

การแปลป้ายพิพิธภัณฑ
กรณีศึกษาพิพิธภัณฑเพื่อการศึกษาวัดหน้ราชวรวิหาร

นางสาวณัฐสุดา แก่นน้อย

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการแปลและการล่าม ศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๖๑

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

Translating museum label texts. A case study of
“Museum for Education of Wat Nang Ratchaworawihan”

Miss Nutsuda Kannyo

An Independent Study in Partial Fulfillment of the Requirement

For the Degree of Master of Arts in Translation

Faculty of Arts, Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการแปลตัวบทในพิพิธภัณฑ์ และแปลตัวบทต้นฉบับบางส่วนในพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหน้าจวนราชวรวิหาร โดยผู้วิจัยเลือกแปลป้ายพิพิธภัณฑ์บรรยายวัตถุที่นำมาจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหน้าจวนราชวรวิหาร รวมทั้งหมด ๑๕๗ ป้าย คือป้ายพิพิธภัณฑ์บริเวณชั้น ๑ ของนิทรรศการจัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวสวนของชุมชนวัดหน้าจวนในอดีต และป้ายพิพิธภัณฑ์บริเวณชั้น ๒ ของนิทรรศการซึ่งจัดแสดงเรื่องยาแผนโบราณของวัดหน้าจวน

ผลการศึกษา พบว่าการแปลป้ายแสดงคำบรรยายวัตถุที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ นอกจากจะต้องพิจารณาเลือกใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทางแล้ว ยังต้องพิจารณาวัตถุที่นำมาจัดแสดงประกอบด้วย เนื่องจากวัตถุที่นำมาจัดแสดงบางชิ้นแม้จะมีชื่อเรียกเหมือนกับคำในวัฒนธรรมปลายทาง แต่ลักษณะเฉพาะของวัตถุชิ้นนั้นไม่เหมือนกับวัตถุในวัฒนธรรมปลายทาง และวัตถุที่นำมาจัดแสดงบางชิ้นไม่พบในวัฒนธรรมปลายทาง โดยผู้วิจัยพบว่าการใช้แนวทางในการวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับของคริสตอานา นอร์ด ทฤษฎีของปีเตอร์ นิวมาร์ก ทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ ทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลพิพิธภัณฑ์ (Museum Translation) และความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการแปลพิพิธภัณฑ์ สามารถนำมาใช้ในการศึกษาตัวบทและวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการแปลป้ายของพิพิธภัณฑ์เพื่อวัดหน้าจวนฯ นำไปสู่แนวทางการแปลป้ายพิพิธภัณฑ์ซึ่งผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนคำศัพท์ และโครงสร้างประโยคในภาษาปลายทางที่ใช้ในการแปลใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุที่นำมาจัดแสดง และจะสามารถทำให้ผู้อ่านได้รับความเข้าใจที่ถูกต้องมากที่สุด

Abstract

This special research focuses on the translation of museum text and translate some source texts exhibited in Wat Nang Ratchaworawihan. In this study, 198 labels containing the description of the exhibited objects in Wat Nang Ratchaworawihan were translated from Thai to English. The labels found on the first floor present the stories of local farmers' way of life in the past. Those on the second floor explain the use of the traditional medicine.

The analysis reveals that the translator not only have to choose the vocabularies that are most suitable for the readers in the target culture, but also have to consider the cultural uniqueness of the objects which do not have an equivalent term in English. In this study, Christiane Nord's translation theory, multimodality theory and museum translation concepts of Robert Neather, Kate Sturge, Chia-Li Chen and Min-Hsiu Liao are applied to the analysis. Peter Newmark's taxonomy of translation strategies are used to describe the method of translating museum texts.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ทั้งสองท่าน อาจารย์สมจิต จิระนันท์พิพร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แพรว จิตติพลังศรี ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการตรวจทานแก้ไขสารนิพนธ์ คอยให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำสารนิพนธ์นี้ ทำให้ผู้วิจัยมีแรงกดดันฝ่าฟันสิ่งต่าง ๆ ในช่วงเวลาอันแสนยากลำบากจนสำเร็จลุล่วงได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ไมเคิล แครบทรี ที่กรุณารับเป็นผู้อ่าน ช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีค่าให้กับผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้ดูแลพิพิธภัณฑสถานเพื่อการศึกษาวัดหนังราชวรวิหาร เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือแก่ข้าพเจ้าในการพาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถาน อธิบายความรู้เกี่ยวกับสิ่งของ และประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑสถานเพื่อการศึกษาวัดหนังราชวรวิหาร อีกทั้งยังอนุญาตให้ข้าพเจ้าได้ถ่ายรูปสิ่งของที่นำมาจัดแสดงต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณมิตรสหาย สาขาการแปลรุ่น ๑๖ ทุกคนสำหรับความสุข ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้กันมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณบิดา มารดา และครอบครัวอันเป็นที่รัก สำหรับทุกอย่างในชีวิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญรูปภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าวิจัย	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ระเบียบวิธีวิจัย	5
1.6 ขั้นตอนการศึกษาวิจัย	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	7
2.1 คำนิยามของพิพิธภัณฑ์	7
2.2 การแสดงภาพแทนของพิพิธภัณฑ์	8
2.2.1 พิพิธภัณฑ์ในบทบาทของการแปล	11
2.3 ตัวบทพิพิธภัณฑ์	15
2.4 การแปลในเรื่องของวัฒนธรรม	18
2.4.1 วัฒนธรรมในฐานะบทแปล	21
2.5 การวิเคราะห์ตัวบทโดยอาศัยแนวทางการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตืออานเน นอร์ด์	22
2.5.1 องค์ประกอบภายนอก	22
2.5.2 องค์ประกอบภายใน	24

	หน้า
2.6 ทฤษฎีหลากหลายแบบ	26
2.7 ทฤษฎีของปีเตอร์ นิวมาร์ค	27
2.8 สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการแปลพิพธิภัณฑ์	28
บทที่ 3 การวิเคราะห์ด้วยท ปัญหาการแปล และการวางแผนการแปล	29
3.1 การวิเคราะห์ด้วยทตามหลักการวิเคราะห์ด้วยทของคริสตืออาน นอร์ด	29
3.1.1 องค์ประกอบภายนอก	29
3.1.2 องค์ประกอบภายใน	35
3.2 การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการแปลด้วยทพิพธิภัณฑ์	46
3.2.1 ข้อมูลทั่วไปของพิพธิภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังสือราชวรวิหาร	46
3.2.2 การวิเคราะห์พิพธิภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังสือราชวรวิหารในฐานะ ที่เป็นด้วยทพิพธิภัณฑ์	49
3.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับวัดในพิพธิภัณฑ์โดยทฤษฎี หลากหลายแบบ	57
3.4 การวางแผนการแปล	59
บทที่ 4 ด้วยทต้นฉบับ บทแปล และคำอธิบาย	61
บทที่ 5 บทสรุป	137
5.1 ทบทวนวัตถุประสงค์ของการค้นคว้าวิจัย	137
5.2 ทบทวนสมมติฐานของการวิจัย	137
5.3 รายงานผลการวิจัย	137
5.4 ข้อเสนอแนะ	139
บรรณานุกรม	141 a
ภาคผนวก	142

สารบัญรูป

	หน้า
รูป 1.1 พระครูสังฆรักษ์ไพฑูรย์ สุภาทโร	30
รูปที่ 1.2 ป้ายบรรยายชื่อวัตถุ	32
รูปที่ 1.3 ป้ายบรรยายชื่อวัตถุประกอบคำอธิบาย	32
รูปที่ 1.4 ป้ายบรรยายรูปภาพ	32
รูปที่ 1.5 ป้ายบรรยายให้ความรู้เพิ่มเติม	33
รูปที่ 1.6 แสดงแผนผังการจัดแสดงนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ ชั้นที่ ๑	40
รูปที่ 1.7 แสดงแผนผังการจัดแสดงนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ ชั้นที่ ๒	40
รูปที่ 1.8 แสดงการจัดวางผังทางเดินภายในพิพิธภัณฑ์ชั้น ๒	42
รูปที่ 1.9 หุ่นขี้ผึ้งพระภิกษุโกศลเถร หรือหลวงปู่เอี่ยม อดีตเจ้าอาวาสวัดหนึ่ง	42
รูปที่ 1.10 วัตถุที่นำมาจัดแสดงในตู้กระจก	43
รูปที่ 1.11 การจัดแสดงวัตถุนอกตู้กระจกโดยจัดให้เหมือนอยู่ในสภาพจริงในอดีต	43
รูปที่ 1.12 พิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนึ่งราชวรวิหาร	47
รูปที่ 1.13 บริเวณด้านหน้าพิพิธภัณฑ์	47
รูปที่ 1.14 การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์	48
ที่ 1.15 วัตถุต่าง ๆ ที่ได้รับการเก็บสะสม และนำมาจัดแสดง	48
รูปที่ 1.16 แสดงตัวอย่างนิทรรศการตามจุดต่าง ๆ	49
รูปที่ 1.17 แสดงตัวอย่างนิทรรศการตามจุดต่าง ๆ	49
รูปที่ 1.18 นิทรรศการจุดที่ ๔ แสดงเรื่องราวของบ้านและครัวไทยในอดีต	51
รูปที่ 1.19 แสดงโครงสร้างของพื้นที่ในการจัดแสดงนิทรรศการ	52
รูปที่ 1.20 การจัดแสดงเรื่องราวของชนิดสวนผลไม้	53
รูปที่ 1.21 การจัดแสดงเรื่องราวของชนิดสวนผลไม้	53
รูปที่ 1.22 การจัดวางวัตถุของการจัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับเตาตาล จอมทอง	53
รูปที่ 1.23 “เนียน” ซึ่งถูกนำมาจัดแสดง	54
รูปที่ 1.24 “ค้ายดิบ” ซึ่งถูกนำมาจัดแสดง	55
รูปที่ 1.25 “ตะขาบ”	56
รูปที่ 1.26 ตะกร้าสำหรับใส่ผลไม้	57
รูปที่ 1.27 หมอน ทำจากลูกมะพร้าว ใช้หนุนหัวนอนเล่น นอนพักผ่อน	58

	หน้า
รูปที่ 1.28 เครื่องมือของชาวสวนเรียกว่า ตะขาม	59
รูปที่ 1.29 แผนผังแสดงการวางแผนการแปล	60
รูปที่ 1.30 แผนภูมิแสดงจำนวนวิธีการแปลที่พบในงานวิจัย	62
รูปที่ 1 – 197 รูปภาพประกอบการแปลในบทที่ 4	ภาคผนวก

บทที่ ๑

บทนำ

ชื่อเรื่อง

การแปลป้ายพิพิธภัณฑ์ : กรณีศึกษาพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังราชวรวิหาร

๑.๑ หลักการและเหตุผล

คำนิยามของพิพิธภัณฑ์

โรเบิร์ต นิเชอร์ ได้กล่าวถึงคำนิยามเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ไว้ในงานเขียนเรื่อง *พิพิธภัณฑ์ วัฒนธรรมทางวัตถุ และภาพแทนทางวัฒนธรรม (Museums, material culture, and cultural representations)* ไว้ว่าพิพิธภัณฑ์เป็นสถานที่สำคัญสำหรับการนำเสนอวัฒนธรรมต่อสาธารณชน ดังเช่น ในกรณีที่พิพิธภัณฑ์นำความสนใจไปสู่การรวมกลุ่มของหัวข้อที่แตกต่างกันซึ่งต่างสัมพันธ์กับการจัดแสดงของวัตถุต่าง ๆ รูปแบบ (modes) ของการตีความ และการเป็นภาพแทนทางวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้รวมไปถึงประเด็นในระดับมหภาคซึ่งได้รับการตระหนักถึง เช่น บทบาทของพิพิธภัณฑ์ อำนาจทางกึ่งทาร์กซ์ และความเป็นเจ้าของทางวัฒนธรรม และยิ่งกว่านั้นในระดับจุลภาค เช่น การตั้งคำถามเกี่ยวกับการทำข้อตกลงกับผู้ชม การจัดการเชิงพื้นที่ของการจัดแสดง นิทรรศการ และการใช้ข้อความต่าง ๆ ในสื่อกลางของการจัดแสดง (Neather 2018: 361)

พิพิธภัณฑ์กับการแปล

หากเรามองพิพิธภัณฑ์ในฐานะของบริบท คือการผลิตความหมายภายในแ่งมุมของระบบความคิดที่เป็นรากฐานของสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะ และถูกเขียนขึ้นมา และได้รับการอ่านโดยกลุ่มคนที่ให้ความหมายโดยเฉพาะ พิพิธภัณฑ์ จึงเป็นการสร้างความหมายแสดงวัฒนธรรมผ่านสื่อกลางคือวัตถุ โดยผ่านบริบททางวัฒนธรรม (Fowler 1986:88) ซึ่งก็คือเครือข่ายทั้งหมดของสังคม และเศรษฐกิจ และการสร้างสถาบันทางวัฒนธรรม “ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทอยู่เหนือบริบทของสถานการณ์ และขึ้นอยู่กับบริบทของวัฒนธรรม” (Lemke 1995:86)

การแปล (Translation) คือ การจัดแสดง (Representation) อย่างหนึ่ง สิ่งต่าง ๆ บนโลกนี้คือตัวแทนของสิ่งที่จับต้องไม่ได้ ถ้าหากไม่มีภาษาเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความหมาย เราจะไม่มี

สามารถเข้าใจความหมายของสิ่งต่างๆ ได้ สิ่งที่ต้องไม่ได้ถูกทำให้เข้าใจผ่านสัญญาณต่าง ๆ การจัดแสดง (Representation) คือ การจัดวางอย่างมีระเบียบแบบแผน โดยมีความหมายของตัวมันเอง และทำให้เราคิดตาม เราสามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ผ่านการจัดแสดง (Representation) เพราะการจัดแสดงนั้นจะแสดงความคิดออกมาเป็นสัญลักษณ์บางอย่าง

การแปลจากต้นกำเนิดของวัตถุต่างๆ มาสู่เครือข่ายใหม่ของความหมาย และการตีความในการจัดแสดงของพิพิธภัณฑสถานระหว่างตัวบทสามารถเกิดขึ้นได้ระหว่างพื้นที่ที่ต่างกันของบริบท คือ ระหว่างตัวบท ระหว่างพื้นที่ที่มีมิติสัมพันธ์ และพื้นที่ที่ไม่มีมิติสัมพันธ์ และในความสัมพันธ์กับขอบเขตของสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม คือ สิ่งที่วัตถุในพิพิธภัณฑสถานผลิต จัดวาง และบริบทสัมพันธ์ (Intertextuality) เกิดขึ้นทั้งในตัวบท และระหว่างตัวบทสัมพันธ์ภายในตัวบทนั้นมีความชัดเจนว่าเกี่ยวข้องกับข้อความหรือตัวบทที่อยู่รายล้อม (co-text) คือ มีความเกี่ยวข้องกับความหลากหลายของโครงสร้างภายนอกของต้นฉบับหรือข้อความเดิม เช่น การจัดกลุ่มทางด้านความหมายนั้นมีความสัมพันธ์กับส่วนอื่นในตัวบทเดียวกันอย่างไร สัมพันธภาพระหว่างตัวบท คือ รูปแบบของตัวบทที่ถูกอธิบายโดยธรรมชาติของการกระทำ (ซึ่งรวมถึงหัวข้อของการสนทนาด้วย) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคมที่ถูกสร้างขึ้น และช่องทางของการสื่อสารกับข้อจำกัด (Lemke 2009:284) องค์ประกอบหลักของบริบททั้งสามนี้เรียกว่า ขอบเขตสัมพันธ์สาร (Field) ความสัมพันธ์ของคู่สื่อสาร (Tenor) และประเภทผลงาน (Mode) ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อตัวเลือกในการใช้ภาษาของเรา

วัฒนธรรมนั้นจับต้องไม่ได้ แต่พิพิธภัณฑสถานได้คัดเลือก และสะสมสิ่งเหล่านั้น โดยกระบวนการคัดเลือกนี้ไม่มีจุดที่ชัดเจน ทุกอย่างในพิพิธภัณฑสถานล้วนมีการดำรงอยู่ของตัวมันเอง มีการผลิตความหมายของตัวมันเอง ในทุกๆ พิพิธภัณฑสถานมีแนวคิดเป็นของตนเอง และแนวคิดนั้นจะถ่ายทอดไปยังผู้รับชม เป็นการจัดแสดงวัฒนธรรมผ่านสื่อกลางของสิ่งต่างๆ คือ การแปลจากต้นกำเนิดของสิ่งต่างๆ เครือข่ายใหม่ของความหมาย และการสื่อความหมาย และยังเป็น การแปลภาษาเขียนและวาทกรรมวิเคราะห์ที่อยู่รอบด้านของสิ่งนั้น

การแปลป้ายพิพิธภัณฑสถานวัดหน้าราชวรวิหาร

พิพิธภัณฑสถานวัดหน้าราชวรวิหารจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ในสมัยพระธรรมศีลาจารย์ เป็นเจ้าอาวาส โดยพระครูสังฆรักษ์ไพฑูรย์ สุภาทโร (สรวย โภก) พระฐานานุกรมเป็นผู้ขออนุญาตจัดตั้งเพื่อจะเก็บอนุรักษของเก่าโบราณซึ่งเป็นสมบัติของวัดหน้าฯ ไว้เพื่อการศึกษาสำหรับคนรุ่นใหม่ ในช่วงที่พระครูวิบูลศีลวัตร (หลวงปู่ช้วน) อดีตผู้ช่วยเจ้าอาวาสอยู่จำพรรษา ท่านได้เก็บ

รวบรวมสิ่งของสำคัญของวัดไว้มากมายหลายอย่าง เช่นตู้พระธรรม ของใช้อดีตเจ้าอาวาส พระพุทธรูป หนังสือ ตำรายา ภาพถ่ายเก่า และของใช้ชาวบ้านอีกหลายชนิดที่ได้มาจากเรือนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่สมัยในสมัยรัชกาลที่ ๕ ตลอดจนมีชาวบ้านพื้นถิ่นดั้งเดิมนำมามอบถวายเพิ่มเติมไว้อีก ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๔๑ ท่านได้มรณภาพลงจึงได้เริ่มทำการจัดเก็บกุฎี ปรับปรุงให้มีลักษณะเป็นแหล่งเรียนรู้เล็กๆสำหรับเด็กนักเรียน และมีการรวบรวมสิ่งของจัดแสดงมาเพิ่มเติมอีกเป็นจำนวนมาก เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการนำเสนอ และยังได้รวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ ในท้องถิ่นเอาไว้ จึงได้ใช้ชื่อว่า “พิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษา” โดยมีนักเรียน นักศึกษา และผู้คนที่สนใจเข้ามาเยี่ยมชมกันเป็นจำนวนมาก จนสถานที่เดิมซึ่งเป็นกุฎีเก่านั้นคับแคบ และพื้นที่มีจำกัด พระธรรมศีลาจารย์อดีตเจ้าอาวาสจึงได้บูรณะอาคารขึ้นมาใหม่ใน พ.ศ. ๒๕๕๐

ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์จัดแสดงแบ่งเป็น ๒ ชั้น นำเสนอเรื่องราว และความเป็นมาของชุมชนท้องถิ่น พร้อมด้วยเกร็ดความรู้ให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้เข้ามาศึกษาหาความรู้ อย่างไรก็ตามป้ายข้อมูล และป้ายแสดงกฎระเบียบต่างๆที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์นั้นยังไม่ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ ทางผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์จึงมีความประสงค์ที่จะให้มีการแปลข้อมูลต่างๆออกมาเป็นภาษาอังกฤษ เนื่องจากมีนักเรียน นักศึกษาชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้ามาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์มากขึ้น ทั้งนี้ทางผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์เคยจัดทำคำแปลบางส่วนบ้างแล้ว แต่ได้รับการติติงจากผู้เยี่ยมชมบางส่วนว่ายังเป็นคำแปลที่ไม่สมบูรณ์ จึงต้องการให้มีการแปลข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษ ที่ถูกต้องสมบูรณ์ จึงเป็นที่มาของงานวิจัยเรื่องนี้

ปัญหาด้านการบริหารจัดการที่พบในพิพิธภัณฑ์

๑. การก่อตั้งพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ยังไม่มีหน่วยงานเข้ามาดูแลอย่างจริงจัง ยังขาดงบประมาณที่เพียงพอ อีกทั้งพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์มีจำกัด ทำให้การจัดวางข้าวของในพิพิธภัณฑ์เป็นไปอย่างแออัด ในบางจุดมีข้าวของจัดแสดงรวมกันเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว ทำให้เกิดข้อจำกัดในการติดป้ายบรรยายในพิพิธภัณฑ์
๒. ขาดบุคลากรที่จะทำหน้าที่จำเป็นในพิพิธภัณฑ์ เช่น นักวิชาการ หรือเจ้าหน้าที่ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีเพียงผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์เพียงท่านเดียวทำหน้าที่ทั้ง จัดแสดง ดูแลสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ จัดทำป้ายพิพิธภัณฑ์ และนำชมพร้อมทั้งบรรยายให้ความรู้ในพิพิธภัณฑ์ ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตคือ หากมีผู้เยี่ยมชมเข้ามาพร้อมกันหลายกลุ่ม อาจจะทำให้ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์เพียงท่านเดียวไม่เพียงพอต่อผู้เยี่ยมชม

๓. การเปิดบริการยังไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากผู้ดูแลพิพิธภัณฑน์มีเพียงท่านเดียว หากต้องการเข้าเยี่ยมชม ต้องโทรนัดก่อนล่วงหน้า ทำให้การใช้ประโยชน์จากพิพิธภัณฑน์มีจำกัด และผู้สนใจเข้าเยี่ยมชม บางรายอาจจะพลาดโอกาสเข้าเยี่ยมชมได้
๔. ผู้ดูแลพิพิธภัณฑน์กล่าวว่าอีกปัญหาหนึ่งที่พบคือ ยังมีคนส่วนหนึ่งที่หวังเข้ามาหาผลประโยชน์จากพิพิธภัณฑน์โดยการขโมยข้าวของในพิพิธภัณฑน์ที่มีราคาออกไปขายเพื่อหาเงิน ทำให้ต้องมีการระมัดระวังตลอดเวลา

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าวิจัย

๑. ศึกษาแนวทางในการวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับ ของคริสตืออานเน นอร์ด
๒. ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลพิพิธภัณฑน์ (Museum Translation) และความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับการแปลพิพิธภัณฑน์
๓. เพื่อศึกษาตัวบทและวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการแปลป้ายของพิพิธภัณฑน์เพื่อการศึกษา และนำเสนอวิธีการแก้ไขเพื่อพัฒนาแนวทางการแปลปัจจุบัน
๔. แปลส่วนหนึ่งของตัวบทต้นฉบับที่คัดสรรไว้จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย

นอกจากแนวทางการวิเคราะห์ต้นฉบับของของคริสตืออานเน นอร์ด แล้วนั้นความรู้เกี่ยวกับตัวบทพิพิธภัณฑน์ การแสดงภาพแทน การแปลกับวัฒนธรรม และทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ จะสามารถช่วยให้แก้ปัญหาในการแปลได้อย่างถูกต้อง และทำให้บทแปลมีเนื้อหาที่ถูกต้องสมบูรณ์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการแปล

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้เลือกแปลป้ายพิพิธภัณฑน์ที่คัดสรรแล้วของพิพิธภัณฑน์เพื่อการศึกษาวัดหน้งราชวรวิหาร รวมทั้งหมด ๒๖๗ ป้าย โดยพิจารณาจากความสำคัญ และความเกี่ยวข้องกับวัดหน้งฯ รวมถึงความต้องการของผู้ดูแลพิพิธภัณฑน์ โดยเน้นแปลป้ายพิพิธภัณฑน์บริเวณชั้น ๑ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวสวนของชุมชนวัดหน้งในอดีต รวมถึงเลือกแปลป้ายพิพิธภัณฑน์บริเวณชั้น ๒ จำนวนสอง

จุด คือประวัติความเป็นมาของวัดหนัง และประวัติความเป็นมาของยาแผนโบราณวัดหนังฯ ซึ่งผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์กล่าวว่าเป็นเรื่องราวที่ถือเป็นเอกลักษณ์สำคัญของวัดหนังฯ

โดยแบ่งออกเป็น

ชั้น ๑ จำนวน ๗ จุด คือ

จุดที่ ๑ และ ๒ จัดแสดงประวัติความเป็นมา จำนวน ๘ ป้าย

จุดที่ ๓ จัดแสดงวิถีชีวิต และอุปกรณ์ต่างๆของชาวสวน จำนวน ๔๘ ป้าย

จุดที่ ๔ จัดแสดงเรื่องราวของบ้าน และครัวไทยในอดีต จำนวน ๕๔ ป้าย

จุดที่ ๕ จัดแสดงร้านขายขนมในอดีต จำนวน ๑ ป้าย

จุดที่ ๖ และ ๘ จัดแสดงเรื่องเรือ และวิถีชีวิตทางน้ำ จำนวน ๑๕ ป้าย

จุดที่ ๗ จัดแสดงเครื่องมือช่างไม้ เครื่องปั้นดินเผา ตะเกียงโบราณ จำนวน ๗๘ ป้าย

ชั้น ๒ จำนวน ๑ จุด

จุดที่ ๒ จัดแสดงประวัติความเป็นมาของยาแผนโบราณวัดหนังฯ จำนวน ๖๓ ป้าย

๑.๕ ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้กระบวนการทัศน์วิเคราะห์เชิงนิรนัย โดยมีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารทั้งหมด ได้แก่ ตั๋วบัตรค้นฉบับ ข้อมูลทางทฤษฎี แนวทางการศึกษา เอกสารวิชาการ งานวิจัยที่มีผู้ทำไว้ก่อนแล้วและความรู้ต่าง ๆ ทั้งในหนังสือและเว็บไซต์

๑.๖ ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

๑. ศึกษาและทบทวนแนวทางการวิเคราะห์ด้วยท ของคริสตืออานเน นอร์ด
๒. ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลพิพิธภัณฑ์ (Museum Translation) และความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการแปลพิพิธภัณฑ์
๓. วิเคราะห์ด้วยทโดยอาศัยแนวทางการวิเคราะห์ด้วยทของคริสตืออานเน นอร์ด

๔. คัดสรรตัวบท และวางแผนการแปลตัวบทโดยรวม
๕. แปลตัวบทที่คัดสรรไว้จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแปล
๖. สรุปผลการวิจัยว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เป็นแนวทางการแปลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพิพธิภัณฑ์อื่นๆ ได้
๒. เพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจในทฤษฎีและแนวทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการแปลพิพธิภัณฑ์ต่าง ๆ
๓. เป็นงานวิจัยตัวอย่างที่เสนอแนวทางที่เหมาะสมในการแปลป้ายข้อมูลในพิพธิภัณฑ์

บทที่ ๒

ทบทวนวรรณกรรม

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการแปลตัวบทในพิพิธภัณฑ์ และแปลตัวบทต้นฉบับบางส่วนในพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนึ่งราชวรวิหาร ในบทนี้ผู้วิจัยจะอธิบายถึงแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาการแปลตัวบทในพิพิธภัณฑ์โดยตั้งสมมติฐานว่านอกจากการศึกษาแนวทางการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตอาน นอร์ด (Christiane Nord) แล้ว การศึกษาแนวคิดของโรเบิร์ต นีเชอร์ (Robert Neather) กับเคท สเติร์จ (Kate Sturge) รวมถึงการศึกษางานวิจัยของเซียหลี่ เฉิน กับมินฮฺยฺ หลีเยว (Chia-Li Chen and Min-Hsiu Liao) และทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ จะสามารถนำมาใช้วิเคราะห์เพื่อศึกษาแนวทางการนำเนื้อหาในการทบทวนวรรณกรรมในบทนี้ไปใช้ในการวิจัยในบทถัดไป เบื้องต้นผู้วิจัยสามารถสรุปแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

๒.๑ คำนิยามของพิพิธภัณฑ์

โรเบิร์ต นีเชอร์ ได้กล่าวถึงคำนิยามเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ไว้ในงานเขียนเรื่อง *พิพิธภัณฑ์ วัฒนธรรมทางวัตถุ และภาพแทนทางวัฒนธรรม (Museums, material culture, and cultural representations)* ไว้ว่า พิพิธภัณฑ์เป็นสถานที่สำคัญสำหรับการนำเสนอวัฒนธรรมต่อสาธารณะชน ดังเช่น ในกรณีพิพิธภัณฑ์นำความสนใจไปสู่การรวมกลุ่มของหัวข้อที่แตกต่างกันซึ่งต่างสัมพันธ์กับการจัดแสดงของวัตถุต่าง ๆ รูปแบบ (modes) ของการตีความ และการเป็นภาพแทนทางวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้รวมไปถึงประเด็นในระดับมหภาค ซึ่งได้รับการตระหนักถึง เช่น บทบาทของพิพิธภัณฑ์ อำนาจทางภัณฑารักษ์ และความเป็นเจ้าของทางวัฒนธรรม และยิ่งกว่านั้นในระดับจุลภาค เช่น การตั้งคำถามเกี่ยวกับการทำข้อตกลงกับผู้ชม การจัดการเชิงพื้นที่ของการจัดแสดงนิทรรศการ และการใช้ข้อความต่าง ๆ ในสื่อกลางของการจัดแสดง (Neather 2018: 361)

นีเชอร์ (2018: 361) ได้อ้างถึงคำนิยามพื้นฐานของคำว่า “พิพิธภัณฑ์” และแนวคิดต้นแบบของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตีความทางพิพิธภัณฑ์จากสภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ (International Council of Museums: ICOM) ว่าเป็น: สถาบันอันยั่งยืนที่ไม่แสวงหาผลกำไรในการให้บริการต่อสังคมและการพัฒนาของสังคม เปิดต่อสาธารณะชน มีหน้าที่รวบรวม สงวนรักษา ค้นคว้าวิจัย เผยแพร่ความรู้ และจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับมรดกของมนุษยชาติทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ รวมถึงสภาพแวดล้อมของสิ่งเหล่านั้นด้วย ทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์ทางการศึกษา การเรียนรู้ และ ความเพลิดเพลินใจ (ICOM 2007: บท 3.1 อ้างถึงใน Neather 2018: 361)

คำนิยามอย่างเป็นทางการดังกล่าวได้รวมภาพโดยกว้างของบริบททางสถาบันเข้าไว้ด้วยกันอย่างชัดเจน แม้ว่าวัตถุประสงค์ในปัจจุบันเราได้ขยายขอบเขตดังกล่าวเพื่อรวมเอาสถานที่ตั้งของภาพแทนทางวัฒนธรรมซึ่งรวมถึงรูปแบบของวิถีปฏิบัติในการจัดแสดงนิทรรศการ เช่น การใช้วิธีการตีความของตัวบท สถานที่ตั้งทางมรดกเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่ไปสร้างความไม่ชัดเจนต่อขอบเขตต่าง ๆ ด้วยสิ่งที่หากคิดตามแบบแผนแล้วจะอยู่ในฐานะของ “พิพิธภัณฑ์” ตัวอย่างเช่น ในสถาบันอย่างพิพิธภัณฑ์ของพระราชวังในปักกิ่ง ถึงจะมีการจัดแสดงนิทรรศการเกิดขึ้น แต่เนื่องด้วยตัวพิพิธภัณฑ์เองเป็นพระราชวังอันยิ่งใหญ่และโดยประสบการณ์ของผู้เยี่ยมชมจำนวนมากจะมุ่งความสนใจไปยังการสำรวจสถานที่ สถาปัตยกรรม และการประเมินค่าวัตถุที่อยู่ในแหล่งกำเนิด (*in situ*) (Neather 2018: 361-362)

๒.๒ การแสดงภาพแทนของพิพิธภัณฑ์

ในบทความเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ทางมานุษยวิทยา เจมส์ คลิฟฟอร์ด (James Clifford) แนะนำว่าวิธีหนึ่งในการทำความเข้าใจกับชาติพันธุ์วรรณาคือการทำความเข้าใจในฐานะ “รูปแบบของการเก็บรวบรวมทางวัฒนธรรม” มุมมองนี้เน้นความสำคัญของ “วิธีที่ประสบการณ์กับความจริงอันหลากหลายถูกเลือกสรรถูกรวมเข้าด้วยกัน และถูกแยกออกจากจุดเริ่มต้นใน โอกาสชั่วคราว และถูกให้คุณค่าที่คงอยู่ในการจัดการรูปแบบใหม่” (Clifford 1998:231 อ้างถึงใน Sturge 2007: 129) เช่นเดียวกันกับชาติพันธุ์วรรณา พิพิธภัณฑ์สร้างพื้นที่หรือตำแหน่งของความหมายขึ้นภายในซึ่งสามารถทำให้ผู้เยี่ยมชมเข้าใจถึงวัฒนธรรมอื่น ๆ ได้ดี และพิพิธภัณฑ์ให้ข้อมูลวิจณภาษาซึ่งตอบคำถามของผู้เยี่ยมชมได้ว่า “สิ่งนี้หมายความว่าอย่างไร” แมค แกฟเฟอรี (MacGaffey 2003: 255 อ้างถึงใน Sturge 2007: 129)

ในประเด็นดังกล่าวการจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับชาติพันธุ์วรรนาคลายกันกับหน้าที่ทางการแปลของงานเขียนเกี่ยวกับมานุษยวิทยา และทั้งสองสิ่งยังมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันทั้งทางสถาบันและประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วรรนายังคงมีความสำคัญในการเป็น “หน้าสาธารณะชน” ของการศึกษาด้านมานุษยวิทยา ถึงแม้ว่าพิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วรรณาจะทำให้ผู้ชมรู้สึกเพลิดเพลินได้มากกว่าและหลากหลายกว่าที่งานเขียนทางมานุษยวิทยาจะสามารถทำได้ (Sturge 2007: 129)

พิพิธภัณฑ์มานุษยวิทยาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาประเด็นการแปลได้หรือไม่ นั่นคือการแปลงงานพิพิธภัณฑ์ต่างจากการแปลวรรณกรรมตรงที่ไม่มีตัวบทรูปธรรมมาก่อน และต่างจากงานเขียนทางมานุษยวิทยาตรงที่สื่อกลางของพิพิธภัณฑ์ไม่ใช่ถ้อยคำแรกเริ่ม อย่างไรก็ตามการจัดแสดงทางชาติพันธุ์วรรณามีหน้าที่ร่วมกันกับงานเขียนทางชาติพันธุ์วรรณาในการ “สร้างความหมาย” ในคำต่าง ๆ ที่ทำให้สามารถมีความเข้าใจในการรับวัฒนธรรมได้ดี (เรื่องเดียวกัน, 129)

ในการศึกษางานเขียนมานุษยวิทยา เคท สเตอร์จ (Kate Sturge) ให้เหตุผลว่าการค้นหาความจริงแท้หรือต้นฉบับดั้งเดิมของ “ตัวบทต้นฉบับ” ด้วยสิ่งนำไปเปรียบเทียบกับ “ต้นฉบับปลายทาง” เพื่อตรวจสอบหาความถูกต้องนั้นไม่เพียงแต่ไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ แต่ยังตั้งอยู่บนข้อสันนิษฐานที่ว่า “วัฒนธรรม” อันยั่งยืน ไม่เปลี่ยนแปลง และมีความเป็นไปได้ว่าเป็นของจริงเท่านั้นมีอยู่จริง แต่เราควรมองไปที่การมีอยู่ของการแปลในฐานะภาพแทนของตัวบท ศึกษาพิพจน์ทัศน์ในฐานะการแปลที่ไม่ใช่การประเมินผลความถูกต้อง แต่เพื่อตั้งคำถามว่าการแปลทำงานอย่างไรในโลกที่สิ่งประดิษฐ์เสมือนกับข้อความ และการแปลส่งผลอย่างไรกลับไปสู่สถานที่ซึ่งสิ่งประดิษฐ์เหล่านั้นถูกสร้างขึ้นมา (เรื่องเดียวกัน, 129)

เวอร์จิเนีย โดมินเกซ (Virginia Dominguez 1986: 554 อ้างถึงใน Sturge 2007, 129) ซึ่งให้เห็นว่าวัตถุในพิพจน์ทัศน์สามารถได้รับการอ่านอย่างมากมายในฐานะสิ่งที่มีข้ออ้างอิงโดยตัวเอง ความเป็นรูปธรรมทางวัตถุมาจากสังคมอื่น แต่ทุกสิ่งเกี่ยวกับวัตถุซึ่งถูกเก็บรวบรวมสะสมในพิพจน์ทัศน์ – วิธีที่ถูกเก็บรวบรวมสะสม ทำให้มันถูกเก็บรวบรวมสะสม วิธีและเหตุผลที่ถูกนำไปจัดแสดง เป็นสิ่งที่บ่งบอกให้เราได้ทราบ สิ่งนี้คือมุมมองสะท้อนกลับซึ่งถูกนำมาไปปรับใช้มากขึ้นในไม่กี่ปีที่ผ่านมาโดยงานศึกษาพิพจน์ทัศน์ที่สำคัญ บางครั้งอาจถูกอ้างถึงในฐานะ “การศึกษาเกี่ยวกับพิพจน์ทัศน์แบบใหม่” (เรื่องเดียวกัน, 129)

ตามแนวคิดของโรเบิร์ต นิเชอร์ การเป็นภาพแทนของพิพจน์ทัศน์บรรจบกับการแปลในสองทาง ทางแรก อาจจะเข้าใจภาพแทนได้ในฐานะรูปแบบหนึ่งของ “การแปลทางวัฒนธรรม” โดยพิพจน์ทัศน์ “แปล” วัฒนธรรมออกมาผ่านการเลือกสรร และการผสมรวมกันของวัตถุ ข้อความ และเครื่องมือ หรือกลไกอื่น ๆ ที่เป็นภาพแทนในพื้นที่ของการจัดแสดง ทางที่สอง ในสิ่งที่แคบเข้ามา เช่น ความหมายของคำระหว่างภาษา การแปลเป็นแง่มุมสำคัญของพิพจน์ทัศน์ที่เป็นภาพแทนของหลายภาษาซึ่งมุ่งค้นหาวิธีที่จะจัดเตรียมไว้ให้กับความต้องการของผู้ใช้ภาษาที่แตกต่างกัน ความแตกต่างสำคัญดังกล่าวนี้อาจจะสรุปโดยง่ายได้ในฐานะที่เป็นความแตกต่างระหว่าง “พิพจน์ทัศน์ในฐานะที่เป็นการแปล” และ “การแปลในพิพจน์ทัศน์” โดยการวางหลักเกณฑ์นี้จึงให้ความแตกต่างที่ถูกสร้างขึ้นในการศึกษาพิพจน์ทัศน์ระหว่าง “พิพจน์ทัศน์ในฐานะตัวบท” และ “ตัวบทในพิพจน์ทัศน์” มาใกล้ชิดกันมากขึ้น นั่นคือ (Neather 2018: 361)

ปัจจัยอันหลากหลายที่มีอิทธิพลต่อการสร้างความหมายในพิพจน์ทัศน์อาจจะสามารถนำมาสร้างกรอบความคิดโดยใช้รูปแบบของ “การเยี่ยมชมแบบชั่วคราว” ของไวท์เฮดได้ (Whitehead 2012 อ้างถึงใน Neather 2018: 362) ไวท์เฮดให้ความสำคัญกับ “การผลิตของการตีความทางศิลปะ” ซึ่งเป็นกระบวนการที่รวมเอาทั้งวิธีปฏิบัติทางภักคารักษ์ของภาพแทน และประสบการณ์ของผู้เยี่ยมชมเข้าด้วยกัน ไวท์เฮดมองการผลิตเหล่านั้นเป็นเรื่องของ “ระดับ” ที่แตกต่างกัน “ระดับทางวจนภาษา (verbal register)” นั่นกล่าวถึงตัวบททางวัตถุซึ่งถูกนำไปใช้ในพิพจน์ทัศน์ เช่น ป้ายประจำตัวของวัตถุ (ID) ป้ายบนผนัง การใช้เสียงนำทาง

ระดับที่สอง “ระดับทางสิ่งแวดล้อม (environmental register)” เกี่ยวข้องกับแง่มุมของ “การเยี่ยมชมสิ่งแวดล้อม” และการแสดงถึงสิ่งอื่น วิธีการให้ความหมายทางอวัจนภาษา เช่นการวางผังเชิงพื้นที่ และแสงสว่าง ซึ่งระดับทั้งสองนี้ถูกควบคุมทางกัณฑ์ศาสตร์ ส่วนระดับที่สามเปลี่ยนมามุ่งเน้นไปที่ประสบการณ์ของผู้เยี่ยมชม และ “สถานการณ์ของการเยี่ยมชม เช่น การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้เยี่ยมชม สภาพอารมณ์ เวลาที่มีอยู่ ความรู้กับทัศนคติที่มีมาก่อนหน้า และอื่น ๆ” ไวท์เฮดเรียกสิ่งเหล่านี้ว่าเป็น “ระดับทางประสบการณ์” (Whitehead 2012 อ้างถึงใน Neather 2018: 362)

การศึกษาดังกล่าวของไวท์เฮดมีความสำคัญในการเป็นสิ่งยืนยันว่าในขณะที่อำนาจของภาพแทนถูกกำหนดจากบริบททางสถาบันและกัณฑ์ศาสตร์ในระดับทางภาษาและสิ่งแวดล้อม แต่ระดับทางประสบการณ์นั้นเป็นตัวกำหนด “ขอบเขตกับสภาพที่แท้จริงของการตอบสนองทางการแปลความหมาย เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น “ภูมิหลัง วัฒนธรรมของเมือง เวลาของการจัดวาง” เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างรูปร่างของความผูกพันของผู้เยี่ยมชม และการสร้างความหมาย (Neather 2018: 362)

เมื่อนำแบบจำลองเหล่านี้ไปวางไว้ในบริบทของการแปลเพื่อพิจารณาปฏิสัมพันธ์บางอย่างที่แตกต่างกันสามารถแสดงถึงการเป็นภาพแทนทางวัฒนธรรมในสถานที่ที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษาในรูปแบบของการแปลทางวัฒนธรรมซึ่งถูกฝังอยู่ในพิพธิภัณฑ์ ตัวอย่างเช่น เมื่อกลุ่มวัฒนธรรมผู้พักอาศัยในประเทศอังกฤษซึ่งพูดภาษาอังกฤษไปเยี่ยมชมพิพธิภัณฑ์อังกฤษที่แสดงประวัติศาสตร์ และมรดกของอังกฤษ การแปลทางวัฒนธรรมจะทำหน้าที่ในระดับ “ภายในวัฒนธรรม (intracultural)” มากกว่ากรณีที่ผู้เยี่ยมชมชาวจีนได้รับประสบการณ์ของวัฒนธรรมอังกฤษผ่านทาง การจัดแสดงเดียวกันซึ่งกรณีนี้ ระดับ “ระหว่างวัฒนธรรม (intercultural)” จะถ่ายทอดได้มากกว่า แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร และ “ระดับทางประสบการณ์” ที่เกี่ยวกับมุมมอง อย่างเช่น ภูมิหลังของผู้เยี่ยมชม และวัฒนธรรมของเมืองจะถูกทำให้เกิดความแตกต่างโดยชัดเจน (Neather 2018: 362-363)

การจัดแสดงนิทรรศการมักถูกมองเป็นการตีความในบางความหมาย ดังเช่นที่เบนเนต (Bennett) กล่าวถึงในเรื่องความซับซ้อนของการจัดแสดงนิทรรศการว่า “ผู้เยี่ยมชมพิพธิภัณฑ์ไม่สามารถมีความสัมพันธ์ทางตรง หรือมีการติดต่อโดยตรงซึ่งไม่ได้ผ่านสื่อกลางกับ “สภาพความเป็นจริงของสิ่งประดิษฐ์” และ “สิ่งของที่แท้จริงของอดีต” (Bennett 1995:146 อ้างถึงใน Neather 2018: 365)

ดังนั้นสิ่งที่ต้องพิจารณาประการสำคัญในเรื่องของการเป็นภาพแทนของพิพธิภัณฑ์คือการสร้างกรอบความคิด และวิเคราะห์ถึงสภาพที่แท้จริงของการเป็นสื่อกลางนี้ วิธีการประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของเบนเนตคือวิธีการแบบ “Foucauldian” ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงวิธีที่การจัดแสดงนิทรรศการถูก

สร้างขึ้นเพื่อที่จะสร้างตำแหน่งเฉพาะซึ่งจะไปบังคับมุมมองของผู้ชมให้เข้าใจวัตถุในฐานะที่วัตถุนั้นเป็นภาพแทนในการแถลงของวาทกรรม จากนั้นจะทำให้ผู้ชมเข้าไปมีส่วนร่วมในวาทกรรมนั้นตามลำดับ (Bennett 1995:146 อ้างถึงใน Neather 2018: 365)

ในกรณีดังกล่าวศึกษาได้จากการจัดแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ของฮ่องกง (The Hong Kong Story) ดังที่ สโตคส์ รีส์ (Stokes-Rees 2001: 352 อ้างถึงใน Neather 2018: 377) กล่าวว่า การจัดแสดงดังกล่าว “โดยการบอกให้เขียนเส้นทางเฉพาะผ่านประวัติศาสตร์ของประเทศ และควบคุมทิศทางการเคลื่อนไหวของผู้เยี่ยมชม วิธีการมองเห็น และวัตถุ การจัดแสดงต่าง ๆ โดยรอบ ตำนานนิทรรศการ (The Hong Kong Story) กำหนดอำนาจสั่งการโดยตัวเอง” (Bennett 2006: 63 อ้างถึงใน Neather 2018: 377) สิ่งนี้สามารถมองเป็นตัวอย่างของการจัดแสดงนิทรรศการที่ถูก “พูด” จากตำแหน่งของการควบคุมอย่างชัดเจน (Bennett 2006,63)

๒.๒.๑ พิพิธภัณฑน์ในบทบาทของการแปล

วิธีการศึกษาพิพิธภัณฑน์ในฐานะที่เป็นสิ่งเสมือนกับตัวบทเป็นหัวข้อในการศึกษาพิพิธภัณฑน์กว่าสิบทศวรรษที่ผ่านมา ในงานศึกษาของคาร์ป กับลาเวิน (Karp and Lavine) หรืองานของอีเลียน ฮูเปอร์ กรีนฮิลล์ (Eilean Hooper-Greenhill) (2000) การสร้างภาพแทนวัฒนธรรมของพิพิธภัณฑน์นั้นได้รับการอธิบายในประเด็นของการผลิตสร้างความหมายในมุมมองทางมโนคติ และในรูปแบบของ “การเขียน” และ “การอ่าน” โดยการตีความทางสังคม การศึกษาวิเคราะห์เรื่องดังกล่าวปฏิเสธความคิดที่ว่าวัตถุเป็น “สิ่งของ” ที่ไม่ลำเอียง มีความเป็นกลาง และพยายามทำความเข้าใจบรรยากาศแห่งความเป็นกลางในพิพิธภัณฑน์ซึ่งเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ว่าทำงานอย่างไรในโลกปัจจุบัน โดยบ่อยครั้งที่มีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีจากการศึกษาวรรณกรรมอยู่เสมอ เช่น เบททีนา เมสเซียส คาร์บอนเนล (Bettina Messias Carbonell 2004: 6 อ้างถึงใน Struge 2007: 130) อธิบายไว้ในบทนำของการศึกษาพิพิธภัณฑน์ (*Museum Studies*) โดยจำแนกภาพพจน์เปรียบเทียบบทกวี ๔ ประเภท ว่าเป็น “การใช้วาทศิลป์ของการศึกษาพิพิธภัณฑน์” ได้แก่ คำอุปมา (metaphor) เป็นวิธีที่วัตถุนำเสนอสิ่งอื่นมากกว่าตนเอง นามนัย (metonymy) เป็นวิธีที่วัตถุก่อให้เกิดความจริงอันซับซ้อนโดยการเชื่อมโยงกัน สัมพจน์ (synecdoche) เป็นวิธีที่วัตถุเป็นส่วนหนึ่งของส่วนทั้งหมดที่ใหญ่กว่า และการแฝงนัย (irony) เป็นวิธีที่วัตถุและองค์ประกอบต่าง ๆ ของการจัดแสดงนิทรรศการขัดแย้งกับตัวเองและขัดแย้งซึ่งกันและกัน (Carbonell 2004: 6 อ้างถึงใน Struge 2007: 130) โดยเฉพาะในกรณีของพิพิธภัณฑน์ทางมานุษยวิทยา แนวทางดังกล่าวมีส่วนในแบบแผนของการสร้างตัวบททางมานุษยวิทยาที่สำคัญ (Struge 2007: 130)

ซูเปอร์ กรีนฮิลล์ (Hooper-Greenhill 2000:3 อ้างถึงใน Struge 2007: 130) กล่าวไว้ว่า หนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญของการสร้างความหมายในพิพิธภัณฑ์คือการมีอยู่ในสถานที่นั้น หรือการไม่มีตัวตนของวัตถุ และการพิจารณาที่สำคัญอีกประการคือการเข้าใจถึงการจัดวางวัตถุที่ถูกเก็บรวบรวมไว้ เนื่องจากวัตถุต่าง ๆ ในพิพิธภัณฑ์ถูกนำมาประกอบกันเพื่อสร้างถ้อยแถลงทางการมองเห็นซึ่งการรวมกันนี้ก็เพื่อผลิตการเล่าเรื่องผ่านการมองเห็น (เรื่องเดียวกัน, 130)

พิพิธภัณฑ์นั้นไม่สามารถทำให้เทียบเท่ากับตัวบทได้อย่างแท้จริงดังที่ ชารอน แมคโดนัลด์ (Sharon Macdonald 1996: 5 อ้างถึงใน Struge 2007: 130) ได้กล่าวถึงลักษณะเด่นของพิพิธภัณฑ์ที่ไม่เหมือนกับตัวบท ดังนี้ สถานภาพที่มีอำนาจเชื่อถือได้และความชอบธรรม บทบาทในฐานะสัญลักษณ์ของชุมชน ความเป็นศูนย์กลางของวัฒนธรรมทางวัตถุ ความคงทนและเป็นปีกแผ่นของวัตถุ ลักษณะทางอวัจนภาษาที่แท้จริงของตัวบทพิพิธภัณฑ์ และข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ชมได้เข้าไปมีส่วนร่วมและเคลื่อนไหวในพิพิธภัณฑ์โดยแท้จริง (Struge 2007, 130-131)

รูปแบบของพิพิธภัณฑ์นั้นแตกต่างจากการเขียน แต่สิ่งหนึ่งที่ทำให้พิพิธภัณฑ์มีความน่าสนใจสำหรับการศึกษาในเรื่องการสร้างความหมายของสังคม – ในกรณีนี้คือการสร้างความหมายเกี่ยวกับ “วัฒนธรรมอื่น ๆ” พิพิธภัณฑ์ถือเป็น “ถนนสายหลักทางทฤษฎี” ประเภทหนึ่ง (Sharon Macdonald 1996: 6 อ้างถึงใน Struge 2007: 131) ที่ซึ่งความคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ ความรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ เกิดเป็นรูปร่างที่มองเห็นได้ มิติหลายมิติต้องมาเป็นองค์ประกอบในพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากพิพิธภัณฑ์ผสมรวมศาสตร์อันซับซ้อนของประสบการณ์ในการมองเห็น วัจนภาษา โสตประสาท และการรับรู้ทางร่างกายโดยการเคลื่อนไหวและการรู้สึก ตัวอย่างเช่น ผู้เยี่ยมชมจะเห็นวัตถุในการจัดฉากโดยถูกจัดวางและมีการเพิ่มเติมแสงสว่างในฉากซึ่งทำให้ดูมีความสำคัญในทางหน้าที่ของการใช้งานและทางสุนทรียศาสตร์ รวมถึงมีความเป็นแบบอย่างและมีลักษณะเฉพาะตัว เมื่อถูกจัดวางกับวัตถุชิ้นอื่นก็จะเพิ่มการตีความทางบริบทให้มากขึ้น ดังนั้นภาชนะดินเผาที่จัดวางถัดจากภาชนะดินเผาชิ้นอื่นที่มีที่มาจากทั่วโลก ก็ต้องการความเข้าใจที่แตกต่างกันจากภาชนะดินเผาที่ได้รับการสร้างใหม่ในศตวรรษที่ ๑๘ หรือภาชนะดินเผาที่ถูกจัดวางถัดจากเครื่องครัวอื่น ๆ หรือชิ้นที่วางพียงกับรูปภาพทิวทัศน์ขนาดใหญ่ หรือภาพคนที่กำลังทำเครื่องปั้นดินเผา (Struge 2007: 131)

บริบททางการมองเห็นในการจัดแสดงได้นำทางว่าเราจะ “อ่าน” วัตถุนั้นอย่างไร และแนวทางในการตีความของเรายังได้มาจากวัจนภาษาที่เพิ่มเติมเข้ามายังสมมุติฐานเกี่ยวกับภาชนะดินเผา ในรูปแบบของป้ายข้อความ แผ่นป้ายให้คำแนะนำชื่อของห้องจัดแสดง หรือรายการของการจัดแสดง นิทรรศการและวัตถุอื่น ๆ (เรื่องเดียวกัน, 131)

เสียงก็ทำหน้าที่ในส่วนของมันด้วยเช่นกันไม่ว่าจะเป็นเสียงเพลงหรือเสียงประกอบฉากถูกรวมเข้าด้วยกันในการจัดแสดง เสียงที่ถูกอัดไว้ในวิดีโอหรือที่ได้ยินตามจุดต่าง ๆ นอกจากนี้ประสบการณ์ของผู้เยี่ยมชมต่อภาพยนตร์ได้รับผลจากสภาวะแวดล้อมทางพื้นที่เช่นกัน เช่น ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นสิ่งสุดท้ายที่มีค่าอันน้อยนิดสำหรับผู้ที่ชอบไปพิพิธภัณฑ์เพียงเพื่อต้องการไปร้านกาแฟหรือการจัดแสดงได้เชิญชวนผู้เยี่ยมชมให้เคลื่อนตัวเข้าไปใกล้และสัมผัสวัตถุ หรือรักษาระยะระหว่างวัตถุผ่านกระจกหรือสัญญาณเตือนภัยหรือไม่ (เรื่องเดียวกัน, 131)

สเติร์จกล่าวไว้ว่าพิพิธภัณฑ์มานุษยวิทยาจะเป็น “มากกว่า” ตัวบท แต่สเติร์จจะศึกษามันในฐานะที่เป็นการแปลวัฒนธรรมในสองวิธีด้วยกัน คือ วิธีแรกพิจารณาคุณสมบัติของงานที่ได้รับมอบหมายของพิพิธภัณฑ์ทางมานุษยวิทยาในการแสดงภาพแทนวัฒนธรรมต่าง ๆ ผ่านทางสื่อกลางของวัตถุ – การแปลจากจุดกำเนิดของโลกของวัตถุไปสู่เครือข่ายใหม่ของความหมายและการตีความ วิธีที่สองสเติร์จจะมองการเขียนวาทกรรมในพิพิธภัณฑ์และตั้งคำถามว่าวาทกรรมนั้นมีการจัดการกับถ้อยคำที่อยู่โดยรอบวัตถุที่ถูกจัดแสดงอย่างไร (เรื่องเดียวกัน, 131)

เริ่มต้นจากประเด็นที่ว่าวัตถุต่าง ๆ ทำงานในพิพิธภัณฑ์อย่างไร หากวัตถุมีลักษณะเสมือนรายการคำศัพท์ที่ถูกจัดลำดับใน “วากยสัมพันธ์” ของการจัดแสดงนิทรรศการ (Bal 2001: 141 อ้างถึงใน Sturge 2007: 132) วัตถุจะไม่ใช่เป็นเพียงของแข็งและไร้การเคลื่อนไหวดังรูปลักษณะแรกที่ปรากฏการที่ความหมายของถ้อยคำเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และการเผชิญหน้ากันทางการสื่อสาร วัตถุในพิพิธภัณฑ์จะไม่อยู่นิ่งแต่จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และทำให้เกิดการตีความที่หลากหลาย ถึงแม้ว่าวัตถุจะมีลักษณะเป็นรูปธรรมและเอกเทศ แต่วัตถุที่ถูกนำไปจัดแสดงได้ถูกเลือกใช้เป็นสัญลักษณ์หรือนามนัย เพื่ออ้างอิงและรับประกันถึงความถูกต้องของความเป็นจริงที่เกิดขึ้นมาก่อนและมีขนาดใหญ่กว่ามาก แม้ว่าวัตถุที่ดูราวกับว่าเป็นของในภาษาต่างประเทศ แต่ในพิพิธภัณฑ์พวกมันถูกนำมาเล่าซ้ำในภาษาของการจัดแสดงด้วยรหัสใหม่ซึ่งอาจจะมีการทิ้งร่องรอยของความหมายเดิมเอาไว้ และแม้ว่าวัตถุจะดูเหมือนสิ่งที่ไม่รู้ชีวิต และไม่มีความเป็นมนุษย์ แต่ความจริงแล้วพวกมันมีอยู่ในฐานะองค์ประกอบของการมีปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ ซึ่งรวมถึงปฏิสัมพันธ์ที่นำไปให้วัตถุเหล่านั้นได้ถูกนำไปอยู่ในพิพิธภัณฑ์ (Sturge 2007: 132)

หากวัตถุต่าง ๆ ถูกฝังลงในการกระทำของมนุษย์ ในพิพิธภัณฑ์เองก็เช่นกันเมื่อเวลาผ่านไปหลายปีวัตถุได้ถูกฝังอยู่ในตัวบทและบริบทอย่างครอบคลุม คริส กอสเด็น และซานทัล โนวเลส (Gosden and Knowles 2001: 1 อ้างถึงใน Sturge, 132) อธิบายถึงชิ้นส่วนของผ้าพื้นเมืองสีน้ำตาลปนเหลืองที่ทำจากเส้นใยของเปลือกต้นไม้ถูกเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑ์พิตต์ ริเวอร์ส (Pitt Rivers Museum)

และแสดงให้เห็นว่ามันถูกล้อมรอบด้วยตัวบทยังไร พวกเขากล่าวถึงหนังสือและป้ายชื่อบนห้องจัดเก็บซึ่งระบุชื่อของสิ่งนี้ คือผ้าที่ใช้สำหรับรัดศีรษะของเด็กแรกเกิดและได้รับการเก็บรวบรวมในประเทศนิวกินี โดยผู้ที่เก็บรวบรวมได้บันทึกชื่อของมารดาเด็ก ราคาผ้าที่ขายไป รูปภาพของแม่และเด็ก และกล้องถ่ายภาพยนตร์ของกระบวนการรัดศีรษะ ลงไปในบันทึกประจำวันของเธอ พวกเขายังร่างภาพช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ในช่วงเวลาที่ผ้าถูกซื้อไป โดยผ้าบางส่วนถูกนำไปจัดแสดงเพื่อสร้างบริบทของการยึดกะโหลก และประเด็นของการไม่ยอมรับในความหลงใหลที่มีต่อครุสอนศาสนาและอำนาจอาณานิคม ผ้าพื้นเมืองดังกล่าวในครั้งแรกที่เห็นอาจดูราวกับว่าเป็นวัตถุแปลกประหลาดที่บอกเล่าเรื่องราวของชนเผ่าพื้นเมืองของนิวกินี แต่เป็นตัวอย่างของวิธีการที่วัตถุประเภทนี้ “อยู่ในสภาพของการกลายมาเป็นอีกสิ่งหนึ่งเสมอ” ไม่ว่าในบริบทแรกของการใช้หรือหลังจากที่วัตถุนี้ถูกเข้าไปสู่พิพิธภัณฑ์แล้วก็ตาม (Gosden and Knowles 2001: 4 อ้างถึงใน Sturge, 132)

มีเคอ บาล (Mieke Bal 2011: 119 อ้างถึงใน Sturge 2007: 132-133) ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ธรรมชาติของอเมริกา (The American Museum of Natural History) โดยมองพิพิธภัณฑ์จากมุมมองทางสัตวศาสตร์ในฐานะองค์ประกอบของระบบสัญลักษณ์ คือการมองเห็นเชิงพื้นที่ และวัจนภาษา ซึ่งมักจะขัดแย้งกันอยู่บ่อยครั้ง มุมมองนี้สร้างการเล่าเรื่องของความมีมาแต่ดั้งเดิม การทำให้มีอารยธรรม และอัตลักษณ์กับความแตกต่างขึ้นมาจากมุมมองเกี่ยวกับการแปลที่บาลได้วิเคราะห์เรื่องของ “ภาษา” ในพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ บาลอธิบายว่า “การกล่าวความจริง (truth-speak)” สามารถที่จะโน้มน้าวผู้อ่านว่าสิ่งที่เขา หรือเธอกำลังมองเห็นนั้นเป็นความจริง การกล่าวความจริงนำรูปแบบมาจากวาทกรรมทางวิทยาศาสตร์และจาก “การมองสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง (realism)” การมองสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริงในด้านของวรรณกรรมนั้นสถานะของภาพแทนสิ่งที่เรามองเห็นหายไปข้างหลังการเล่าเรื่องของบุคคลที่สามซึ่งเป็นการ “เน้นความสำคัญของวัตถุ ในขณะที่เดียวกันก็สร้างความคลุมเครือให้แก่วัตถุ” (Bal 2011: 126 อ้างถึงใน Sturge 2007: 132-133)

บาลกล่าวถึงการใช้คำว่า “ฉัน” ในการเล่าเรื่องทางพิพิธภัณฑ์นั้นเชื่อถือได้มากกว่าการสนทนาแบบซึ่งหน้า โดยในการสนทนาตามปกติฉัน ตำแหน่งของ ฉันกับคุณ สามารถพลิกกลับกันได้ และ “บุคคลที่สาม” ไรซึ่งพลังอำนาจแยกออกไป แต่ในกรณีของการอธิบายโดยละเอียด คำว่า “คุณ” ไม่สามารถมาแทนที่ตำแหน่งของคำว่า “ฉัน” ได้ โดยตำแหน่ง ฉันกับคุณ จะเป็นประธานที่เฝ้าดู “บุคคลที่สาม” โดย “ฉัน” แสดงหน้าที่ในการเป็นภาพแทน คือการแสดงท่าทางของการแสดงที่เกิดขึ้นร่วมกันกับคำว่า “คุณ” ผู้ซึ่งอาจจะมีอยู่จริง แต่ก็เป็นผู้ที่อยู่ในจินตภาพ ได้รับการคาดหวัง และเป็นส่วนหนึ่งที่ถูกล่อขึ้นมาจากการสร้างความหมาย (Bal 2011: 134-135 อ้างถึงใน Sturge 2007: 132-133) การหันเหความสนใจไปยังการมีพลังขับเคลื่อนของตำแหน่งในการพูดสามารถทำให้ภาพลวงของการยึดติดกับความจริงแตก

ออกเป็นเศษเล็ก ๆ และนำไปสู่สิ่งที่มีอำนาจต่อเรื่องราวอื่น ๆ “เรื่องราวของการปฏิบัติของภาพแทนในพิพิธภัณฑ์” (Bal 2011: 153 อ้างถึงใน Sturge 2007: 132-133)

การวิเคราะห์ของบาลแสดงให้เห็นว่าการอ่านได้รับความสำคัญเป็นลำดับแรกและเกิดผลอย่างยิ่งในพิพิธภัณฑ์ อย่างไรก็ตาม รูปแบบ (mode) ของ “การอ่าน” การจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์แตกต่างจากการอ่านตัวบทที่กล่าวมาทั้งหมด เนื่องจากแม้ว่าวัตถุจะได้รับผลกระทบของ “วากยสัมพันธ์” ของการจัดแสดงนิทรรศการ แต่วัตถุยังคงเปิดกว้างมากกว่าตัวบทภาษาเขียนซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการตีความที่แตกต่างกันอย่างมากระหว่าง (Hooper-Greenhill 2000: 115 อ้างถึงใน Sturge, 133)

นอกจากนี้สังคมที่อยู่โดยรอบ – ผู้คนที่เคลื่อนไหวไปรอบ ๆ ด้วยกันกับผู้เยี่ยมชม – มีอิทธิพลอย่างชัดเจนต่อ “การอ่าน” ของแต่ละบุคคล และการตีความของผู้เยี่ยมชมเป็นผลมาจากอัตชีวประวัติส่วนบุคคลของผู้เยี่ยมชมด้วย (Hooper-Greenhill 2000: 119 อ้างถึงใน Sturge, 134)

๒.๓ ตัวบทพิพิธภัณฑ์

สำหรับประเด็นในเรื่องของตัวบทพิพิธภัณฑ์ (Museum text) ผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างจากงานวิจัยของเจียหลี่ เฉิน กับมินฮฺซิว เหลียว (Chia-Li Chen and Min-Hsiu Liao 2017) เรื่อง *อัตลักษณ์ประจำชาติ ผู้เยี่ยมชมชาวต่างชาติ: การเล่าเรื่อง กับการแปลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์อนุสรณ์สถานเพื่อระลึกถึงเหตุการณ์ 228 ของไต้หวัน* (*National Identity, International Visitors: Narration and Translation of the Taipei 228 Memorial Museum*) งานศึกษาเรื่องดังกล่าวศึกษาการแปลกับภาษาศาสตร์ในพิพิธภัณฑ์เพื่อศึกษาประเด็นที่ว่าอัตลักษณ์ประจำชาติถูกสร้างเป็นตัวบทพิพิธภัณฑ์รูปแบบใด และการแปลถูกสร้างกรอบความคิดใหม่ในภาษาที่แตกต่างอย่างไร โดยศึกษาว่าพิพิธภัณฑ์นำเสนอการจัดแสดงนิทรรศการต่อผู้เยี่ยมชมชาวต่างชาติอย่างไร และสื่อกลางของการแปลมีบทบาทสำคัญอย่างไรในการสร้างความหมายของเจ้าของอัตลักษณ์ประจำชาตินั้น (Chen and Liao 2017: 56)

เฉิน กับเหลียว (2017: 57) พิจารณาวิธีที่พิพิธภัณฑ์สร้างความหมายของอัตลักษณ์ประจำชาติ และมุมมองทางสถาบันต่ออัตลักษณ์ซึ่งถูกสร้างขึ้นผ่านตัวบทพิพิธภัณฑ์ โดยในหัวข้อเรื่อง *พิพิธภัณฑ์และจินตภาพในเรื่องของอัตลักษณ์ประจำชาติ* (*Museums and the Imagination of National Identity*) ได้อ้างอิงถึงคำกล่าวของ แมคโดนัลด์ซึ่งมองจากมุมมองทางประวัติศาสตร์ อธิบายว่าเนื่องจากพิพิธภัณฑ์มีประเพณีอันยาวนานในการเก็บรวบรวมสะสม “วัตถุทางวัฒนธรรม” ที่มีความสำคัญ ภายหลังจากที่มีการปรากฏตัวของรัฐ-ชาติ พิพิธภัณฑ์จึงกลายมาเป็นสถานที่ที่มีความหมายในเรื่องของอัตลักษณ์ประจำชาติดังที่คาดไว้

ความจริงแล้วนั้นการมีอยู่ของพิพิธภัณฑสถานคือการมี “ถ้อยคำที่บ่งบอกการกระทำของการมีอัตลักษณ์” ในตัวเอง (MacDonald 2003: 3 อ้างถึงใน Chen and Liao 2017: 57)

อย่างไรก็ตาม อัตลักษณ์ประจำชาติ “ได้รับการอธิบาย” หรือ “ได้รับการปฏิบัติหน้าที่” อย่างไร ในพิพิธภัณฑสถาน เนลอ้างถึงความคิดของ แอนเดอร์สัน (Anderson 2006/1983) ที่ว่าประเทศคือชุมชนทางการเมืองที่ถูกจินตนาการขึ้นมา และเปรียบเทียบพิพิธภัณฑสถานกับโรงละคร โดยพิพิธภัณฑสถานเป็นสถานที่ซึ่งวัตถุต่าง ๆ ที่ถูกเก็บรวบรวมไว้นั้นได้รับการส่งมอบให้แก่ผู้เยี่ยมชมเพื่อไปกระตุ้นจินตนาการเกี่ยวกับอัตลักษณ์ประจำชาติ (Kneill 2011: 4 อ้างถึงใน Chen and Liao 2017: 57) การสร้างความเชื่อดังกล่าวในพิพิธภัณฑสถาน ผู้เยี่ยมชมสามารถรับรู้ได้อย่างปราศจากข้อสงสัย ในฐานะภาพแทนของความเป็นจริงที่ไปโน้มน้าวใจซึ่ง “ตั้งอยู่บนสิ่งที่ผลิตขึ้นมาบนตำแหน่งของคำสั่งสอน โดยผ่านการกระทำอย่างเป็นทางการเป็นมืออาชีพ [เพื่อที่ว่า] ผู้เชี่ยวชาญและสาธารณชนจะได้จินตนาการถึงพิพิธภัณฑสถานในฐานะสิ่งที่เป็นกลาง แสดงถึงอำนาจ และเชื่อถือได้ในการแปลความหมายที่ถูกต้องของโลกใบนี้ในบทบาทที่ควรจะถูกทำความเข้าใจต่อไป” (Kneill 2011: 4 อ้างถึงใน Chen and Liao 2017: 57)

ความสำคัญของกระบวนการในการชี้นำผู้เยี่ยมชมเพื่อสร้างความหมายทางความเป็นจริง เป็นบทบาททางการแปลความหมายของตัวบทพิพิธภัณฑสถาน ดังที่ แมคลีนกล่าวไว้ว่า พิพิธภัณฑสถานแสดงภาพแทนวัฒนธรรมของชาติผ่าน “การเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ของวัฒนธรรมในอดีต” (McLean 1998: 244 อ้างถึงใน Chen and Liao 2017: 57) โดยถึงแม้ว่าวัตถุต่าง ๆ อาจจะเป็นสิ่งที่คลุมเครือและไม่ชัดเจน แต่การเล่าเรื่องผ่านทางตัวบทสามารถทำให้เป็นสิ่งที่เฉพาะเจาะจงในการส่งเสริมมุมมองเฉพาะ คุณค่า และความเชื่อ (Kneill 2011: 7 อ้างถึงใน Chen and Liao 2017: 57) เนื่องจากพิพิธภัณฑสถานรับรู้ในฐานะสถาบันทางวัฒนธรรมที่ทรงอำนาจ การตีความทางตัวบทมักจะทำงานในฐานะ “พื้นที่รวมของสองสิ่งท่ามกลางความรู้อันทรงอำนาจของพิพิธภัณฑสถาน ผู้เขียน และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งควรจะถ่ายทอดความรู้ที่ส่งต่อไปยังสาธารณชน” (Meszaros, Gibson, and Carter 2011: 44 อ้างถึงใน Chia-Li Chen and Min-Hsiu Liao 2017: 57)

เจิน กับ เหลียง (2017: 57) กล่าวว่าในบริบทโลก พิพิธภัณฑสถานมักจะเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญสำหรับผู้เยี่ยมชมชาวต่างชาติที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศชาติ และบ่อยครั้งที่ประสบการณ์ในการเยี่ยมชมถูกทำให้อยู่ตรงกลางของตัวบทที่ได้รับการแปลไปสู่ภาษาที่แตกต่างกัน วิธีการที่พิพิธภัณฑสถานจัดการกับหัวข้ออันละเอียดอ่อน เช่น เรื่องของอัตลักษณ์ของชาติ ในตัวบทที่ได้รับการแปลอาจมีความสำคัญกว่าวิธีที่พิพิธภัณฑสถานจัดการกับเรื่องดังกล่าวในตัวบทต้นฉบับ ดังที่ ลิดชียืนยันว่า ผู้เยี่ยมชมที่มาจากวัฒนธรรมอื่นอาจจะพบว่าเป็นเรื่องยากในการให้คำนิยามต่อภูมิหลังโดยทั่วไปของวัตถุ และจะพึ่งพาข้อมูลที่ให้มาในรูปแบบของตัวบท กล่าวอีกนัยหนึ่งคือผู้เยี่ยมชมชาวต่างชาติมีแนวโน้มที่จะ “เชื่อ” ในการตีความหมายที่ได้รับจากพิพิธภัณฑสถานว่าเป็นเรื่องจริงมากกว่าผู้เยี่ยมชมที่มาจากชาติที่พิพิธภัณฑสถานนั้นตั้งอยู่ (Lidchi 1991: 166 อ้างถึงใน Chen and Liao 2017: 57)

ในหัวข้อเรื่อง มุมมองทางสถาบันที่ถูกสร้างในด้วยบทพิพิธภัณฑ (Institutional Views Constructed in Museum Texts) เฉิน กับ เหลียว(2017: 57) อ้างอิงตามงานศึกษาของ รานเวลล์ โดยพิจารณาด้วยบทพิพิธภัณฑ ในฐานะ “ภาษาที่ถูกผลิตโดย [พิพิธภัณฑ] สถาบัน ในรูปแบบการเขียนหรือการพูด เพื่อการบริโภคของผู้เยี่ยมชมซึ่งนำไปสู่วิธีปฏิบัติทางการตีความภายในสถาบัน” (Ravelli 2006:1 อ้างถึงใน Chen and Liao 2017: 57) ด้วยบทพิพิธภัณฑก็เหมือนกับตัวบทอื่นตรงที่ถูกผลิตขึ้นมาตามวัตถุประสงค์ และสัมพันธ์กับชุดของการตัดสินใจ โดยเหตุผลเบื้องหลังการตัดสินใจเหล่านี้มักจะใกล้เคียงกับลักษณะที่แท้จริงของพิพิธภัณฑ ในฐานะสถาบันทางสังคม ดังนั้นด้วยบทพิพิธภัณฑจำเป็นที่จะต้องสะท้อนให้เห็นถึง “ความปรารถนา ความทะเยอทะยาน ความปรารถนาทางด้านสติปัญญาหรือทางการเมือง ความปรารถนาทางสังคมหรือการศึกษา และความคิดล่วงหน้าของผู้อำนวยความสะดวกพิพิธภัณฑ ภัณฑารักษ์ นักวิชาการ นักออกแบบ และผู้ออกเงินสนับสนุน (Vergo 1989:3 อ้างถึงใน Chen and Liao 2017: 57)

เมื่อพิจารณาว่าด้วยบทพิพิธภัณฑเป็น “ตัวแทนซึ่งปฏิบัติกรในการทำให้ความคิดเห็น และอัตลักษณ์เป็นรูปร่างขึ้นมา” (Coxall 1994: 132 อ้างถึงใน Chen and Liao 2017: 58) ในงานวิจัยดังกล่าว เฉิน กับ เหลียว เลือที่จะนำระเบียบวิธีของวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA) ซึ่งมองภาษาในรูปแบบของวิธีปฏิบัติทางสังคม มาใช้เพื่อค้นหาว่าประเทศชาติถูกสร้างความหมายอย่างไรโดยพิพิธภัณฑ (Chen and Liao 2017: 58)

ระเบียบวิธีของวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA) เกิดขึ้นในช่วงต้นทศวรรษ 1990 และมีมุมมองพื้นฐานว่า วาทกรรม – ซึ่งรวมถึงด้วยบทเขียนและด้วยบทพูด เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นทางสังคม (Wodak 2001 อ้างถึงใน Chen and Liao 2017: 58) โดยด้วยบทนั้นถูกสร้างขึ้นมาภายใต้อิทธิพลของเหตุการณ์ที่เป็นสื่อกลาง สถาบัน และโครงสร้างทางสังคมในเวลาเดียวกัน และสามารถใช่ด้วยบทเพื่อไปเสริมสร้างความแข็งแกร่งของมุมมองเกี่ยวกับแนวคิดแบบสังคมประวัติศาสตร์ (socio-historical) และอุดมการณ์ทางการเมือง (political ideology) ในด้วยบทพิพิธภัณฑ ยกตัวอย่างเช่น การสร้างด้วยบทอาจจะถูกบังคับโดยพื้นที่ของการจัดแสดงนิทรรศการ (ทางสถานที่ตั้ง) ที่ทำทางการเมือง (ทางสถาบัน) และทัศนคติทางสังคม หรือนโยบายทางกฎหมายซึ่งพิจารณาว่าเป็นประเด็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ (ทางสังคม) ในเวลาเดียวกันด้วยบทพิพิธภัณฑได้นำทางการตีความของผู้เยี่ยมชมต่อความเป็นจริงทางสังคมหรือทางการเมือง เช่น อัตลักษณ์ของประเทศชาติ และไปเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางอุดมการณ์ในสังคม ดังนั้นมุมมองที่สำคัญของ วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ คือ ด้วยบท (ที่ไม่ใช่ถ้อยคำหรือประโยค) ควรจะได้รับการพิจารณาว่าเป็นหน่วยพื้นฐานของการติดต่อสื่อสาร และด้วยบทไม่สามารถถูกทำความเข้าใจได้ นอกเหนือจากบริบททางเหตุการณ์ ทางสถาบัน และทางสังคม

จากการศึกษางานวิจัยของเฉิน กับเหลียว (2017: 57) ดังกล่าวข้างต้น เราสามารถสรุปได้ว่า ด้วยบทพิพิธภัณฑถูกผลิตขึ้นมาทั้งในรูปแบบภาษาพูด และภาษาเขียน โดยวัตถุประสงค์ทางสถาบันของพิพิธภัณฑ ดังนั้นด้วยบทพิพิธภัณฑสามารถสะท้อนให้เห็นวัตถุประสงค์ของผู้เกี่ยวข้องในพิพิธภัณฑได้ เช่น ภัณฑารักษ์

ตัวบทพิพิธภัณฑ์ถูกถ่ายทอดไปยังผู้เยี่ยมชมเพื่อทำให้เกิดการตีความในพิพิธภัณฑ์ ทั้งนี้การจะทำความเข้าใจตัวบทพิพิธภัณฑ์ได้จะต้องพิจารณาหลายบริบทประกอบกัน เช่น บริบททางสถาบัน บริบททางสังคม เป็นต้น

๒.๔ การแปลในเรื่องของวัฒนธรรม

เคท สเติร์จ (Kate Sturge) ได้กล่าวถึงเรื่อง “การแปลในเรื่องของวัฒนธรรม” ในหนังสือเรื่อง *การสร้างภาพแทน: การแปล ชาติพันธุ์วรรณา และพิพิธภัณฑ์ (Representing Others Translation, Ethnography and the Museum)* ไว้ว่า แนวคิดทางชาติพันธุ์วรรณาในฐานะที่เป็นการแปลในเรื่องของวัฒนธรรมไม่ถือเป็นสิ่งใหม่แต่อย่างใด (Sturge 2007: 5)

เท็ดล็อก ได้ยกคำกล่าวของ มาลินโนสกี (Malinowski 1953) ที่เคยให้คำอธิบายถึงหน้าที่ของ “คู่มือของแปลที่ถูกสับเปลี่ยนที่กัน” (Tedlock 1983: 334 อ้างถึงใน Sturge 2007: 5) ของหมอสอนศาสนาแก่นักมานุษยวิทยาว่าเป็น “การแปลมุมมองของคนผิวขาวไปสู่คนพื้นเมือง” และ “การแปลมุมมองของคนพื้นเมืองไปสู่ชาวยุโรป” (Tedlock 1983: 334 อ้างถึงใน Sturge 2007: 5)

บทความที่สำคัญของ ทาลาล อัซซาด (Talal Asad, 1986) แสดงให้เห็นว่าตั้งแต่ ค.ศ. 1950 เป็นต้นมาแนวคิดเรื่อง “การแปลในเรื่องของวัฒนธรรม” กลายมาเป็นสิ่งที่พบได้ทั่วไป และถ้อยคำแปลกประหลาดของวัตถุทางมานุษยวิทยาจำเป็นต้องมีการสร้างกรอบใหม่ในภาษาหนึ่ง ดังที่อัซซาด อ้างถึงคำกล่าวของกอดเฟรย์ เลียนฮาร์ดท์ (Godfrey Lienhardt, 1954) ที่เคยกล่าวว่า “ปัญหาของการอธิบายต่อผู้อื่นว่าสมาชิกของชนเผ่าที่อาศัยอยู่ห่างไกลคิดอย่างไรนั้น [...] เริ่มที่จะปรากฏออกมาในฐานะการแปลที่มีการสร้างความคิดดั้งเดิมอันสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันให้มีในภาษาที่ยังมีชีวิตอยู่ โดยให้มีความชัดเจนที่สุดเท่าที่เป็นไปได้” (Asad 1986: 142 อ้างถึงใน Sturge, 5)

ถึงแม้จะมีการปฏิเสธความคิดในเรื่องของ “ชนเผ่าที่อาศัยอยู่ห่างไกล” กับ “ความคิดดั้งเดิม” แต่งานเขียนทางมานุษยวิทยายังคงได้รับการพิจารณาว่าเป็นการแปลประเภทหนึ่ง โดยเป็นความพยายามที่จะ “ทำความเข้าใจวัฒนธรรมอื่นให้มากที่สุดเท่าที่เป็นได้ในถ้อยคำของวัฒนธรรมเหล่านั้นแต่อยู่ในภาษาของพวกเขา โดยหน้าที่ซึ่งท้ายที่สุดแล้วนำมาซึ่งการร่างแผนที่ของความคิดและวิถีปฏิบัติไปยังหมวดหมู่ความเข้าใจของชาวตะวันตก” (Tambiah 1990: 3 อ้างถึงใน Sturge, 5)

สเตอร์จกล่าวถึงประเด็นสำคัญสองประเด็นคือ ประเด็นแรก “การแปลทางวัฒนธรรม” สร้างด้วยทศนฉบับและส่งต่อไปยังภาษาต่าง ๆ ในรูปแบบของนักแปลแบบดั้งเดิม ประเด็นที่สอง การผลิต “การแปลทางวัฒนธรรม” ไม่ใช่ธุรกิจส่วนตัวของนักมานุษยวิทยาแต่เป็นกระบวนการที่ถูกจำกัดโดยบริบทของอำนาจทางสถาบัน (Sturge 2007, 6)

เมื่อกกล่าวถึงการสร้างด้วยทศนฉบับ อัสซาดชี้ให้เห็นว่า แมว่่านักมานุษยวิทยาพยายามที่จะเรียนรู้การดำเนินชีวิตในรูปแบบที่แตกต่างกัน และคิดภายในวาทกรรมที่แตกต่างกัน แต่เมื่อนักมานุษยวิทยาเหล่านั้นกลับบ้านของพวกเขาและลงมือเขียนงานแปล “ส่งข้อความถึงผู้ชมเฉพาะกลุ่มที่กำลังรอคอยที่จะอ่านงานเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอีกรูปแบบหนึ่ง และปรับตัวบทที่อ่านให้สอดคล้องกับบทบาทที่ถูกวางไว้โดยไม่ใช้การเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตในรูปแบบใหม่แต่อย่างใด” (Asad 1986: 159 อ้างถึงใน Sturge, 6)

กล่าวอีกแง่หนึ่งได้ว่าการดำเนินชีวิตถูกนำมาใส่ในรูปแบบของด้วยทศน ซึ่งสิ่งนี้ได้ไปวางกั้นรูปแบบอื่นที่สามารถนำมาอธิบายในสิ่งที่นักมานุษยวิทยาเรียนรู้มา – รูปแบบอย่างเช่น การมีส่วนร่วมในการเดินรำ หรือการแสดงซึ่งอาจจะพยายามสร้างประสบการณ์ใหม่ (recreate) – และวางด้วยทศนที่เขียนไว้ในตำแหน่งสำคัญในฐานะความหมายของ ภาพแทนทางวัฒนธรรมของการดำเนินชีวิตในรูปแบบอื่น (Asad 1986: 159 อ้างถึงใน Sturge, 6)

แต่สิ่งที่ต่างกันคือนักแปลที่แปลงานทางวัฒนธรรมไม่ได้ค้นหาการสร้างด้วยทศนจากสิ่งที่ทำมาพร้อมแล้ว ไม่เพียงแต่ไม่มี “ด้วยทศนฉบับ” ในทางรูปธรรมแล้ว การดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติของผู้คนก็ไม่ได้มีลักษณะเหมือนด้วยทศนไปทั้งหมด เมื่อต้องเผชิญกับความซับซ้อนของการดำเนินชีวิตในสถานที่อื่น นักมานุษยวิทยาต้อง “สร้างวาทกรรมในฐานะของด้วยทศนทางวัฒนธรรมขึ้นมาในรูปแบบของความหมายโดยนัยในขอบเขตของวิถีปฏิบัติ ดังนั้นการสร้างวาทกรรมทางวัฒนธรรมและการแปลของวาทกรรมนั้นดูราวกับว่าได้รับการเจียรไนโดยการกระทำเพียงการกระทำเดียว” (Asad 1986: 159 อ้างถึงใน Sturge, 6)

อะไรคือสิ่งที่อยู่เบื้องหลังความคิดที่ว่าวัฒนธรรมมีฐานะเป็นด้วยทศน หรือเหมือนด้วยทศน ในงานเขียนเรื่องการแปลความหมายของวัฒนธรรม (The Interpretation of Cultures) กริซได้ให้คำนิยามของ “วัฒนธรรม” ไว้ว่า แนวคิดของวัฒนธรรมเป็นสัญศาสตร์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง โดยเชื่อตามหลักของ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) ที่ว่ามนุษย์นั้นคือสัตว์ประเภทหนึ่งที่ถูกแขวนไว้บนโยงใยของความหมายซึ่งมนุษย์ทำให้ตนเองถูกบั่นทอนไป เขาเปรียบวัฒนธรรมกับโยงใยเหล่านั้น และกล่าวว่าการวิเคราะห์เกี่ยวกับวัฒนธรรมไม่ใช่การทดลองทางวิทยาศาสตร์ในการค้นหากฎต่าง ๆ แต่เป็นการตีความในการค้นหาความหมาย (Geertz 1973: 5 อ้างถึงใน Sturge, 6)

เกิร์ชมุ่งความสนใจไปยังกระบวนการของการอ่าน เนื่องจากข้อเท็จจริงทางวัฒนธรรมมีลักษณะเหมือนกับตัวบท ที่จำเป็นต้องมีการตีความอันซับซ้อน เกิร์ชพยายามที่จะรื้อถอนข้อสันนิษฐานที่ว่า วัฒนธรรมประกอบด้วยข้อมูลทางวัตถุซึ่งจำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมและนำออกมาเปิดเผยให้เห็นในการวิเคราะห์ ในทางกลับกันเขากล่าวว่า “สิ่งที่พวกเราเรียกว่าข้อมูลแท้จริงแล้วเป็นการตีความของเราเอง เกี่ยวกับการตีความของผู้อื่นอีกทอดหนึ่ง” (Geertz 1973: 9 อ้างถึงใน Sturge, 7) การตีความเหล่านั้นเป็น “เรื่องสมมุติ” ไม่ใช่เรื่องสมมุติในแง่ของความไม่เป็นจริง แต่ในแง่ของ “การทำให้เป็นรูปร่าง” และ “การถูกสร้างขึ้นมา” ตามที่เกิร์ชกล่าว วัฒนธรรมนั้นสามารถเข้าใจวิธีปฏิบัติได้ในตัวเอง (การแปลความหมาย) และนักมานุษยวิทยาพยายามที่จะทำให้การแปลความหมายเหล่านั้นสามารถเข้าใจได้ในรูปแบบของการอ่าน (Geertz 1973: 15 อ้างถึงใน Sturge, 7)

นักมานุษยวิทยาได้สร้าง “ความเป็นจริง” ของวัฒนธรรมขึ้นมาด้วยวิธีการของการเลือกสรร การแก้ไขตัดแปลง และการวิเคราะห์ จากมุมมองเหล่านี้ในทางการแปล ผู้แปลเป็นคนสร้างตัวบทต้นฉบับขึ้นมา ไม่ใช่สร้างแต่ตัวบทปลายทางเท่านั้น และตัวของงานแปลเองไม่สามารถกล่าวอ้างได้ว่าเป็น “บันทึกที่ถูกต้องและเชื่อถือได้” ของ “ต้นฉบับดั้งเดิม” ที่ไม่เปลี่ยนแปลง และเป็นที่ยอมรับกันว่าภาพแทนนั้นไม่ใช่การคัดลอกความจริงภายนอกที่ไร้เดียงสา แต่ภาพแทนถูกสร้างมาจากความต้องการกับสมมติฐานของการรับวาทกรรม หากพิจารณาในด้านการแปลมองสิ่งเหล่านี้เป็นการตีความของภาษาปลายทางมากกว่าที่เป็น กระจุกเพื่อแสดงถึงสิ่งต้นแบบที่ล่วงเกินไม่ได้ (Sturge 2007: 8)

อัสซาดมุ่งความสนใจไปยังบริบททางการเมืองและสถาบันของการแปลในเรื่องของวัฒนธรรม มีการอภิปรายถึงผลกระทบของความสัมพันธ์ทางอำนาจที่ไม่สมดุลที่มีต่อการแปล – โครงสร้างของความไม่เท่าเทียมกันประเภทหนึ่งซึ่งในการศึกษาเกี่ยวกับการแปลเรียกกันว่า “ความรุนแรงที่เกิดจากความเชื่อชาติของตนเหนือกว่าชาติอื่น (ethnocentric violence)” ของการแปล และผลกระทบจากความจริงทางโลก (Sturge 2007: 9)

การถกถว้ยอำนาจดังกล่าวเป็นประเด็นหลักของบทวิจารณ์เกี่ยวกับการแปลในเรื่องของวัฒนธรรมของอัสซาด โดย “การรื้อถอน” ความหมายที่บอกเป็นนัยออกมา แม้ว่านักมานุษยวิทยามีเป้าหมายที่จะค้นหา “มุมมองของชนพื้นเมือง” (ตรรกะภายใน ความสัมพันธ์ของความเชื่อและวิธีปฏิบัติ) อัสซาดชี้ให้เห็นว่าสิ่งนี้สัมพันธ์กับการสันนิษฐานของนักมานุษยวิทยาที่ว่าผู้มีอำนาจได้นำเอาความจริงอันสำคัญที่ซ่อนอยู่ของสิ่งที่ถูกพูดและทำออกมา การแปลความหมายในฐานะที่เป็นการรับรู้ภายในสังคมให้ออกมาในรูปของภาษาตามหลักวิทยาศาสตร์ของผู้แปลได้เปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของผลงาน โดยแท้จริงของ “ตัวบททางวัฒนธรรม” ซึ่งเจ้าของผลงานกลายเป็นของผู้ผลิต-ผู้เปิดเผยความหมาย (Asad 1986: 162 อ้างถึงใน Sturge 2007: 9)

เนื่องจากความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างวัฒนธรรมที่เราตระหนักถึง การแปลไม่ได้ถูกปิดล้อมให้อยู่ภายในโลกตะวันตกอีกต่อไป แต่อยู่ในตำแหน่งที่ทรงอำนาจในโลกของความเป็นจริง งานวิจัยของนักมานุษยวิทยาถูกป้อนเข้าไปใน “ความรู้” ที่มีอำนาจเหนือกว่าเกี่ยวกับวัฒนธรรมอื่น และมันอาจจะ “ย้อนกลับไป หรือได้รับการแปลใหม่ไปสู่ภาษาของประเทศที่สามซึ่งเป็น “ผู้ที่อ่อนแอกว่า” (Asad 1986: 163 อ้างถึงใน Sturge 2007: 9)

มีความชัดเจนว่าครั้งหนึ่งวัฒนธรรมถูกสร้างขึ้นมาจากทัศนคติที่คาดเดาไม่ได้และเกิดขึ้นโดยบังเอิญหลายประการ ผู้อ่านงานแปลเริ่มที่จะตั้งคำถามว่าผู้แปลมีทัศนคติอย่างไร และมุมมองใดของชนพื้นเมืองที่ผู้แปลใช้การตัดสินใจส่วนบุคคลเลือกที่จะแปลมันออกมา และมุมมองนั้นไปเกี่ยวข้องกับหรือขัดแย้งกับมุมมองอื่นอย่างไร (Sturge 2007: 10)

๒.๔.๑ วัฒนธรรมในฐานะบทแปล

กระแสนของ “วัฒนธรรม” ในฐานะของสิ่งที่คงที่ไม่เปลี่ยนแปลงได้รับการปฏิเสธ และในงานเขียนทางมานุษยวิทยา คำดังกล่าวมักจะถูกแทนที่โดยเรื่องของความมีอำนาจ หรือวาทกรรม หรือสิ่งอื่นที่ได้รับการรักษาไว้แต่ถูกสร้างขึ้นใหม่ในรูปแบบของกระบวนการในการแสดงออก ไม่ใช่ในรูปแบบของหลักเกณฑ์และสิ่งที่ผลิตขึ้นมา อย่างไรก็ตามแนวคิดของ “การแปล” ในด้านมานุษยวิทยานั้นได้รับความนิยมในลักษณะขึ้น ๆ ลง ๆ ทั้งนี้ผลกระทบจากความสัมพันธ์ในยุคอาณานิคมและหลังอาณานิคมได้รับการอธิบายออกมาในรูปแบบของการแปล ดังที่มีในรูปแบบของการอพยพ การเดินทาง และแม้แต่วตัวของ “วัฒนธรรม” เองด้วย (Sturge 2007: 11-12)

ในบริบทยุคหลังอาณานิคม “การแปล” มักจะยึดมั่นกับการปรับเปลี่ยนของภาษาในการสร้างอาณานิคมผ่านโดยการผสมผสานกับภาษาอื่นของอาณานิคมที่ถูกสร้างขึ้น นักทฤษฎียุคหลังอาณานิคมชื่อ โฮมิ บาห์บา (Bhaba 1994: 5 อ้างถึงใน Sturge 12) ได้ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับ “ลักษณะพันธุ์ผสม (hybridity)” ของทั้งภาษาและอัตลักษณ์ ซึ่งสำหรับเขาแล้ววัฒนธรรมเป็นทั้ง “เรื่องเกี่ยวกับการแปลและเรื่องระหว่างชาติ” โดยแม้ว่าจะไม่มีการให้คำนิยามในประเด็นของขอบเขตทางประเทศแต่มีการสถาปนาตนเองผ่าน “การแปล” ซึ่งการแปลประเภทดังกล่าวอ้างอิงถึงการแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และนำมาปรับใช้ในเรื่องของภาษาศาสตร์กับวัฒนธรรมประเพณี โดยเฉพาะเมื่อการแปลกลายมาเป็นสิ่งสำคัญหลักในกระบวนการของการอพยพย้ายถิ่น

การแปลจึงเป็นกระบวนการของการผสมผสานและการปนเปื้อนสัมพันธ์กัน และไม่ใช่การเคลื่อนไหวจาก “ต้นฉบับ” ไปยัง “ปลายทาง” แต่ตั้งอยู่ที่ “พื้นที่ที่สาม” ระหว่างทั้งสองสิ่ง ซึ่งในพื้นที่ที่สามนี้ “ความขัดแย้งได้เกิดขึ้นจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมและความแตกต่างของวาทกรรม

ทางสังคม” ซึ่งสัมพันธ์กับความขัดแย้งที่ได้รับการเจรจาต่อรอง” (Wolf 2002:190 อ้างถึงใน Sturge 2007: 12)

บากมานน์ – เมดิก (Bachmann-Medick 2006: 37 อ้างถึงใน Sturge 2007: 12-13) ได้สรุปศักยภาพที่สามารถพัฒนาได้จากแนวคิดของการแปลในเรื่องของวัฒนธรรมไว้ว่า “สำหรับวัฒนธรรมทางมานุษยวิทยาซึ่งประกอบด้วยชนชาติต่างกัน การแปลในเรื่องของวัฒนธรรมสามารถกระทำในฐานะคำอุปมาของสิ่งที่ไม่เชื่อว่ามีสาระที่แท้จริงดำรงอยู่ระหว่างสิ่งต่าง ๆ (anti-essentialist) และสิ่งที่ไม่เชื่อในความเป็นองค์รวม (anti-holistic) ซึ่งมีเป้าหมายที่จะเปิดเผยถึงวาทกรรมที่ขัดแย้งกัน รูปแบบที่สับสน และการกระทำซึ่งเกิดการต่อต้านภายในวัฒนธรรม พื้นที่ที่สับสนและต่างชนิดกันภายในสังคม” และทำให้ “แนวคิดของวัฒนธรรมที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ในฐานะวิถีปฏิบัติของการต่อรองความแตกต่างทางวัฒนธรรม และของส่วนที่ทับซ้อนกันทางวัฒนธรรม การผสมผสานความเชื่อ (syncretism) กับ การกลืนกินชาติอื่นด้วยวัฒนธรรม (creolization) นั้นเป็นไปได้ ณ ที่นี้เองที่การแปลถูกทำให้เทียบเท่ากับการต่อรองและการปรับเปลี่ยนที่สัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ของวัฒนธรรม ซึ่งไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปแบบของงานเขียนเท่านั้น (Sturge 2007: 12-13)

๒.๕ การวิเคราะห์ตัวบทโดยอาศัยแนวทางการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตือแอน นอร์ด

๒.๕.๑ องค์ประกอบภายนอก

ผู้ส่งสาร (Sender)

นอร์ดให้คำจำกัดความผู้ส่งสารว่าเป็นบุคคลหรือสถาบันที่ใช้ตัวบทนั้น ๆ แจ้งข่าวสารให้บุคคลอื่นทราบเพื่อหวังประโยชน์บางอย่าง นอร์ดจำแนกระหว่างผู้ส่งสาร (Sender) และผู้ผลิตตัวบท (Textproduzent) เนื่องจากทั้งสองคำนี้อาจไม่ได้ใช้หมายถึงคนเดียวกัน โดยผู้ผลิตตัวบท (Textproduzent) จะสร้างหรือทำตัวบทขึ้นมาตามคำสั่งของผู้ส่งสาร โดยยึดตามหลักเกณฑ์การเรียบเรียงตัวบทหรือขนบที่นิยมในภาษาหรือวัฒนธรรมที่จะนำตัวบทไปใช้ (วรรณ 2552:80)

เจตนาของผู้ส่งสาร (Sender's intention)

เจตนาของผู้ส่งสารนี้เป็นการมองจากตัวผู้ส่งสาร ส่วนผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการมองจากมุมมองของผู้รับสารในขณะรับสารนั้น ส่วนคำว่า หน้าที่ของตัวบท เป็นการมองจากภายนอก คือมองจากปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อกัน หน้าที่ของตัวบทกับเจตนาของผู้ส่งสารนั้นอาจไม่ใช่เรื่องเดียวกันเสมอไป ตามหลักของนอร์ด

ผู้แปลถึงแม้จะแปลโดยเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของตัวบทต้นฉบับ แต่จะต้องยึดหลักความซื่อสัตย์ที่มีต่อผู้ส่งสาร คือ ห้ามบิดเบือนหรือทำสิ่งที่ขัดต่อเจตนาของผู้ส่งสาร (วรรณ 2552:81-82)

ผู้รับสาร (Audience)

ผู้รับสารจะมีสองกลุ่ม คือ ผู้รับสารตัวบทต้นฉบับและผู้รับสารงานแปล การแปลตัวบทจะต้องคำนึงถึงผู้รับสารอย่างมาก เพราะผู้รับสารงานแปลที่เป็นภาษาปลายทางมาจากคนละวัฒนธรรมและสังคมกับผู้รับสารตัวบทต้นฉบับ ผู้แปลจะต้องตระหนักในเรื่องนี้ให้มาก ต้องประเมินความรู้พื้นฐานของผู้รับสารส่วนใดที่คิดว่าผู้อ่านยังไม่รู้ก็ต้องสื่อความให้ละเอียดชัดเจน ถ้าคิดว่าผู้อ่านรู้แล้วก็อาจรวบรัดได้ (วรรณ 2552:83)

สื่อ (Medium)

สื่อ หมายถึง สิ่งที่ช่วยพาตัวบทไปสู่ผู้รับสาร รูปแบบของสื่อไม่เพียงแต่จะมีผลต่อการรับข่าวสารแล้ว ยังอาจมีผลต่อการผลิตตัวบทด้วย การวิเคราะห์เกี่ยวกับสื่อ จุดประสงค์หลักคือ เพื่อทราบลักษณะพิเศษบางประการในการสื่อสาร โดยทั่วไปแล้ว ในแง่ของหน้าที่ที่ตัวบท สื่อจะเป็นเครื่องกำหนดความคาดหวังของผู้รับสาร แต่ความคาดหวังนั้นอาจไม่ใช่หน้าที่ของสื่อดังกล่าว เพราะสื่อเดียวกันถ้าใช้ในสังคมที่แตกต่างกันไป อาจมีหน้าที่ต่างกัน สื่อแต่ละชนิดจะมีหน้าที่แตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม (วรรณ 2552:84-85)

สถานที่ (Place of Communication)

สถานที่ที่เป็นเครื่องบ่งชี้ในเบื้องต้นเกี่ยวกับสำเนียงภาษาถิ่นที่ใช้ในที่นั้น ถ้าระบุไว้ว่าสถานที่ใดเป็นสถานที่ที่จะนำงานแปลไปใช้ ก็แสดงว่างานแปลนั้นจะต้องใช้ภาษาถิ่นนั้นเป็นภาษาปลายทาง สถานที่อาจมีความสำคัญต่อการมองสภาพการเมืองและวัฒนธรรมในสังคมนั้น ๆ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ยังสามารถโยงใยให้ทราบว่าผู้ส่งสารเป็นคนในวัฒนธรรมใด บอกรู้อย่างไรเกี่ยวกับผู้รับสาร สื่อ โอกาสพิเศษในการสื่อสารและปัจจัยภายในได้ (วรรณ 2552:86)

เวลา (Time of Communication)

ปัจจัยด้านเวลาเป็นสิ่งที่สำคัญมากเช่นเดียวกับปัจจัยด้านสถานที่ ภาษาทุกภาษาจะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านกฎเกณฑ์และการใช้ภาษาไปตามเวลา ดังนั้น ปัจจัยด้านเวลาของการผลิตตัวบทจึงมีส่วนสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องบ่งชี้เบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพภาษาที่ใช้ในตัวบทนั้น ภาษาที่ใช้ในตัวบทนอกจากจะแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงภาษาไปตามกาลเวลาแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมวัฒนธรรมในเวลานั้นด้วย (วรรณ 2552:87)

โอกาสพิเศษในการสื่อสาร (Motive of Communication)

โอกาสพิเศษในการสื่อสารไม่ว่าจะเกิดจากความนิยมปฏิบัติกันในสังคมหรือความจำเป็นก็ตาม ทำให้มีการผลิตตัวบทแตกต่างกันไป และนิยมใช้สื่อต่างกันไป โอกาสพิเศษเหล่านี้เป็นข้อมูลทำให้เราได้รับทราบเจตนาของผู้เขียนและหน้าที่ของตัวบท และเป็นตัวกำหนดความคาดหวังของผู้รับสาร (วรรณ 2552:88)

หน้าที่ของตัวบท (Text Function)

หน้าที่ของตัวบทตามความหมายของนอร์ค หมายถึง หน้าที่ในการสื่อสารแต่ละหน้าที่ หรือหน้าที่ในการสื่อสารทุกหน้าที่ของตัวบทนั้น ๆ รวมกันทั้งหมด เพื่อนำมาใช้ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการผลิตตัวบทหรือการรับสาร อาจเกิดขึ้นเป็นกรณีพิเศษเพื่อสื่อสารอย่างใดอย่างหนึ่ง อันเนื่องมาจากการประกอบกันขึ้นมาของปัจจัยต่าง ๆ (วรรณ 2552:89)

๒.๕.๒ องค์ประกอบภายใน

หัวข้อเรื่องของตัวบท (Subject Matter)

หากผู้แปลทราบว่าตัวบทเป็นหัวข้อเรื่องใดและนำไปใช้ในบริบททางวัฒนธรรมใด จะทำให้ผู้แปลสามารถคาดเดาหรือตั้งข้อสมมติฐานเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานหรือความรู้ทั่วไปที่ผู้รับสารต้องมีก่อนหน้านี้ได้ โดยหัวข้อจะบ่งบอกว่าตัวบทมาจากความรู้สาขาใด การวิเคราะห์หัวข้อจะทำให้สามารถทราบหน้าที่ของชื่อเรื่องได้ เพราะโดยทั่วไปชื่อเรื่องจะบ่งบอกหัวข้อในตัวบท (วรรณ 2552:93-94)

เนื้อหา (Content)

ในการวิเคราะห์เนื้อหาของตัวบทที่ซับซ้อนไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้างหรือด้านความหมาย นอร์คแนะนำให้นำมาเรียบเรียงใหม่ด้วยภาษาของตนเองอย่างง่าย ๆ โดยแบ่งเป็นหน่วยข้อมูลและให้แต่ละหน่วยข้อมูลมีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผลกัน ดังที่ปรากฏในตัวบท ผลของการวิเคราะห์เนื้อหาก็สามารถทำให้เราคาดเดาปัจจัยภายในตัวบทอื่น ๆ ได้เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกตัวบทแต่ละปัจจัยที่มีผลต่อกัน การวิเคราะห์เนื้อหาทำให้เราคาดเดาเนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจได้ คาดเดาโครงสร้างของตัวบท ลักษณะเฉพาะทางด้านภาษาและวัจนลีลาของศัพท์และโครงสร้างภาษาได้ (วรรณ 2552:95)

สิ่งที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจ (Presupposition)

เนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจเป็นเงื่อนไขของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง ผู้พูดคาดหวังว่าผู้ฟังจะมีโลกทัศน์กว้างไกลโดยรู้สิ่งนั้นได้โดยที่ผู้พูดไม่จำเป็นต้องเอ่ยถึง ผู้แปลจะต้องวิเคราะห์ว่าผู้รับสารของตัวบทต้นฉบับ

และผู้รับสารของงานแปลทั้งสองห่างจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมของตัวบทต้นฉบับมากน้อยเพียงใด ในตัวบทต้นฉบับมีส่วนของการใช้ภาษาเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแจ่มชัดมากน้อยเพียงใด (วรรณ 2552:96)

โครงสร้างของตัวบท (Text composition)

การวิเคราะห์หาโครงสร้างของตัวบทเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับผู้แปล โดยแบ่งเป็น ๑) การวิเคราะห์โครงสร้างแบบมหภาค ซึ่งผู้แปลต้องวิเคราะห์การแบ่งตอนตัวบท การวิเคราะห์ส่วนต้นและส่วนท้ายของตัวบท การใช้คำเชื่อม ๒) การวิเคราะห์โครงสร้างแบบจุลภาค ผู้แปลต้องวิเคราะห์โครงสร้างของประโยค และวิเคราะห์ว่าการแบ่งประโยคที่ปรากฏให้เห็นนั้นเกี่ยวข้องกับ การแบ่งเนื้อหาเป็นหน่วยข้อมูลอย่างไร (วรรณ 2552:98-99)

อวัจนภาษา (Non-verbal Element)

อวัจนภาษา คือ สัญลักษณ์ที่แสดงออกมาโดยไม่ได้ใช้ภาษาเป็นสื่อ ทำหน้าที่เสริมความ ขยายความ ให้เด่นชัดหรือขจัดความกำกวมของเนื้อความ หรือเน้นย้ำเนื้อความในตัวบท ได้แก่ การวางหรือจัดรูปร่างของตัวบท ตาราง อวัจนภาษาในที่นี้ทำหน้าที่ประกอบหรือเสริมตัวบทที่เป็นลายลักษณ์อักษร อวัจนภาษานั้นรวมไปถึงภาพที่ปรากฏแก่สายตาผู้อ่าน เช่น การเลือกลักษณะตัวอักษรต่าง ๆ ผู้แปลจะต้องพยายามติดตามขั้นตอนการทำงานและตรวจสอบว่าตัวบทและรูปอธิบายตรงกันหรือสอดคล้องกันหรือไม่ (วรรณ 2552:100-101)

ศัพท์ (Lexis)

การเลือกใช้ศัพท์ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านเนื้อเรื่องและหัวข้อเรื่องของตัวบทเป็นสำคัญว่าจะต้องเลือกใช้คำศัพท์ในกลุ่มใดหรือวงศัพท์ใด ในการวิเคราะห์ตัวบทเพื่อการแปลนั้น ปัจจัยเรื่องศัพท์แสดงให้เห็นความเกี่ยวพันกันของปัจจัยภายนอกและภายในตัวบทได้เป็นอย่างดี การเลือกใช้ศัพท์จะเป็นเครื่องแสดงเจตนาของผู้ส่งสารได้เป็นอย่างดี โดยคำศัพท์นอกจากจะแสดงเจตนาของผู้ส่งสารแล้ว ยังอาจให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับสารได้ เช่น การเลือกคำศัพท์ที่มุ่งไปที่กลุ่มผู้อ่านเฉพาะบางกลุ่มเท่านั้น (วรรณ 2552:102-103)

โครงสร้างประโยค (Sentence Structure)

การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง หัวข้อเรื่องและโครงสร้างของตัวบท รวมไปถึงองค์ประกอบ นอกจากนี้ยังทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อความที่ผู้แต่งละไว้ในฐานที่เข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกตัวบทที่แสดงออกอย่างชัดเจน โดยอาศัยโครงสร้างประโยค โดยเฉพาะปัจจัยด้านเจตนาของผู้ส่งสาร สื่อและหน้าที่ของตัวบท สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ลักษณะเฉพาะด้านโครงสร้าง

ภาษาก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในตัวบทอื่น ๆ เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเนื้อเรื่องและโครงสร้างประโยค (วรรณมา 2552:104-105)

๒.๖ ทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ (Multimodality)

ทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ คือทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารและสัญศาสตร์ทางสังคม กุนเธอร์ เครส Gunther Kress) ศาสตราจารย์ด้านสัญศาสตร์และการศึกษาของภาควิชาวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยลอนดอน (University of London) และธีโอ ฟาน ลูเวน (Theo Van Leeuwen) คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี (University of Technology) ในเมืองซิดนีย์ กล่าวว่า ความหมายนั้นมิได้สื่อสารผ่านทางแค่ภาษาอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังสามารถสื่อสารผ่านโหมด (Mode) อื่น ๆ ได้อีกหลากหลาย ซึ่งโหมดในที่นี้หมายถึงสิ่งที่หล่อหลอมมาจากสังคมและวัฒนธรรมเพื่อก่อให้เกิดความหมาย (Kress & Leeuwen 2001:15 อ้างถึงใน ช่อแก้ว 2560: 25) ผู้ศึกษาไม่ควรมองว่าโหมดเหล่านี้เป็นเพียงสิ่งที่เข้ามาประกอบภาษาหรือข้อความเท่านั้น แต่ควรมองว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในแง่ของการสื่อถึงความหมายได้มากเท่า ๆ กับภาษา หรือข้อความนั้น (Borodo, 2013:23 อ้างถึงใน ช่อแก้ว 2560: 25) ด้วยเหตุนี้ ทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ จึงสามารถนำมาใช้ศึกษาได้กับหลากหลายสถานการณ์ เช่น ป้ายโฆษณา หนังสือเรียน หรือแม้แต่หนังสือการ์ตูน (ช่อแก้ว 2560: 25)

ในงานศึกษาชิ้นนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงบางส่วนของทฤษฎีที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ตัวบทพิพิธภณท์ คือข้อสังเกตของราดาน มาร์ทีเนค (Radan Martinec) และแอนดริว ซัลเวย์ (Andrew Salway) ที่ว่าเมื่อใดที่ความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาพกับข้อความนั้นไม่ได้ให้ความหมายที่เท่ากัน หน้าที่ของโหมดที่เป็นข้อความจะสามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ รูปแบบ (Martinec & Salway 2005:352-353 อ้างถึงใน ช่อแก้ว 2560:26) ดังนี้

๑). การซ้ำความหมาย (Elaboration) คือ การที่ข้อความจะทำหน้าที่อธิบายความหมายของรูปภาพ โดยจะไม่ได้ให้ข้อมูลใดเพิ่มเติม แต่เป็นเพียงการให้ข้อมูลที่ผู้อ่านสามารถทราบได้จากรูปภาพอยู่แล้ว (ช่อแก้ว 2560:26)

๒) การเติมเต็มความหมาย (Extension) คือ การที่รูปภาพและข้อความให้ความหมายที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน โดยแต่ละโหมดจะให้ความหมายเพิ่มเติมแก่อีกโหมดหนึ่ง (ช่อแก้ว 2560:27)

๓) การเสริมความหมาย (Enhancement) คือ การที่รูปภาพและข้อความจะเติมเต็มซึ่งกันและกัน โดยโหมคหนึ่งจะสื่อความหมายเพิ่มเติมให้แก่อีกโหมคหนึ่งในแง่ของสถานที่ เวลา และเหตุการณ์ (ช่อแก้ว 2560:28)

๒.๗ ทฤษฎีของปีเตอร์ นิวมาร์ค

ปีเตอร์ นิวมาร์ค (Peter Newmark) (1988) แบ่งวิธีการแปลออกเป็น การแปลเน้นภาษาต้นทาง ประกอบด้วยวิธีการแปล ๔ วิธี และการแปลเน้นภาษาปลายทาง ประกอบด้วยวิธีการแปลอีก ๔ วิธี สรุปเป็นแผนภาพตัววี เรียงจากวิธีการแปลที่เน้นภาษาต้นทางมากที่สุด คือ การแปลคำต่อคำ (Word-for-Word Translation) ไปหาวิธีการแปลที่เน้นภาษาปลายทางมากที่สุด คือ การดัดแปลง (Adaptation) ดังนี้

SL emphasis (เน้นภาษาต้นทาง)

TL emphasis (เน้นภาษาปลายทาง)

Word-for-word Translation

Adaptation

Literal Translation

Free Translation

Faithful Translation

Idiomatic Translation

Semantic Translation

Communicative Translation

(Newmark, 1988: 45)

Newmark (1988) อธิบายวิธีการแปลที่เน้นภาษาต้นทางแต่ละวิธีไว้ดังนี้

- ๑) การแปลคำต่อคำ (Word-for-word Translation) เป็นการแปลต้นฉบับทีละคำโดยไม่คำนึงถึงบริบท และรักษาวีธีการเรียงลำดับคำของต้นฉบับไว้ในฉบับแปล วัตถุประสงค์ของการแปลเช่นนี้คือ เพื่อศึกษากลไกของภาษาต้นทาง
- ๒) การแปลตามตัวอักษร (Literal Translation) เป็นการแปลความหมายของคำทีละคำโดยไม่คำนึงถึงบริบทเช่นเดียวกับการแปลคำต่อคำ แต่ปรับบริบทแปลให้มีโครงสร้างเทียบเท่ากับโครงสร้างภาษาปลายทาง
- ๓) การแปลแบบยึดต้นฉบับ (Faithful Translation) เป็นการแปลที่พยายามถ่ายทอดความหมายของบริบทให้ตรงกับต้นฉบับให้ได้มากที่สุดโดยใช้โครงสร้างของภาษาปลายทาง

- ๔) การแปลเชิงอรรถศาสตร์ (Semantic Translation) เป็นการแปลที่คล้ายคลึงกับวิธีการแปลแบบยึดต้นฉบับ แต่ยืดหยุ่นกว่า เพื่อเพิ่มความสละสลวยของบทแปลให้เป็นธรรมชาติยิ่งขึ้น ส่วนวิธีการแปลที่เน้นภาษาปลายทาง อธิบายได้ดังนี้
- ๑) การแปลเชิงสื่อสาร (Communicative Translation) เป็นการแปลที่พยายามถ่ายทอดความหมายของบริบทในต้นฉบับโดยใช้รูปแบบภาษาที่เป็นที่ยอมรับและเข้าใจได้สำหรับผู้อ่านภาษาปลายทาง
 - ๒) การแปลแบบปรับสำนวน (Idiomatic Translation) เป็นการแปลที่เขียนสารของต้นฉบับขึ้นใหม่โดยใช้ภาษาพูดหรือสำนวนที่ไม่มีใช้ในภาษาต้นทาง
 - ๓) การแปลแบบเสรี (Free Translation) เป็นการแปลที่ไม่ยึดติดกับรูปแบบของต้นฉบับ มักเป็นการถอดความ
 - ๔) การดัดแปลง (Adaptation) เป็นการแปลที่อิสระที่สุดเหมือนเขียนใหม่ มักใช้กับบทละครแนวขบขันและร้อยกรอง

๒.๘ สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการแปลพิพิธภัณฑ

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการแปลพิพิธภัณฑได้ว่า พิพิธภัณฑเป็นสถานที่สำคัญสำหรับการนำเสนอวัฒนธรรมต่อสาธารณชน และเป็นภาพแทนทางวัฒนธรรม โดยอาจมองภาพแทนดังกล่าวได้ในฐานะรูปแบบหนึ่งของ “การแปลทางวัฒนธรรม” ซึ่งพิพิธภัณฑ “แปล” วัฒนธรรมออกมาผ่านกระบวนการต่าง ๆ เราศึกษาตัวบทพิพิธภัณฑในฐานะภาษาที่ถูกผลิตโดยพิพิธภัณฑตามบริบททางสถาบัน ในรูปแบบการเขียนหรือการพูดเพื่อตอบสนองการบริโภคของผู้เยี่ยมชม และนำไปสู่การตีความภายในพิพิธภัณฑ ส่วนตัวบทพิพิธภัณฑนั้นถูกสร้างขึ้นภายใต้อิทธิพลของเหตุการณ์ที่เป็นสื่อกลางสถาบัน และโครงสร้างทางสังคมในเวลาเดียวกัน ซึ่งตัวบทพิพิธภัณฑได้นำทางการตีความของผู้เยี่ยมชมในพิพิธภัณฑ ทั้งนี้การตีความตัวบทพิพิธภัณฑต้องพิจารณาบริบททางเหตุการณ์ ทางสถาบัน และทางสังคมประกอบด้วย

บทที่ ๓

การวิเคราะห์ตัวบท ปัญหาการแปล และการวางแผนการแปล

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอการวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับ โดยวิเคราะห์องค์ประกอบภายนอก และองค์ประกอบภายในตามหลักการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตืออาน นอร์ด เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบแล้ว ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการแปล โดยวิเคราะห์ตัวบทพิพธิภณท์เพื่อการศึกษาวัดหนังสือราชวรวิหาร ว่าเป็นตัวบทประเภทใด และแสดงภาพแทนแบบใด โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับตัวบทพิพธิภณท์ การแสดง ภาพแทน และทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ ตามทฤษฎีในบทที่ ๒ จากนั้นผู้วิจัยจะวางแผนการแปล เพื่อดำเนินการ แปลในขั้นต่อไป

ตัวบทพิพธิภณท์เพื่อการศึกษาวัดหนังสือราชวรวิหารตั้งอยู่ในวัดหนังสือราชวรวิหาร บริเวณริม คลองด่าน จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมโบราณวัตถุและศิลปวัตถุที่มีอยู่ในวัดและท้องถิ่น เพื่อให้คน ทั่วไปได้ศึกษาเรียนรู้ ตัวพิพธิภณท์เป็นอาคาร ๒ ชั้น ชั้น ๑ แบ่งเป็นนิทรรศการจำนวน ๘ จุด และชั้น ๒ แบ่งเป็นนิทรรศการจำนวน ๘ จุด

๓.๑ การวิเคราะห์ตัวบทตามหลักการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตืออาน นอร์ด

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ตัวบทตามหลักการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตืออาน นอร์ด โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จาก การสำรวจสถานที่จริงมาประกอบ เพื่อให้ผู้แปลเข้าใจตัวบทพิพธิภณท์วัดหนังสือฯ ได้อย่างครอบคลุมถึง องค์ประกอบภายนอกของตัวบท ได้แก่ ผู้ส่งสาร เจตนาของผู้ส่งสาร กลุ่มผู้รับสาร สื่อ สถานที่ เวลา โอกาสพิเศษในการสื่อสาร หน้าที่ของตัวบท และองค์ประกอบภายในของตัวบท ได้แก่ หัวข้อเรื่องของ ตัวบท เนื้อหา สิ่งทีละไว้ในฐานที่เข้าใจ โครงสร้างของตัวบท อวัจนภาษา ศัพท์ โครงสร้างประโยค และทำให้ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในการแปล และหาวิธีแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

แนวทางการวิเคราะห์ตัวบท (Text analysis) ของคริสตืออาน นอร์ด (Christiane Nord)

(วรรณภา 2552:77)

๓.๑.๑ องค์ประกอบภายนอก

ผู้ส่งสาร (Sender)

นอร์ดให้คำจำกัดความผู้ส่งสารว่าเป็นบุคคลหรือสถาบันที่ใช้ตัวบทนั้น ๆ แจ้งข่าวสารให้ บุคคลอื่นทราบเพื่อหวังประโยชน์บางอย่าง นอร์ดจำแนกระหว่างผู้ส่งสาร (Sender) และผู้ผลิตตัวบท (Text Producer) เนื่องจากทั้งสองคำนี้อาจไม่ได้ใช้หมายถึงคนเดียวกัน โดยผู้ผลิตตัวบท (Text Producer)

จะสร้างหรือทำด้วยท่อนไม้ตามคำสั่งของผู้ส่งสาร โดยยึดตามหลักเกณฑ์การเรียงเรียงด้วยท่อนหรือขนบที่นิยมในภาษาหรือวัฒนธรรมที่จะนำด้วยท่อนไปใช้ (วรรณ 2552:80)

สำหรับด้วยท่อนนี้มีผู้ส่งสารคือ พระครูสังฆรักษ์ไพฑูรย์ สุภาทโร และบรรดาลูกศิษย์ ซึ่งเป็นผู้คิดริเริ่มจัดทำพิพิธภัณฑสถานขึ้น โดยพระครูสังฆรักษ์ไพฑูรย์ สุภาทโร เป็นผู้ออกแบบด้วยตนเอง ใช้เวลาในการวัดวางรูปแบบประมาณ ๒ ปี ใช้งบประมาณส่วนบุคคล จัดวางสิ่งของต่าง ๆ และจัดทำข้อมูลเองทั้งสิ้น ทั้งนี้พระครูสังฆรักษ์ไพฑูรย์ สุภาทโร เป็นผู้ที่ยื่นขอการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานต่าง ๆ มาก่อนแล้ว ประกอบกับเป็นชาวนครบุรี เขตจอมทอง โดยกำเนิด ครอบครัวเป็นชาวนครบุรี จึงคุ้นเคยกับสิ่งของในพิพิธภัณฑสถานเป็นอย่างดี ดังนั้นสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ผู้ส่งสาร (Sender) และผู้ผลิตด้วยท่อน จึงเป็นคนเดียวกัน

รูปที่ ๑.๑ พระครูสังฆรักษ์ไพฑูรย์ สุภาทโร

เจตนาของผู้ส่งสาร (Sender's intention)

เจตนาของผู้ส่งสารนี้เป็นการมองจากตัวผู้ส่งสาร ส่วนผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการมองจากมุมมองของผู้รับสารในขณะรับสารนั้น ส่วนคำว่า หน้าทีของด้วยท่อน เป็นการมองจากภายนอก คือมองจากปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อกัน หน้าทีของด้วยท่อนกับเจตนาของผู้ส่งสารนั้นอาจไม่ใช่เรื่องเดียวกันเสมอไป ตามหลักของนอร์ด์ ผู้แปลถึงแม้จะแปลโดยเปลี่ยนแปลงหน้าทีของด้วยท่อนต้นฉบับ แต่จะต้องยึดหลักความซื่อสัตย์ที่มีต่อผู้ส่งสาร คือ ห้ามบิดเบือนหรือทำสิ่งที่ขัดต่อเจตนาของผู้ส่งสาร (วรรณ 2552:81-82)

วัตถุประสงค์ของพระครูสังฆรักษ์ไพฑูรย์ สุภาทโร ในการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานวัดหนึ่งๆ คือ เพื่อรวบรวมโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุที่มีอยู่ในวัดและในท้องถิ่น เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และศึกษา อีกทั้งคนรุ่นเก่าที่คุ้นเคยกับสิ่งเหล่านี้เมื่อเยาว์วัย ก็มีโอกาสนวนกลับมาพบสิ่งเหล่านี้อีกครั้ง (ชาเรีนา 2550: 15)

ผู้รับสาร (Audience)

ผู้รับสารจะมีสองกลุ่ม คือ ผู้รับสารตัวบทต้นฉบับและผู้รับสารงานแปล การแปลตัวบทจะต้องคำนึงถึงผู้รับสารอย่างมาก เพราะผู้รับสารงานแปลที่เป็นภาษาปลายทางมาจากคนละวัฒนธรรมและสังคมกับผู้รับสารตัวบทต้นฉบับ ผู้แปลจะต้องตระหนักในเรื่องนี้ให้มาก ต้องประเมินความรู้พื้นฐานของผู้รับสารส่วนใดที่คิดว่าผู้อ่านยังไม่รู้ก็ต้องสื่อความให้ละเอียดชัดเจน ถ้าคิดว่าผู้อ่านรู้แล้วก็อาจรวบรัดได้ (วรรณ 2552:83)

ผู้รับสารต้นฉบับ: ผู้รับสารต้นฉบับของพิพิธภัณฑวัดหน่งฯ คือกลุ่มเด็กนักเรียน นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป โดยหากจะมาเยี่ยมชมจะต้องโทรนัดหมายกับทางผู้ดูแลพิพิธภัณฑก่อน เนื่องจากผู้ดูแลพิพิธภัณฑจะเป็นผู้พาเดินเยี่ยมชม โดยมาเยี่ยมชมทั้งในโอกาสที่มาทัศนศึกษาที่ทางโรงเรียน และในโอกาสที่มาเยี่ยมชมวัดหน่งฯ

ผู้รับสารฉบับแปล: ผู้รับสารฉบับแปลของพิพิธภัณฑวัดหน่งฯ คือกลุ่มผู้เยี่ยมชมชาวต่างชาติและกลุ่มนักเรียน นักศึกษาชาวต่างชาติที่มาเยี่ยมชมวัดหน่งฯ และได้มีโอกาสมาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ ซึ่งทางพิพิธภัณฑยังไม่ได้มีการจัดเก็บสถิติการเยี่ยมชม

สื่อ (Medium)

สื่อ หมายถึง สิ่งที่ช่วยพาตัวบทไปสู่ผู้รับสาร รูปแบบของสื่อไม่เพียงแต่จะมีผลต่อการรับข่าวสารแล้ว ยังอาจมีผลต่อการผลิตตัวบทด้วย การวิเคราะห์เกี่ยวกับสื่อ จุดประสงค์หลักคือ เพื่อทราบลักษณะพิเศษบางประการในการสื่อสาร โดยทั่วไปแล้ว ในแง่ของหน้าที่ที่ตัวบท สื่อจะเป็นเครื่องกำหนดความคาดหวังของผู้รับสาร แต่ความคาดหวังนั้นอาจไม่ใช่หน้าที่ของสื่อดังกล่าว เพราะสื่อเดียวกันถ้าใช้ในสังคมที่แตกต่างกันไป อาจมีหน้าที่ต่างกัน สื่อแต่ละชนิดจะมีหน้าที่แตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม (วรรณ 2552:84-85)

ถ้อยคำที่บรรยายวัตถุต่าง ๆ ของตัวบทในพิพิธภัณฑนี้ ได้จัดทำขึ้นในรูปแบบของตัวอักษรบนแผ่นป้าย โดยเป็นตัวอักษรที่พิมพ์จากเครื่องคอมพิวเตอร์ลงบนกระดาษสีขาว จากนั้นนำมาแปะทับบนแผ่นฟิวเจอร์บอร์ด และถูกนำไปแปะไว้ที่วัตถุที่บรรยาย หรือบริเวณที่วัตถุนั้น ๆ ถูกจัดวางไว้ โดยผู้จัดทำสื่อก็คือผู้จัดทำพิพิธภัณฑนั่นเอง ผู้จัดทำสื่อกล่าวกับผู้วิจัยว่าเมื่อนึกขึ้นได้ว่าต้องการเพิ่มเติมเนื้อหาใด หรือเมื่อมีผู้เยี่ยมชมเกิดความสงสัยตั้งคำถามเพิ่มเติม ผู้จัดทำสื่อก็จะจัดทำเนื้อหาเพิ่มเติมและนำมาแปะ หรือวางไว้ตามบริเวณสิ่งของต่าง ๆ

รูปแบบของสื่อในฐานะแผ่นป้ายบรรยายของตัวบทพิพิธภัณฑวัตถุฯ นี้แบ่งเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑) ป้ายบรรยายชื่อวัตถุ เป็นป้ายที่บอกเพียงชื่อวัตถุที่นำมาจัดแสดง ไม่มีคำอธิบายประกอบ

รูปที่ ๑.๒ ป้ายบรรยายชื่อวัตถุ

๒) ป้ายบรรยายชื่อวัตถุประกอบคำอธิบาย เป็นป้ายที่บอกชื่อวัตถุที่นำมาจัดแสดง พร้อมทั้งมีคำอธิบายเกี่ยวกับวัตถุดังกล่าวเพิ่มเติม

รูปที่ ๑.๓ ป้ายบรรยายชื่อวัตถุประกอบคำอธิบาย

๓) ป้ายบรรยายรูปภาพ เป็นป้ายที่บรรยายรูปภาพที่นำมาจัดแสดง โดยเป็นการอธิบายภาพดังกล่าวหรืออธิบายถึงเหตุการณ์ในภาพ

รูปที่ ๑.๔ ป้ายบรรยายรูปภาพ

๔) ป้ายบรรยายให้ความรู้เพิ่มเติม เป็นป้ายบรรยายที่ไม่ได้อธิบายถึงวัตถุที่นำมาจัดแสดง แต่กล่าวถึงเรื่องอื่นซึ่งผู้จัดทำนำมาเพิ่มเติมเพื่อให้ความรู้ในนิทรรศการแต่ละจุด

รูปที่ ๑.๕ ป้ายบรรยายให้ความรู้เพิ่มเติม

สถานที่ (Place of Communication)

สถานที่ที่เป็นเครื่องบ่งชี้ในเบื้องต้นเกี่ยวกับสำเนียงภาษาถิ่นที่ใช้ในที่นั้น ถ้าระบุไว้ว่าสถานที่ใดเป็นสถานที่ที่จะนำงานแปลไปใช้ ก็แสดงว่างานแปลนั้นจะต้องใช้ภาษาถิ่นนั้นเป็นภาษาปลายทาง สถานที่อาจมีความสำคัญต่อการมองสภาพการเมืองและวัฒนธรรมในสังคมนั้น ๆ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ยังสามารถโยงใยให้ทราบว่าผู้ส่งสารเป็นคนในวัฒนธรรมใด บอกให้ทราบเกี่ยวกับผู้รับสาร สื่อ โอกาสพิเศษในการสื่อสารและปัจจัยภายในได้ (วรรณ 2552:86)

การบริหารงานของพิพิธภัณฑสถานเพื่อการศึกษาวัดหน้าฯ นั้นจะมีพระครูสังฆรักษ์ สุภาทโร (ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานฯ) เป็นผู้ที่รับผิดชอบและควบคุมการบริหารงานทั้งหมดเพียงคนเดียว แม้จะมีพระลูกวัดและผู้ที่ไม่ได้เป็นฆราวาสทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยในการจัดทำ แต่ทางพิพิธภัณฑสถานฯ ก็ไม่ได้มีการจัดแบ่งหน่วยงาน และหน้าที่การรับผิดชอบออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจนดังเช่นพิพิธภัณฑสถานขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตามงานบางขั้นตอนพิพิธภัณฑสถานฯ ไม่สามารถที่จะลงมือทำเองได้ จึงได้มีการว่าจ้างบริษัทหรือหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาดำเนินการจัดสร้างพิพิธภัณฑสถานฯ รวมไปถึงมีผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการจากกรมศิลปากร คือนายวิชาชัย รามัญ ซึ่งเป็นเพื่อนของพระครูสังฆรักษ์ สุภาทโร คอยให้คำแนะนำในการจัดทำพิพิธภัณฑสถานฯ ด้วย (ชารินา 2550: 17)

ในเรื่องของงบประมาณของพิพิธภัณฑสถานเพื่อการศึกษาวัดหน้าฯ นั้นมีที่มา ดังนี้

๑. เป็นเงินทุนส่วนตัวของพระครูสังฆรักษ์ สุภาทโร (ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานฯ) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑสถานฯ ประมาณ ๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท

๒. เป็นเงินที่ได้จากการตั้งตู้รับบริจาค ซึ่งผู้ที่มาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สามารถบริจาคเงินได้ตามความศรัทธาและตามกำลังทรัพย์ที่มี โดยเงินที่ได้นั้นมีจำนวนไม่แน่นอนจึงไม่สามารถระบุให้ชัดเจนได้

๓. เป็นเงินที่ได้จากการบริจาคของชาวบ้านในชุมชน เพื่อใช้เป็นงบประมาณในการสนับสนุนดำเนินกิจการของพิพิธภัณฑ์ ซึ่งเงินที่ได้นั้นมีจำนวนไม่แน่นอนเช่นเดียวกันจึงไม่สามารถระบุให้ชัดเจนได้ (ชาวีรีนา 2550: 17)

นอกจากนี้ ตัวบทนี้จัดทำขึ้นโดยผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์วัดหนังฯ ในวัดหนังราชวรวิหาร เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ทำให้คำศัพท์ต่าง ๆ เขียนในรูปแบบของภาษาไทยภาคกลาง

เวลา (Time of Communication)

ปัจจัยด้านเวลาเป็นสิ่งที่สำคัญมากเช่นเดียวกับปัจจัยด้านสถานที่ ภาษาทุกภาษาจะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านกฎเกณฑ์และการใช้ภาษาไปตามเวลา ดังนั้น ปัจจัยด้านเวลาของการผลิตตัวบทจึงมีส่วนสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องบ่งชี้เบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพภาษาที่ใช้ในตัวบทนั้น ภาษาที่ใช้ในตัวบทนอกจากจะแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงภาษาไปตามกาลเวลาแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมวัฒนธรรมในเวลานั้นด้วย (วรรณา 2552:87)

พิพิธภัณฑ์วัดหนังฯ จัดตั้งแล้วเสร็จเมื่อประมาณเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งไม่ห่างจากปีปัจจุบันมากนัก ทำให้ภาษาที่ใช้ถือเป็นภาษาร่วมสมัย

โอกาสพิเศษในการสื่อสาร (Motive of Communication)

โอกาสพิเศษในการสื่อสารไม่ว่าจะเกิดจากความนิยมปฏิบัติกันในสังคมหรือความจำเป็นก็ตาม ทำให้มีการผลิตตัวบทแตกต่างกันไป และนิยมใช้สื่อต่างกันไป โอกาสพิเศษเหล่านี้เป็นข้อมูลทำให้เราได้ทราบเจตนาของผู้เขียนและหน้าที่ของตัวบท และเป็นตัวกำหนดความคาดหวังของผู้รับสาร (วรรณา 2552:88)

ตัวบทนี้ไม่ได้ใช้ในโอกาสพิเศษในการสื่อสารใด หากแต่จัดทำขึ้นเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ที่มีความสนใจ

หน้าที่ของตัวบท (Text Function)

หน้าที่ของตัวบทตามความหมายของนอร์ด์ หมายถึง หน้าที่ในการสื่อสารแต่ละหน้าที่ หรือหน้าที่ในการสื่อสารทุกหน้าที่ของตัวบทนั้น ๆ รวมกันทั้งหมด เพื่อนำมาใช้ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการผลิตตัวบทหรือการรับสาร อาจเกิดขึ้นเป็นกรณีพิเศษเพื่อสื่อสารอย่างใดอย่างหนึ่ง อันเนื่องมาจากการประกอบกันขึ้นมาของปัจจัยต่าง ๆ (วรรณา 2552:89)

จากตัวบทนี้ หน้าที่ที่เด่นที่สุดคือการให้ข้อมูล (informative) เพราะมีเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งของต่าง ๆ ในพิพธิภณท์ รวมถึงประวัติความเป็นมา วิถีชีวิตของชุมชนในสมัยก่อน และตัวบทนี้มีหน้าที่ระบุว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไรผ่านป้ายข้อความที่จัดทำขึ้น ทำให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลอย่างละเอียดจากผู้จัดทำซึ่งเป็นคนในท้องถิ่น

๓.๑.๒ องค์ประกอบภายใน

หัวข้อเรื่องของตัวบท (Subject Matter)

หากผู้แปลทราบว่าตัวบทเป็นหัวข้อเรื่องใดและนำไปใช้ในบริบททางวัฒนธรรมใด จะทำให้ผู้แปลสามารถคาดเดาหรือตั้งข้อสมมติฐานเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานหรือความรู้ทั่วไปที่ผู้รับสารต้องมีก่อนหน้านี้ได้ โดยหัวข้อจะบ่งบอกว่าตัวบทมาจากความรู้สาขาใด การวิเคราะห์หัวข้อจะทำให้สามารถทราบหน้าที่ของชื่อเรื่องได้ เพราะโดยทั่วไปชื่อเรื่องจะบ่งบอกหัวข้อในตัวบท (วรรณ 2552:93-94)

ตัวบทนี้ซึ่งผู้วิจัยเลือกมาแปล แบ่งออกเป็น

ชั้นที่ ๑ มีจำนวน ๘ หัวข้อ ได้แก่

จุดที่ ๑ และ ๒ ประวัติความเป็นมา

จุดที่ ๓ วิถีชีวิต และอุปกรณ์ต่างๆของชาวสวน

จุดที่ ๔ เรื่องราวของบ้าน และครัวไทยในอดีต

จุดที่ ๕ ร้านขายขนมในอดีต

จุดที่ ๖ วิถีชีวิตทางน้ำ

จุดที่ ๗ เครื่องมือช่างไม้ เครื่องปั้นดินเผา ตะเกียงโบราณ

จุดที่ ๘ เรือที่ใช้ในอดีต

ชั้น ๒ มีจำนวน ๘ หัวข้อ ได้แก่

จุดที่ ๑ ประวัติความเป็นมาของวัดหนังฯ และประเพณีไทยสมัยก่อน

จุดที่ ๒ ประวัติความเป็นมาของยาแผนโบราณวัดหนังฯ

จุดที่ ๓ ศิลปกรรม

จุดที่ ๔ หนังสือโบราณ

จุดที่ ๕ พระพุทธรูป

จุดที่ ๖ เงินตรา วัตถุมงคล

จุดที่ ๗ ข้าวของเครื่องใช้ของพระสงฆ์

จุดที่ ๘ ประวัตินักอวาสวัดหนัง

จากหัวข้อทำให้เราทราบว่า ในชั้นที่ ๑ ตัวบทกล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนในย่านวัดหนังฯ และเรื่องราวของวัดหนังฯ ในอดีต การที่พิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังฯ ทำหน้าที่อธิบายวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนในอดีตนั้นเนื่องจากพระครูสังฆรักษ์ไพฑูรย์ สุภาทโร ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ เคยกล่าวไว้ว่าพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังฯ ต้องการจัดแสดงเรื่องราวของชุมชนซึ่งประกอบด้วยวัด กับชาวบ้าน ซึ่งมีความผูกพันและสัมพันธ์กัน ส่วนในชั้น ๒ นำเสนอเรื่องราวของวัตถุสำคัญทางศาสนาเป็นหลัก ได้แก่ ข้าวของเครื่องใช้ของพระสงฆ์ พระพุทธรูป วัตถุมงคล ฯลฯ จึงได้จัดรวมไว้ที่ชั้น ๒ เนื่องจากความเชื่อที่ว่าของเหล่านี้เป็นของสูง ไม่ควรเหยียบ หรือข้าม

เนื้อหา (Content)

ผลของการวิเคราะห์เนื้อหาที่สามารถทำให้เราคาดเดาปัจจัยภายในตัวบทอื่น ๆ ได้เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกตัวบทแต่ละปัจจัยที่มีผลต่อกัน การวิเคราะห์เนื้อหาทำให้เราคาดเดาเนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจได้ คาดเดาโครงสร้างของตัวบทลักษณะเฉพาะทางด้านภาษาและวัจนลีลาของศัพท์ และโครงสร้างภาษาได้ (วรรณ 2552:95)

เนื้อหาของตัวบทที่ผู้วิจัยเลือกมาแปลนั้น แบ่งตามการเรียบเรียงได้ ดังนี้

๑. เนื้อหาที่บอกนิยาม หรือองค์ประกอบของวัตถุที่นำมาจัดแสดง เช่น

ตาแหลว หรือฉเลว สัญลักษณ์ด้านเก็บภาษี
คัมภีร์ไบเบิล บันทึกรายาแผนโบราณ

๒. เนื้อหาที่บอกหน้าที่ของวัตถุที่นำมาจัดแสดง เช่น

ตะเกียงเรือ สำหรับใช้แขวนในเรือที่ล่องไปตามแม่น้ำเพื่อเป็นสัญญาณไฟ ให้เรือที่แล่นสวนทางมองเห็น
แครง สำหรับตักน้ำรดต้นไม้

๓. เนื้อหาที่บอกทั้งนิยาม หรือองค์ประกอบ และหน้าที่ของวัตถุที่นำมาจัดแสดง เช่น

แม่เตาไฟ คือ กรอบไม้สี่เหลี่ยมสำหรับใส่ดิน หรือทรายเพื่อกันความร้อนลงสู่พื้นเวลาตั้งเตาหุงต้มอาหาร
เนียน ทำด้วยกาบใบของต้นหมาก สำหรับใช้ตักเครื่องแกง หรือตักน้ำพริกในครก แบบเดียวกับช้อน

๔. เนื้อหาที่บอกชื่อเรียกของวัตถุที่นำมาจัดแสดงเพียงอย่างเดียว เช่น

หนังสือ
ตะบวยตักน้ำ
มีดปาดตาล

๕. เนื้อหาที่บอกถึงที่มาของวัตถุที่นำมาจัดแสดง เช่น

ตุ๊กตาทินรูปเขียนของจีน ของพระราชทานจากรัชกาลที่ ๓
หม้อดินเผาสมัยอยุธยา

๖. เนื้อหาที่เป็นส่วนของความรู้เพิ่มเติมซึ่งไม่ได้อธิบายวัตถุใดที่นำมาจัดแสดง เช่น

<p>ลีนจี่ บางขุนเทียน</p> <p>ในอดีต พื้นที่ของบางขุนเทียนมีผลไม้มากที่มีชื่อเสียงมากที่สุดก็คือ “ลีนจี่” มีปลูกกันมากแทบทุกสวน ลีนจี่ บางขุนเทียนมีรสชาติไม่เหมือนลีนจี่ถิ่นอื่นผลมีขนาดกลางไม่ใหญ่มาก ผิวสีแดงคล้ำออกไหม้ รสหวานจัดเม็ดเล็กเรียกกันว่า “เม็ดตาย” เวลาแกะเปลือกออกจะมีเชื้อสีชมพูเนื้อไว้อีกชั้นหนึ่ง เนื้อแห้งไม่ฉ่ำน้ำ พันธุ์ของลีนจี่ที่วานี้ก็คือพันธุ์ “ใบยาว” รสชาติอร่อยกว่าพันธุ์อื่นและขายดีที่สุด นอกจากนั้นก็ยังมีพันธุ์ กะโหลกใบอ้อ เขียวหวาน กะโหลกยักษ์ กะโหลกใบเตา กะโหลกใบชิง กะโหลกไฟไหม้ กระโถนท้องพระโรง ไข่เต่า หัวตลับนาก ฯลฯ</p>
--

สิ่งที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจ (Presupposition)

เนื้อความที่ละไว้ในฐานที่เข้าใจเป็นเงื่อนไขของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง ผู้พูดคาดหวังว่าผู้ฟังจะมีโลกทัศน์กว้างไกลโดยรู้สิ่งนั้นได้โดยที่ผู้พูดไม่จำเป็นต้องเอ่ยถึง ผู้แปลจะต้องวิเคราะห์ว่าผู้รับสารของตัวบทต้นฉบับและผู้รับสารของงานแปลทั้งสองห่างจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมของตัวบทต้นฉบับมากน้อยเพียงใด

ในค้วบตื้นฉบับมีส่วนของการใช้ภาษาเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแจ่มชัดมากน้อยเพียงใด (วรรณ 2552:96)

สำหรับค้วบตื้นนี้ ผู้จัดทำค้วบตื้นมีความคำนึงถึงผู้อ่านที่ส่วนใหญ่อาจจะไม่มีความรู้ในวัฒนธรรมท้องถิ่นจึงมีการบรรยายรายละเอียดต่าง ๆ ประกอบความเข้าใจ ค่อนข้างชัดเจน

โครงสร้างของค้วบตื้น (Text composition)

การวิเคราะห์หาโครงสร้างของค้วบตื้นเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับผู้แปล โดยแบ่งเป็น ๑) การวิเคราะห์โครงสร้างแบบมหภาค ซึ่งผู้แปลต้องวิเคราะห์การแบ่งตอนค้วบตื้น การวิเคราะห์ส่วนต้นและส่วนท้ายของค้วบตื้น การใช้คำเชื่อม ๒) การวิเคราะห์โครงสร้างแบบจุลภาค ผู้แปลต้องวิเคราะห์โครงสร้างของประโยค และวิเคราะห์ว่าการแบ่งประโยคที่ปรากฏให้เห็นนั้นเกี่ยวข้องกับการแบ่งเนื้อหาเป็นหน่วยข้อมูลอย่างไร (วรรณ 2552:98-99)

ค้วบตื้นพิพิธภณท์เพื่อการศึกษาวัดหน่งๆ ในที่นี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ว่าค้วบตื้นพิพิธภณท์คือโครงสร้างระดับมหภาค ที่แสดงเรื่องราวของวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่นย่านวัดหน่งๆ ภายในพิพิธภณท์แบ่งออกเป็นโครงสร้างระดับจุลภาค โดยแบ่งเป็น ๒ ชั้น แต่ละชั้นมีโครงสร้างระดับจุลภาคจำนวน ๘ จุด แบ่งตามหัวข้อนิทรรศการที่จัดแสดง ชั้นที่ ๑ เป็นเรื่องราวของวิถีชีวิตชาวสวนในอดีต ชั้นที่ ๒ เป็นเรื่องราวทางศาสนาเป็นหลัก โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาชั้นที่ ๑ จำนวน ๘ หัวข้อ และชั้นที่ ๒ จำนวน ๑ หัวข้อ เนื้อหาในแต่ละนิทรรศการไม่ได้มีการเรียงลำดับ แต่จะเป็นการคละเนื้อหาที่น่าสนใจเข้าด้วยกันตามกลุ่มของหัวข้อ เนื้อหาในแต่ละหัวข้อจะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับหัวข้อใหญ่ และทำหน้าอธิบายความและให้รายละเอียด

จากรูปที่ ๑.๖ แสดงแผนผังการจัดแสดงนิทรรศการภายในพิพิธภณท์ ชั้นที่ ๑ คือ บริเวณพื้นด้านล่างของอาคารพิพิธภณท์ จัดแสดงเรื่องราววิถีชีวิตของชาวสวนชุมชนวัดหน่งๆ หรือชาวสวนฝั่งธนบุรี โดยแบ่งการจัดแสดงออกเป็น ๘ จุด แต่ละจุดจะแบ่งพื้นที่โดยมีป้ายแสดงตัวเลขแบ่งชัดเจน จุดที่ ๑ และ ๒ แสดงประวัติความเป็นมา จุดที่ ๓ จัดแสดงวิถีชีวิตชาวสวน บางจุดจะมีการจัดแสดงในรูปแบบที่แตกต่างกับจุดอื่น เช่น จุดที่ ๔ แสดงเรื่องราวของบ้านและครัวไทยในอดีต จัดแสดงโดยการจำลองลักษณะให้เหมือนผู้เยี่ยมชมเดินเข้าไปในตัวบ้านและครัวสมัยก่อน และจุดที่ ๕ จัดแสดงเรื่องราวของร้านขายขนมในอดีต จัดแสดงโดยการจำลองลักษณะของร้านขนมขึ้นมา จุดที่ ๖ และ ๘ จัดแสดงเรื่องของเรือ และวิถีชีวิตทางน้ำ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่สัมพันธ์กันจัดอยู่บริเวณพื้นที่ติดกัน ส่วนจุดที่ ๗ จัดแสดงเครื่องมือช่างไม้ ตะเกียง และเครื่องปั้นดินเผาสมัยโบราณ

และจากรูปที่ ๑.๗ แสดงแผนผังการจัดแสดงนิทรรศการภายในพิพิธภัณฑ์ ชั้นที่ ๒ คือ บริเวณพื้นที่ ชั้นบนของอาคารพิพิธภัณฑ์ จัดแสดงวัตถุโบราณที่มีคุณค่า และเป็นของสูง โดยแบ่งการจัดแสดงออกเป็น ๘ จุด จุด แต่ละจุดจะแบ่งพื้นที่โดยมีป้ายแสดงตัวเลขแบ่งชัดเจน จุดที่ ๑ จัดแสดงประวัติความเป็นมาของวัด หนังกฯ และประเพณี โบราณ จุดที่ ๒ จัดแสดงเรื่องยาแผนโบราณของวัดหนังกฯ จุดที่ ๓ จัดแสดง ศิลปกรรม เช่น ตู้พระไตรปิฎก ก่องใส่พระกัมภีร์ ภาพพิมพ์สีโบราณ จุดที่ ๔ จัดแสดง หนังสือนิโราณ ตำราเรียนในอดีต จุดที่ ๕ จัดแสดงเรื่องราวของพระพุทธรูปจุดที่ ๖ จัดแสดง เงินตราโบราณ และวัตถุมงคลต่าง ๆ จุดที่ ๗ จัดแสดงเกี่ยวกับข้าวของเครื่องใช้ของพระสงฆ์ จุดที่ ๘ เป็นห้องประวัติอดีตเจ้าอาวาสวัดหนังกฯ พื้นที่จัดแสดงในชั้นที่ ๒ นี้ สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของคนสมัยก่อนที่ว่าของสูงต่าง ๆ นั้น ไม่ควรเหยียบหรือข้าม จึงได้นำมาจัดแสดงอยู่ที่ชั้น ๒ เช่น รูปปั้นอดีตเจ้าอาวาสฯ พระพุทธรูป ยามวนเป่าฝี่ซึ่งถือเป็นยาคุณพระซึ่งเป็นของสูง ของใช้ต่าง ๆ ของพระสงฆ์ วัตถุมงคล รวมถึงหนังสือนิโราณ ซึ่งคนโบราณถือว่าเป็นของสูงห้ามเหยียบหรือข้าม

รูปภาพ ๑.๖

รูปภาพ ๑.๗

อวัจนภาษา (Non-verbal Element)

อวัจนภาษา คือ สัญลักษณ์ที่แสดงออกมาโดยไม่ได้ใช้ภาษาเป็นสื่อ ทำหน้าที่เสริมความ ขยายความ ให้เด่นชัดหรือขจัดความกำกวมของเนื้อความ หรือเน้นย้ำเนื้อความในคำพูด ได้แก่ การวางหรือจัดรูปร่างของตัวบท ตาราง อวัจนภาษาในที่นี้ทำหน้าที่ประกอบหรือเสริมตัวบทที่เป็นลายลักษณ์อักษร อวัจนภาษานั้นรวมไปถึงภาพที่ปรากฏแก่สายตาผู้อ่าน เช่น การเลือกลักษณะตัวอักษรต่าง ๆ ผู้แปลจะต้องพยายามติดตามขั้นตอนการทำงานและตรวจสอบว่าตัวบทและรูปอธิบายตรงกันหรือสอดคล้องกันหรือไม่ (วรรณ 2552:100-101)

อวัจนภาษาของตัวบทพิพิธภัณฑสถานเพื่อการศึกษาวัดหนังกฯ ประกอบด้วย

๑. ลักษณะการวางผังนิทรรศการ

พิพิธภัณฑสถานเพื่อการศึกษาวัดหนังกฯ จัดวางผังนิทรรศการ โดยแบ่งเป็น ๒ ชั้น ชั้นที่ ๑ จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตชุมชนชาวสวนย่านวัดหนังก ชั้นที่ ๒ จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับของสูงต่าง ๆ เช่น วัตถุ มงคล ยาแผนโบราณ ข้าวของเครื่องใช้ของสงฆ์ พระพุทธรูป ฯลฯ ลักษณะการวางผังนิทรรศการดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของคนสมัยโบราณที่ถือว่าวัตถุที่เป็นของสูงห้ามเหยียบ หรือข้าม จึงจัดวางไว้ที่ชั้น ๒ ส่วนนิทรรศการที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวสวน เช่น อุปกรณ์ทำสวน เรือ ตะเกียง เครื่องมือช่างไม้ ฯลฯ ถูกนำมาจัดแสดงรวมกันในชั้น ๑ เพื่อให้ผู้เยี่ยมชมได้ศึกษาเรื่องราวดังกล่าวอย่างต่อเนื่องในแต่ละจุด

๒. เส้นทางเดินชมพิพิธภัณฑสถาน

การจัดเส้นทางเดินชมพิพิธภัณฑสถานในชั้นที่ ๑ มีลักษณะเป็นเส้นตรง เริ่มต้นจากประตูทางเข้า ไปเลยจากจุดที่ ๑ ไปจนถึงจุดที่ ๘ ซึ่งอยู่ติดกับบันไดทางขึ้นชั้น ๒ เป็นการจัดเส้นทางเดินชมพิพิธภัณฑสถานที่มีลักษณะบังคับให้ผู้เยี่ยมชมเดินตามจุดต่าง ๆ ตามลำดับ ส่วนชั้นที่ ๒ มีลักษณะของการจัดเส้นทางเดินชมเป็นเส้นตรงเช่นกัน โดยเริ่มจากบันไดทางขึ้นซึ่งอยู่ติดกับจุดที่ ๑ ไปเลยไปจนถึงจุดที่ ๘ โดยเป็นความตั้งใจของผู้จัดทำพิพิธภัณฑสถานที่จัดเส้นทางเดินชมให้มาจบลงที่จุดที่ ๘ ซึ่งเป็นห้องจัดแสดงประวัติของอดีตเจ้าอาวาสวัดหนังก และสิ่งสำคัญในจุดสุดท้ายนี้คือหุ่นขี้ผึ้งของพระภิกษุโกศลเถร หรือหลวงปู่เอี่ยม อดีตเจ้าอาวาสวัดหนังก ซึ่งผู้เยี่ยมชมสามารถกราบไหว้แสดงความเคารพในจุดสุดท้ายของการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถาน ถือเป็นสิริมงคลก่อนกลับ

รูปที่ ๑.๗ แสดงการจัดวางผังทางเดินภายในพิพิธภัณฑ์ชั้น ๑

รูปที่ ๑.๘ แสดงการจัดวางผังทางเดินภายในพิพิธภัณฑ์ชั้น ๒

รูปที่ ๑.๙ หุ่นจี๋ผึ้งพระภิกษุโกศลเถร หรือหลวงปู่เอี่ยม อดีตเจ้าอาวาสวัดหนัง

๑. ลักษณะการจัดวางวัตถุ

การจัดแสดงวัตถุของพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนึ่งๆ จัดแสดงใน ๒ ลักษณะคือ แบบแรกคือ จัดแสดงในตู้กระจก โดยส่วนใหญ่จะเป็นสิ่งของหายาก และมีคุณค่าสูง เช่น เครื่องปั้นดินเผาสมัยโบราณ สมุดข่อยโบราณ แบบที่สอง คือ จัดแสดงวัตถุไว้นอกตู้จัดแสดง เหมือนกับตั้งอยู่ในสภาพจริงในอดีต เช่น การจัดวางอุปกรณ์ในครัวจำลองให้เหมือนกับครัวในอดีต การจัดแสดงลักษณะดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เยี่ยมชมสามารถจับต้อง สัมผัสวัตถุต่าง ๆ ได้อย่างใกล้ชิด และรู้สึกมีส่วนร่วมไปกับการจัดแสดง

รูปที่ ๑.๑๐ วัตถุที่นำมาจัดแสดงในตู้กระจก

รูปที่ ๑.๑๑ การจัดแสดงวัตถุนอกตู้กระจกโดยจัดให้เหมือนอยู่ในสภาพจริงในอดีต

ศัพท์ (Lexis)

การเลือกใช้ศัพท์ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านเนื้อเรื่องและหัวข้อเรื่องของตัวบทเป็นสำคัญว่าจะต้องเลือกใช้คำศัพท์ในกลุ่มใดหรือวงศัพท์ใด ในการวิเคราะห์ตัวบทเพื่อการแปลนั้น ปัจจัยเรื่องศัพท์แสดงให้เห็นความเกี่ยวพันกันของปัจจัยภายนอกและภายในตัวบทได้เป็นอย่างดี การเลือกใช้ศัพท์จะเป็นเครื่องแสดงเจตนาของผู้ส่งสารได้เป็นอย่างดี โดยคำศัพท์นอกจากจะแสดงเจตนาของผู้ส่งสารแล้ว ยังอาจให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับสารได้ เช่น การเลือกคำศัพท์ที่มุ่งไปที่กลุ่มผู้อ่านเฉพาะบางกลุ่มเท่านั้น (วรรณ 2552:102-103)

คำศัพท์ของตัวบทพิพิธภัณฑเพื่อการศึกษาวัดหนึ่งฯ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกตัวบท และปัจจัยภายในตัวบท คือ การใช้คำศัพท์ทั่วไป ไม่ใช่คำศัพท์เฉพาะทางวิชาการตรงกับเจตนาของผู้ส่งสารที่ต้องการให้ความรู้กับกลุ่มผู้รับสารซึ่งเป็นนักเรียนนักศึกษา และกลุ่มบุคคลผู้สนใจทั่วไป และจากปัจจัยภายนอกตัวบทเรื่องของเวลาที่การสร้างพิพิธภัณฑเพื่อการศึกษาวัดหนึ่งฯ นี้สร้างขึ้นไม่ห่างจากปัจจุบันมากนัก ภาษาที่ใช้จึงเป็นภาษาไทยร่วมสมัย คำศัพท์ที่ใช้จึงเป็นภาษาไทยร่วมสมัยที่ผู้อ่านในยุคสมัยปัจจุบันสามารถเข้าใจได้ ยกเว้นแต่คำศัพท์บางคำที่เป็นชื่อเรียกวัตถุที่มีในสมัยโบราณและไม่ใช่ที่รู้จักในสมัยปัจจุบัน เช่น ตาเหลว หรืออเลว ยามวนเป่าผี ฯลฯ สำหรับปัจจัยภายใน คำศัพท์ที่ใช้ของตัวบทพิพิธภัณฑเพื่อการศึกษาวัดหนึ่งฯ จะแบ่งเป็นคำศัพท์ตามหัวข้อเรื่องต่าง ๆ ของการจัดแสดงนิทรรศการแต่ละจุด เช่น

ชั้น ๑ จุดที่ ๓ วิถีชีวิตชาวสวน	ชั้น ๑ จุดที่ ๔ บ้านและครัวไทยในอดีต	ชั้น ๑ จุดที่ ๖ และ ๘ เรือ กับวิถีชีวิตทางน้ำ
พะอง	เขี่ยนหมาก	เรืออีแปะ
ตะขอ	ตะบันหมาก	เรือสำปั้น
โพงโลง	แม่เตาไฟ	เรือสำปั้นเพรียว

โครงสร้างประโยค (Sentence Structure)

การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง หัวข้อเรื่องและโครงสร้างของตัวบท รวมไปถึงองค์ประกอบ นอกจากนี้ยังทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อความที่ผู้แต่งละไว้ในฐานที่เข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกตัวบทที่แสดงออกอย่างชัดเจน โดยอาศัยโครงสร้างประโยค โดยเฉพาะปัจจัยด้านเจตนาของผู้ส่งสาร สื่อและหน้าที่ของตัวบท สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ลักษณะเฉพาะด้านโครงสร้างภาษาก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในตัวบทอื่น ๆ เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเนื้อเรื่องและโครงสร้างประโยค (วรรณ 2552:104-105)

จากตัวบทพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนึ่งๆ นี้ ผู้วิจัยพบโครงสร้างแบบวลีมากที่สุด ประมาณ ๑๕๔ วลี เนื่องจากตัวบทนี้เป็นการบรรยายวัตถุที่นำมาจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ ส่วนใหญ่จึงเป็นการบรรยายเพียงชื่อ ที่มา องค์ประกอบ หรือวิธีใช้งานเพียงสั้น ๆ ของวัตถุนั้น เพื่อให้ได้ใจความ

ตัวอย่างวลีที่พบ เช่น

ตะกร้าสำหรับใส่ผลไม้
ของเล่นเด็กสมัยสุโขทัย
กระต่ายขูดมะพร้าวทำน้ำกะทิ

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบโครงสร้างประโยคทั้ง ๓ รูปแบบ ได้แก่ ประโยคความเดียว ประโยคความรวม ประโยคความซ้อน

ประโยคความเดียว คือประโยคที่มีคำกริยาเพียงคำเดียว ตัวอย่างประโยคความเดียวที่พบในตัวบท ได้แก่

กระตูดสัตว์ ใช้เข้าเครื่องยาแผนโบราณ
สมัยก่อนชาวบ้านในชนบทมักจะนิยมอาบน้ำกันในที่โล่ง

ประโยคความรวม คือประโยคที่ประกอบด้วยประโยคความเดียวตั้งแต่สองประโยคขึ้นไป โดยมีคำสันธานเชื่อม ตัวอย่างประโยคความรวมที่พบในตัวบท ได้แก่

กระทะใบบัว ใช้กวนน้ำตาล กวนกะละแม กวนกระยาสารท หรือเวลามีงานบุญใหญ่เลี้ยงคนจำนวนมากก็จะใช้หุงข้าว หรือใช้ผัดหมี่
เรือสำปั้นใหญ่จะใช้แจว ส่วนลำเล็ก หรือขนาดกลางจะใช้พาย

ประโยคความซ้อน คือประโยคที่ประกอบด้วยประโยคความเดียวหนึ่งประโยค และประโยคย่อยอย่างน้อยหนึ่งประโยค ตัวอย่างประโยคความซ้อนที่พบในตัวบท ได้แก่

ปิ่นแก้ว เป็นปิ่นที่ชาวบ้านประดิษฐ์เอง
วิธีการบ่มผลไม้แบบนี้เป็นวิธีบ่มแบบโบราณ อันเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของชาวสวน

๓.๒ การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการแปลตัวบทพิพิธภัณฑ

เมื่อวิเคราะห์ตัวบทตามหลักการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตืออาน นอร์ดแล้ว ผู้วิจัยพบปัญหา ในการแปล คือ การพยายามถ่ายทอดความหมายจากภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาปลายทางเพื่อให้ผู้อ่านภาษาปลายทาง ได้รับสารเทียบเท่าผู้อ่านภาษาต้นฉบับ และพบปัญหาความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้รับสารต้นทางกับ ผู้รับสารปลายทาง ซึ่งวัตถุบางอย่างในพิพิธภัณฑไม่พบในวัฒนธรรมปลายทาง จึงต้องพยายามสรรหาคำที่ใกล้เคียงเพื่อถ่ายทอดออกมาในบทแปล และเนื่องจากเนื้อหาของป้ายข้อความบรรยายวัตถุที่ จัดแสดงในพิพิธภัณฑจะต้องสัมพันธ์กับวัตถุ และต้องสามารถสื่อสารให้ผู้รับสารปลายทางในที่นี้คือ ผู้เยี่ยมชมชาวต่างชาติได้เข้าใจถึงความหมายที่แท้จริงของวัตถุนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำความรู้เกี่ยวกับการศึกษา พิพิธภัณฑในฐานะที่เป็นตัวบท การแสดงภาพแทนทางวัฒนธรรมของตัวบทพิพิธภัณฑมาใช้ในการแปล เพื่อให้สามารถเลือกใช้รูปแบบการแปลที่เหมาะสมกับผู้อ่านตามวัตถุประสงค์ของภัณฑารักษ์ อีกทั้งยังได้นำ ทฤษฎีหลากหลายรูปแบบมาใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อความบนป้ายบรรยายกับวัตถุที่นำมาจัด แสดงอีกด้วย

ผู้แปลเริ่มศึกษาจากข้อมูลทั่วไปของพิพิธภัณฑเพื่อการศึกษาวัดหนึ่งราชวรวิหารเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งพิพิธภัณฑเพื่อการศึกษาวัดหนึ่งราชวรวิหาร ในภาพรวมก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ในหัวข้อต่อไป

๓.๒.๑ ข้อมูลทั่วไปของพิพิธภัณฑเพื่อการศึกษาวัดหนึ่งราชวรวิหาร

ประวัติวัดหนึ่งราชวรวิหาร

วัดหนึ่ง ตั้งอยู่ริมคลองด่าน ไม่ทราบว่าผู้ใดสร้างแต่สันนิษฐานได้ว่า สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นราชธานี อยู่ในสมัยสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๕ (พระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ) หรืออาจสร้างก่อนหน้านั้นไปอีก โดยมีหลักฐานจากระฆังเก่าของวัดที่องค์ระฆังมีรอยจารึกไว้เป็นภาษาโบราณ แปลได้ว่าระฆังนี้สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๒๖๐ มีพระมหาพุทธรักขิตกับหมื่นเพชรพิจิตร เป็นหัวหน้าพร้อมด้วยภิกษุสามเณร ทายกทาศิกา ช่วยสร้างระฆังนี้ด้วย ส่วนเหตุใดใช้ชื่อว่าวัดหนึ่ง ยังหาหลักฐานใดมาเป็นข้อสรุปไม่ได้ ซึ่งต่อมาในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ วัดหนึ่งได้รับการบูรณะครั้งใหญ่ และได้สถาปนาจากเดิมซึ่งเป็นวัดราษฎร์ขึ้นเป็นวัดหลวงชั้นตรีชนิด ราชวรวิหาร สังกัดมหานิกาย แต่ยังคง ใช้ชื่อวัดหนึ่งเช่นเดิม และโปรดเกล้าฯ ให้ทำการฉลองวัดหนึ่ง ณ วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๕๐ (พิพิธภัณฑ เพื่อการศึกษาวัดหนึ่ง)

พิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังราชวรวิหาร

ในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังราชวรวิหารขึ้นนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุที่มีอยู่ในวัดและในท้องถิ่น เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และศึกษา อีกทั้งคนรุ่นเก่าที่คุ้นเคยกับสิ่งเหล่านี้เมื่อเขาว่าวัย ก็มีโอกาสนวนกลับมาพบสิ่งเหล่านี้อีกครั้ง (ชารีนา 2550: 15)

รูปที่ ๑.๑๒ พิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังราชวรวิหาร

รูปที่ ๑.๑๓ บริเวณด้านหน้าพิพิธภัณฑ์

สาเหตุหลักของการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์นั้น เกิดจากการมีวัตถุสะสมซึ่งถูกเก็บไว้ในห้องเก็บของด้านล่างของกุฏิพระเก่า ซึ่งวัตถุสะสมนี้มีที่มาจาก ๒ ส่วน ด้วยกัน คือส่วนที่หนึ่งเป็นสิ่งของเครื่องใช้ของชาวบ้าน ตั้งแต่ครั้งที่ชาวบ้านมาขอพักอาศัยที่วัดเพื่อหลบภัยสงคราม ในช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ตั้งแต่เดิมกุฏิ

พระหลังนี้เคยเป็นที่พักอาศัยของชาวบ้านดังกล่าว ครั้นหลังจากสงครามสงบแล้วชาวบ้านก็มีได้นำข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ กลับไป แต่นำถวายเป็นไว้กับวัดทั้งหมด ส่วนที่สองเป็นวัตถุสิ่งของ และตำรายาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาแบบยาแผนโบราณของหลวงพ่อผล ซึ่งท่านเป็นหมอพระ หมอยาแผนโบราณรักษาผู้คนทั่วไป อีกทั้งเป็นที่นับถือของผู้คนจำนวนมาก แต่เดิมกุฏิหลังดังกล่าวก็เคยเป็นที่พักอาศัยของหลวงพ่อก่อนด้วย ครั้นท่านได้รับตำแหน่งขึ้นเป็นเจ้าอาวาส ก็ได้ย้ายไปอยู่ทางฝั่งคณะใต้ ส่วนกุฏิทางนี้ก็ให้ลูกศิษย์ของท่าน คือพระครูวิบูลศีลวัตร (ช้วน ปาสาทิโก) รับดูแลต่อมาและยังให้ความอนุเคราะห์แก่บุคคลทั่วไปทั้งทางด้านการศึกษาแบบยาแผนโบราณ วัตถุมงคล ต่อมาภายหลังเนื่องจากความชราของท่าน ทำให้การรักษาต้องยุติลง ดังนั้นข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ก็ถูกเก็บลงไว้ที่ห้องเก็บของด้านล่างกุฏิ (ชารีนา 2550: 15-16)

รูปที่ ๑.๑๔ การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

ในการเก็บรวบรวมโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุสะสมในพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังราชวรวิหาร นั้น ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเก็บรวบรวมวัตถุเรื่อยมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๓ และเริ่มเปิดสู่สาธารณชนอย่างเป็นทางการใน พ.ศ. ๒๕๔๗ (ชารีนา 2550: 16)

รูปที่ ๑.๑๕ วัตถุต่าง ๆ ที่ได้รับการเก็บสะสม และนำมาจัดแสดง

๓.๒.๒ การวิเคราะห์พิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหน้าราชวรวิหารในฐานะที่เป็นตัวบทพิพิธภัณฑ์
(Museum text)

ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์พิพิธภัณฑ์วัดหน้าฯ ตามคำนิยามเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ของโรเบิร์ต นิเชอร์ ในบทที่ ๒ โดยพิพิธภัณฑ์วัดหน้าฯ เป็นสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งในการนำเสนอวัฒนธรรม คือวัฒนธรรมชุมชน ย่านวัดหน้าในอดีตต่อสาธารณะชน พิพิธภัณฑ์วัดหน้าฯ เป็นสถานที่ซึ่งนำหัวข้อต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน มารวมกลุ่มอยู่ภายในสถานที่เดียวกัน โดยหัวข้อเหล่านั้นสัมพันธ์กับการจัดแสดงของวัตถุต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์ ในพิพิธภัณฑ์วัดหน้าฯ จัดแสดงวัตถุตามกลุ่มของหัวข้อ โดยชั้นที่ ๑ จัดแสดงนิทรรศการจำนวน ๘ จุด ได้แก่

จุดที่ ๑ และ ๒ ประวัติความเป็นมา

จุดที่ ๓ วิถีชีวิต และอุปกรณ์ต่าง ๆ ของชาวสวน

จุดที่ ๔ เรื่องราวของบ้าน และครัวไทยในอดีต

จุดที่ ๕ ร้านขายขนมในอดีต

จุดที่ ๖ วิถีชีวิตทางน้ำ

จุดที่ ๗ เครื่องมือช่างไม้ เครื่องปั้นดินเผา ตะเกียงโบราณ

จุดที่ ๘ เรือที่ใช้ในอดีต

ชั้นที่ ๒ (ผู้วิจัยเลือกศึกษาจำนวน ๑ จุดสำคัญ)

จุดที่ ๒ ประวัติความเป็นมาของยาแผนโบราณวัดหน้าฯ

รูปที่ ๑.๑๖ – ๑.๑๗ แสดงตัวอย่างนิทรรศการตามจุดต่าง ๆ

การจัดแสดงวัตถุในพิพิธภัณฑวัดหนึ่งๆ นี้ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยระดับมหภาคคือ บทบาทของพิพิธภัณฑอำนาจทางภัณฑารักษ์ และความเป็นเจ้าของทางวัฒนธรรม เนื่องจากวิเคราะห์ตามหลักการวิเคราะห์ตัวบทของคริสตอาน นอร์ด ในข้อ ๒ พิพิธภัณฑวัดหนึ่งๆ มี พระครูสังฆรักษ์ไพฑูรย์ สุภาพโร และบรรดาลูกศิษย์ เป็นผู้คิดริเริ่มจัดทำพิพิธภัณฑขึ้น โดยพระครูสังฆรักษ์ไพฑูรย์ สุภาพโร เป็นผู้ออกแบบด้วยตนเอง จัดวางสิ่งของต่าง ๆ และจัดทำข้อมูลด้วยตนเอง นอกจากนี้พระครูสังฆรักษ์ไพฑูรย์ สุภาพโร ยังเป็นชาวธนบุรี เขตจอมทองโดยกำเนิด ครอบครัวเป็นชาวสวนลิ้นจี่ในเขตวัดหนึ่งๆ จึงคุ้นเคยกับสิ่งของต่าง ๆ ในพิพิธภัณฑเป็นอย่างดี ในที่นี้จึงพิจารณาได้ว่าการจัดแสดงวัตถุต่าง ๆ ในพิพิธภัณฑวัดหนึ่งๆ ถูกกำหนดโดยภัณฑารักษ์ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของวัฒนธรรม และมีวัตถุประสงค์ให้พิพิธภัณฑวัดหนึ่งๆ เป็นแหล่งเรียนรู้ถึงประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิตของชาวมุขชนท้องถิ่นย่านวัดหนึ่งๆ ในอดีต โดยจัดแสดงหัวข้อสำคัญที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวมุขชนท้องถิ่นให้อยู่ในชั้นที่ ๑ ครอบคลุมทั้งชั้น นอกจากนี้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าถึงแม้พระครูสังฆรักษ์ไพฑูรย์ สุภาพโร จะเป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งและดูแลพิพิธภัณฑวัดหนึ่งๆ แต่บทบาทหลักของพิพิธภัณฑวัดหนึ่งๆ ไม่ใช่การแสดงผลภาพแทนของวัดหนึ่งๆ แต่เป็นภาพแทนของวัฒนธรรมมุขชนท้องถิ่นและวิถีชีวิตของชาวมุขชนในย่านวัดหนึ่งๆ สำหรับปัจจัยในระดับจุลภาค การจัดการเชิงพื้นที่ของการจัดแสดงนิทรรศการ ตัวพิพิธภัณฑจัดแสดงหัวข้อสำคัญที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวมุขชนท้องถิ่นให้อยู่ในชั้นที่ ๑ ครอบคลุมทั้งชั้น เป็นการเน้นให้เห็นถึงวัตถุประสงค์หลักของพิพิธภัณฑตั้งที่กล่าวไปข้างต้น

การแสดงผลภาพแทนของตัวบทพิพิธภัณฑ

ผู้วิจัยวิเคราะห์การแสดงผลภาพแทนของตัวบทพิพิธภัณฑวัดหนึ่งๆ ตามแนวคิดของโรเบิร์ต นีเชอร์ ในบทที่ ๒ พบว่าการแสดงผลภาพแทนของพิพิธภัณฑวัดหนึ่งๆ เป็นรูปแบบหนึ่งของการแปลทางวัฒนธรรม พิพิธภัณฑวัดหนึ่งๆ แปลวัฒนธรรมมุขชนท้องถิ่นออกมาผ่านการเลือกสรรวัตถุต่าง ๆ ในท้องถิ่นโดยการนำวัตถุเหล่านั้นมาจัดกลุ่มรวมกันตามหัวข้อที่แตกต่างกัน ผสมรวมกับป้ายข้อความ เช่น การจัดแสดงเรื่องราวของวิถีชีวิตชาวมุขชนท้องถิ่นแบ่งตามหัวข้อ โดยมีป้ายข้อความบรรยายวัตถุที่นำมาแสดงทุกชิ้น และกลไกทางพื้นที่ของการจัดแสดง เช่น ในจุดที่ ๔ เรื่องราวของบ้าน และครัวไทยในอดีต มีการจัดแสดงเชิงพื้นที่จำลองให้เหมือนผู้เยี่ยมชมเดินเข้าไปในบ้าน และครัวไทยในอดีต

รูปที่ ๑.๑๘ นิทรรศการจุดที่ ๔ แสดงเรื่องราวของบ้านและครัวไทยในอดีต

ผู้วิจัยวิเคราะห์ตามงานศึกษาของไวท์เฮด ที่อ้างถึงโดยโรเบิร์ต นิเชอร์ ถึงระดับทั้งสามระดับในการสร้างความหมายของตัวบทพิพิธภัณฑ์พบว่า “ระดับทางวจนภาษา (verbal register)” ในพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งๆ คือ การจัดป้ายข้อความบรรยายวัตถุต่าง ๆ ที่จัดแสดง “ระดับทางสิ่งแวดล้อม (environmental register)” ในพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งๆ พบว่ามีการวางผังเชิงพื้นที่แบ่งเป็นจุดต่าง ๆ ตามหัวข้อที่แตกต่างกันเพื่อให้ผู้เยี่ยมชมได้ศึกษาเรียนรู้ตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในแต่ละจุด ซึ่งระดับทั้งสองนี้ถูกควบคุมทางภัณฑารักษ์ ส่วน “ระดับทางประสบการณ์” คือปัญหาที่พบในการแปล หากผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งๆ เป็นชาวต่างชาติซึ่งไม่มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นมาก่อน ผู้แปลต้องวางแผนการแปลว่าจะแปลความหมายอย่างไร เพื่อให้ผู้เยี่ยมชมชาวต่างชาติสามารถเข้าใจตัวบทต้นฉบับได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้จัดทำโดยในกรณีนี้การแปล วัฒนธรรมควรจะถ่ายทอดในระดับ “ระหว่างวัฒนธรรม (intercultural)” ได้มากกว่าผู้เยี่ยมชมชาวไทย

ดังนั้นสิ่งที่ต้องพิจารณาประการสำคัญในเรื่องของการเป็นภาพแทนของพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งคือการสร้างกรอบความคิด และวิเคราะห์ถึงสภาพที่แท้จริงของการเป็นสื่อกลางทางวัฒนธรรมนี้ โดยการพิจารณาถึงวิธีที่การจัดแสดงนิทรรศการถูกสร้างขึ้นเพื่อที่จะสร้างตำแหน่งเฉพาะที่จะไปบังคับมุมมองของผู้ชมให้เข้าใจวัตถุในฐานะที่วัตถุนั้นเป็นภาพแทนในการแถลงของวาทกรรม จากนั้นจะทำให้ผู้เยี่ยมชมเข้าไปมีส่วนร่วมในวาทกรรมนั้นตามลำดับ ในกรณีศึกษาของพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งๆ การจัดแสดงนิทรรศการถูกกำหนดเป็นจุดต่าง ๆ โดยมีการเขียนเส้นทางควบคุมทิศทางการเคลื่อนไหวของผู้เยี่ยมชมตามลำดับตัวเลข คือตั้งแต่ จุดที่ ๑ ถึงจุดที่ ๘ ตามโครงสร้างของพื้นที่ คือการเดินทางนิทรรศการจากจุดที่ ๑ ไปถึงจุดที่ ๘ โดยตัวนิทรรศการจะกำหนดวิธีการมองเห็น และการจัดแสดงวัตถุต่าง ๆ

สรุปได้ว่าการสร้างความหมายและภาพแทนของท้องถิ่นผ่านตัวบทพิพิธภัณฑเพื่อการศึกษา วัฒนธรรมนั้น ถูกกำหนดโดยภัณฑารักษ์เป็นหลัก ซึ่งภัณฑารักษ์ต้องการสร้างภาพแทนของท้องถิ่น ให้ผู้เยี่ยมชมได้เสมือนกลับไปอยู่ยังช่วงเวลาในอดีต ผ่านการจัดผังนิทรรศการ การจัดวางวัตถุให้มีลักษณะ สมจริงเหมือนอดีต ผู้เยี่ยมชมสามารถสัมผัส จับต้องและมีส่วนร่วมกับวัตถุต่าง ๆ ที่นำมาจัดแสดงได้ โดยการจัดแสดงเรื่องราวของท้องถิ่นผ่านการนำเครื่องมือเครื่องใช้ของชาวสวนท้องถิ่นในอดีต มาเป็น ภาพแทนทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น

รูปที่ ๑.๑๕ แสดง โครงสร้างของพื้นที่ในการจัดแสดงนิทรรศการ

บทบาทของการแปลในพิพิธภัณฑวัฒนธรรม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ตามหลักการของซูเปอร์ กรีนฮิลล์ พบว่าองค์ประกอบสำคัญของการสร้างความหมาย ในพิพิธภัณฑวัฒนธรรม คือ การวิเคราะห์ถึงการมีอยู่ของวัตถุที่นำมาจัดแสดง และวิเคราะห์การจัดวางวัตถุที่ ถูกเก็บรวบรวมไว้ ในพิพิธภัณฑและถูกนำมาประกอบกันเพื่อสร้างถ้อยแถลงทางการมองเห็นนำไปสู่การ ผลิตรายการเล่าเรื่องผ่านการมองเห็น ยกตัวอย่างเช่น ป้ายข้อความ “ลำประโดง ท้องร่อง หลังร่อง” หากวัตถุ เหล่านี้ถูกนำมาจัดแสดงเพียงลำพังก็จะไม่สามารถเล่าเรื่องราวผ่านการมองเห็นได้ ต้องอาศัยคำบรรยายเพียง อย่างเดียว แต่เมื่อนำมาจัดวางรวมกันจึงสามารถผลิตเรื่องเล่าผ่านการมองเห็นได้ว่า “ลำประโดง ท้องร่อง หลังร่อง” เป็นองค์ประกอบหนึ่งในแบบจำลอง (diorama) “ชนิด สวนผลไม้”

รูปที่ ๑.๒๐ – ๑.๒๑ การจัดแสดงเรื่องราวของชนิดสวนผลไม้

พิพิธภัณฑ์วัดหนังฯ มีการสร้างความหมายเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นย่านวัดหนังขึ้นมา โดยพิพิธภัณฑ์วัดหนังเป็นสถานที่ซึ่งอัตลักษณ์ของชุมชน ความรู้ และความสามารถในการเรียนรู้เกิดเป็นรูปร่างที่มองเห็นได้ เนื่องจากในพิพิธภัณฑ์มีมิติหลายมิติที่เป็นองค์ประกอบพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์ผสมรวมศาสตร์อันซับซ้อนของประสบการณ์ในการมองเห็น

รูปที่ ๑.๒๒ การจัดวางวัตถุของการจัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับเตาตาล จอมทอง

ยกตัวอย่างเช่น จากรูปที่ ๑.๒๒ ผู้เยี่ยมชมจะเห็นวัตถุต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดฉากโดยจะถูกจัดวางให้ดูมีความสำคัญในทางหน้าที่ของการใช้งานและทางสุนทรียศาสตร์ รวมถึงมีความเป็นแบบอย่างและมีลักษณะเฉพาะตัว เมื่อถูกจัดวางกับวัตถุชิ้นอื่นก็จะเพิ่มการตีความทางบริบทให้มากขึ้น ดังนั้น กระทะ ไม้พาย มีด ที่ถูกจัดวางในรูปดังกล่าว นั้นต้องการความเข้าใจที่แตกต่างกันจากกระทะ ไม้พาย มีดชิ้นอื่น ๆ ดังนั้นจึงพบว่าบริบททางการมองเห็นในการจัดแสดงได้นำทางว่าเราจะอ่านวัตถุชิ้นนั้นอย่างไร ในบริบทดังกล่าววัตถุ

ทั้งสามชิ้นประกอบกันเป็นการเล่าเรื่องเกี่ยวกับการทำน้ำตาลมะพร้าวของชาวสวนย่านวัดหน้าฯ ผู้เยี่ยมชมจึงอ่านและตีความวัตถุเหล่านั้นตามบริบทของการมองเห็น และแนวทางในการตีความของผู้เยี่ยมชม ยังได้มาจากวจนภาษาที่เพิ่มเติมเข้ามาซึ่งสมมุติฐานเกี่ยวกับวัตถุในรูปแบบของป้ายข้อความ ซึ่งให้คำแนะนำถึงเรื่องราวของวัตถุนั้น

ตามทฤษฎีของสเตอร์จที่ศึกษาพิพิธภัณฑ์ในฐานะที่เป็นการแปลวัฒนธรรมในสองวิธีด้วยกัน คือวิธีแรกพิจารณาคุณสมบัติของงานที่ได้รับมอบหมายของพิพิธภัณฑ์ในการแสดงภาพแทนวัฒนธรรมต่าง ๆ ผ่านทางสื่อกลางของวัตถุ วิธีที่สองมองการเขียนวาทกรรมในพิพิธภัณฑ์และตั้งคำถามว่าวาทกรรมนั้นมีการจัดการกับถ้อยคำที่อยู่โดยรอบวัตถุที่ถูกจัดแสดงอย่างไร เริ่มต้นจากประเด็นที่ว่าวัตถุต่าง ๆ ทำงานในพิพิธภัณฑ์วัดหน้าฯ อย่างไร หากวัตถุมีลักษณะเหมือนรายการคำศัพท์ที่ถูกจัดลำดับใน “วากยสัมพันธ์” ของการจัดแสดงนิทรรศการ ในพิพิธภัณฑ์วัดหน้าฯ วัตถุต่าง ๆ ถูกนำมาเล่าซ้ำผ่านภาษาของการจัดแสดง และวัตถุในพิพิธภัณฑ์วัดหน้าฯ ไม่ใช่เป็นเพียงสิ่งไร้ชีวิต แต่วัตถุต่าง ๆ ดำรงอยู่ในฐานะองค์ประกอบของการมีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์ ซึ่งรวมถึงปฏิสัมพันธ์ที่นำไปให้วัตถุเหล่านั้นได้รับการจัดวางในพิพิธภัณฑ์

รูปที่ ๑.๒๓ “เนียน” ซึ่งถูกนำมาจัดแสดง

เช่น จากภาพที่ ๑.๒๓ คือ “เนียน” ซึ่งอาจมองดูเป็นสิ่งประหลาด ไม่เป็นที่รู้จัก แต่เมื่อถูกนำมาจัดแสดงในการเล่าเรื่องราวภายในพิพิธภัณฑ์ กลับกลายมาเป็นวัตถุที่ทำจากกาบใบของต้นหมากใช้สำหรับตัดเครื่องแกงหรือน้ำพริกในครก เช่นเดียวกับซ็อน และ “เนียน” ถูกจัดวางในส่วนนิทรรศการครัวไทยในอดีต ล้อมรอบด้วยตัวบทต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงการเป็นองค์ประกอบของการมีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์ และวัตถุอื่น ๆ ในครัวเรือน

รูปที่ ๑.๒๔ “ด้ายดิบ” ซึ่งถูกนำมาจัดแสดง

หรือ ตามรูปที่ ๑.๒๔ “ด้ายดิบ” อาจมองดูเป็นเส้นเชือกธรรมดา แต่เมื่อถูกนำมาจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ในหมวดหมู่ของวิถีชีวิตทางน้ำ วัดถุดังกล่าวกลายมาเป็น ด้ายดิบซึ่งใช้สำหรับอุดรอยแตกของไม้ที่ตัวเรือนำไปสู่การกระทำของมนุษย์ที่เรียกว่า “การอุดหมัน” แสดงถึงการดำรงอยู่ในฐานะองค์ประกอบหนึ่งของการมีปฏิสัมพันธ์กับการกระทำของมนุษย์

ตัวบทพิพิธภัณฑ์

เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งฯ นำเสนอการจัดแสดงนิทรรศการต่อผู้เยี่ยมชมชาวต่างชาติอย่างไร จึงพบว่าพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งฯ นั้นไม่ได้มีการนำเสนอการจัดแสดงนิทรรศการต่อผู้เยี่ยมชมชาวต่างชาติโดยตรง ป้ายบรรยายวัตถุต่าง ๆ ในพิพิธภัณฑ์มีเพียงภาษาไทยเท่านั้น แต่เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมวัดหนึ่งฯ ประกอบด้วยนักเรียน นักศึกษาต่างชาติที่มาศึกษาแลกเปลี่ยนในประเทศไทยที่ได้มีโอกาสเข้ามาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งฯ ทางผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์จึงมีความประสงค์จัดทำแปลป้ายบรรยายวัตถุในพิพิธภัณฑ์ขึ้นมาเพื่อให้ผู้เยี่ยมชมชาวต่างชาติได้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นของไทย ดังนั้นการแปลจึงเป็นสื่อกลางมีบทบาทสำคัญในการสร้างความหมายของวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นของไทยเพื่อที่จะถ่ายทอดไปยังผู้เยี่ยมชมชาวต่างชาติ

พิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งฯ แสดงภาพแทนของวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นผ่านการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ของวัฒนธรรมในอดีต โดยถึงแม้ว่าวัตถุต่าง ๆ ที่นำมาจัดแสดง อาจจะเป็นสิ่งที่ไม่ชัดเจนมีความหมายที่คลุมเครือสำหรับผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ชาวต่างชาติซึ่งอยู่นอกวัฒนธรรม หากอยู่เพียงลำพัง

ไม่ได้รับการนำมาจัดแสดง โดยผู้เยี่ยมชมต่างวัฒนธรรมอาจจะไม่สามารถเข้าใจความหมายเกี่ยวกับวัตถุนั้นได้ เนื่องจากวัตถุนั้นไม่มีในวัฒนธรรมของตนเอง แต่การเล่าเรื่องผ่านทางตัวบทพิพิธภัณฑสถานสามารถทำให้วัตถุเหล่านั้นเป็นสิ่งเฉพาะในการส่งเสริมมุมมองด้านวัฒนธรรมได้ โดยผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานต่างวัฒนธรรมจะพึงพาข้อมูลในรูปแบบของตัวบท และมีแนวโน้มที่จะเชื่อในการตีความหมายของพิพิธภัณฑสถาน เนื่องจากพิพิธภัณฑสถานเพื่อการศึกษาวัดหนึ่งๆ ถูกรับรู้ในฐานะสถาบันทางวัฒนธรรมที่มีอำนาจ การตีความตัวบทพิพิธภัณฑสถานจึงทำงานในฐานะที่พิพิธภัณฑสถานเป็นเสมือนพื้นที่รวมของความรู้อันทรงอำนาจของพิพิธภัณฑสถาน ผู้สร้างพิพิธภัณฑสถาน ผู้เขียนถ้อยคำในพิพิธภัณฑสถานซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนย่านวัดหนึ่งๆ ซึ่งเห็นควรจะถ่ายทอดความรู้ที่ส่งต่อไปยังสาธารณชน

รูปที่ ๑.๒๕ “ตะขาบ”

เช่น จากรูปที่ ๑.๒๕ คือเครื่องมือซึ่งทำจากไม้ของชาวสวน เรียกว่า “ตะขาบ” ไว้ใช้ไล่สัตว์ที่จะมากัดกินผลไม้ สิ่งนี้อาจไม่เป็นที่รู้จักสำหรับผู้เยี่ยมชมต่างวัฒนธรรม โดยอาจไม่เข้าใจว่าวัตถุชิ้นนี้มีไว้เพื่อทำหน้าที่ใด ใช้งาน และมีที่มาอย่างไร แต่เมื่อ “ตะขาบ” ถูกนำมาเล่าเรื่องผ่านตัวบทพิพิธภัณฑสถานที่มีคำอธิบายถึงองค์ประกอบ ที่มา และถูกจัดแสดงอยู่ในหมวดหมู่ของนิทรรศการหัวข้ออุปกรณ์ต่างๆ ของชาวสวนในอดีต “ตะขาบ” จึงกลายมาเป็นสิ่งที่สนับสนุนมุมมองทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยถูกรวมเข้าเป็นอุปกรณ์ชนิดหนึ่งของชาวสวนท้องถิ่นในอดีต เป็นส่วนหนึ่งของการแสดงภาพแทนของวัฒนธรรมท้องถิ่นในการจัดแสดง

ตัวบทพิพิธภัณฑสถานวัดหนึ่งๆ ถูกผลิตขึ้นมาตามวัตถุประสงค์ของผู้สร้างพิพิธภัณฑสถาน และภัณฑารักษ์เพื่อรวบรวม โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุที่มีอยู่ในวัดและในท้องถิ่น เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และศึกษา และเพื่อให้คนรุ่นเก่าซึ่งคุ้นเคยกับสิ่งเหล่านี้ได้มีโอกาสกลับมาศึกษาสิ่งเหล่านี้อีกครั้ง วัตถุประสงค์ดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้สร้างพิพิธภัณฑสถาน และผู้สร้างนิทรรศการในพิพิธภัณฑสถาน ตัวบท

พิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งๆ ในฐานะสถาบันทางสังคมจึงสะท้อนให้เห็นถึงความปรารถนาทางสังคมและการศึกษาของผู้สร้างพิพิธภัณฑ์ และภัณฑารักษ์

ตัวบทพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งๆ ถูกผลิตขึ้นมาในรูปแบบภาษาเขียน ซึ่งเป็นป้ายข้อความบรรยายวัตถุต่าง ๆ ที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ ซึ่งภัณฑารักษ์ หรือผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์เป็นผู้จัดทำขึ้นเอง และเมื่อมีผู้เยี่ยมชมเกิดความสงสัย ภัณฑารักษ์ก็จะจัดทำป้ายดังกล่าวเพิ่มเติมเพื่อตอบคำถามของผู้เยี่ยมชม ดังนั้นตัวบทพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งๆ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของผู้เกี่ยวข้องในพิพิธภัณฑ์อย่างภัณฑารักษ์ และ ผู้เยี่ยมชม ได้ ตัวบทพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งๆ ถูกถ่ายทอดไปยังผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เพื่อทำให้เกิดการตีความต่อวัตถุต่าง ๆ ในพิพิธภัณฑ์ โดยการที่จะทำความเข้าใจด้วยบทพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งๆ จะต้องพิจารณาหลายบริบทประกอบกัน เช่น บริบททางสถาบัน บริบททางวัฒนธรรม ดังนั้นผู้แปลตัวบทพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งๆ จึงเป็นผู้สร้างตัวบทต้นฉบับขึ้นมา ไม่ใช่เพียงแค่สร้างตัวบทปลายทางเท่านั้น

๓.๓ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับวัตถุในพิพิธภัณฑ์โดยทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ

เมื่อวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับแล้วตามความสัมพันธ์ระหว่างแบบรูป (mode) ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบของ มาร์ทีเน็ค และซัลเวย์แล้ว พบว่าหน้าที่ของแบบรูป (mode) ที่เป็นข้อความซึ่งมีความสัมพันธ์กับวัตถุในพิพิธภัณฑ์ในวัดหนึ่งๆ พบได้จำนวน ๓ รูปแบบ คือ

๑). การซ้ำความหมาย (Elaboration)

ในตัวบทพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งๆ พบหน้าที่ของแบบรูปที่เป็นข้อความในรูปแบบของการซ้ำความหมาย (Elaboration) เช่น

รูปที่ ๑.๒๖ ตะกร้าสำหรับใส่ผลไม้

จากข้อความดังกล่าวไม่ได้ให้ข้อมูลใด ๆ เพิ่ม เนื่องจากผู้เยี่ยมชมสามารถมองเห็นภาพของตะกร้า ซึ่งมีอยู่ทั่วไปในเกือบทุกวัฒนธรรม ประกอบกับภาพของผลไม้ที่ใส่ในตะกร้าทำให้เห็นภาพชัดเจนอยู่แล้วว่าเป็นตะกร้าสำหรับใส่ผลไม้ ข้อความดังกล่าวจึงทำหน้าที่ในรูปแบบของการซ้ำความหมาย (Elaboration)

๒) การขยายความหมาย (Extension)

ในตัวอย่างพิพิธภัณฑ์วัดหนึ่งๆ พบหน้าที่ของโหม่งที่เป็นข้อความในรูปแบบของการขยายความหมาย (Extension) เช่น

รูปที่ ๑.๒๗ หมอน ทำจากลูกมะพร้าว ใช้หนุนหัวนอนเล่น นอนพักผ่อน

จากข้อความดังกล่าว ผู้อ่านมองเห็นภาพเป็นภาพของลูกมะพร้าว แต่อาจจะไม่เข้าใจว่าลูกมะพร้าว ดังกล่าวมีไว้ใช้ทำอะไร หากเมื่อได้อ่านข้อความประกอบ ผู้อ่านจึงสามารถเข้าใจได้ว่าลูกมะพร้าวดังกล่าว มีไว้ใช้หนุนนอน ข้อความดังกล่าวจึงทำหน้าที่ในรูปแบบของการขยายความหมาย (Extension)

๓) การเสริมความหมาย (Enhancement)

ในพิพิธภัณฑ์วัดแห่งนี้ พบหน้าที่ของโหมคที่เป็นข้อความในรูปแบบของการเสริมความหมาย (Enhancement) เช่น

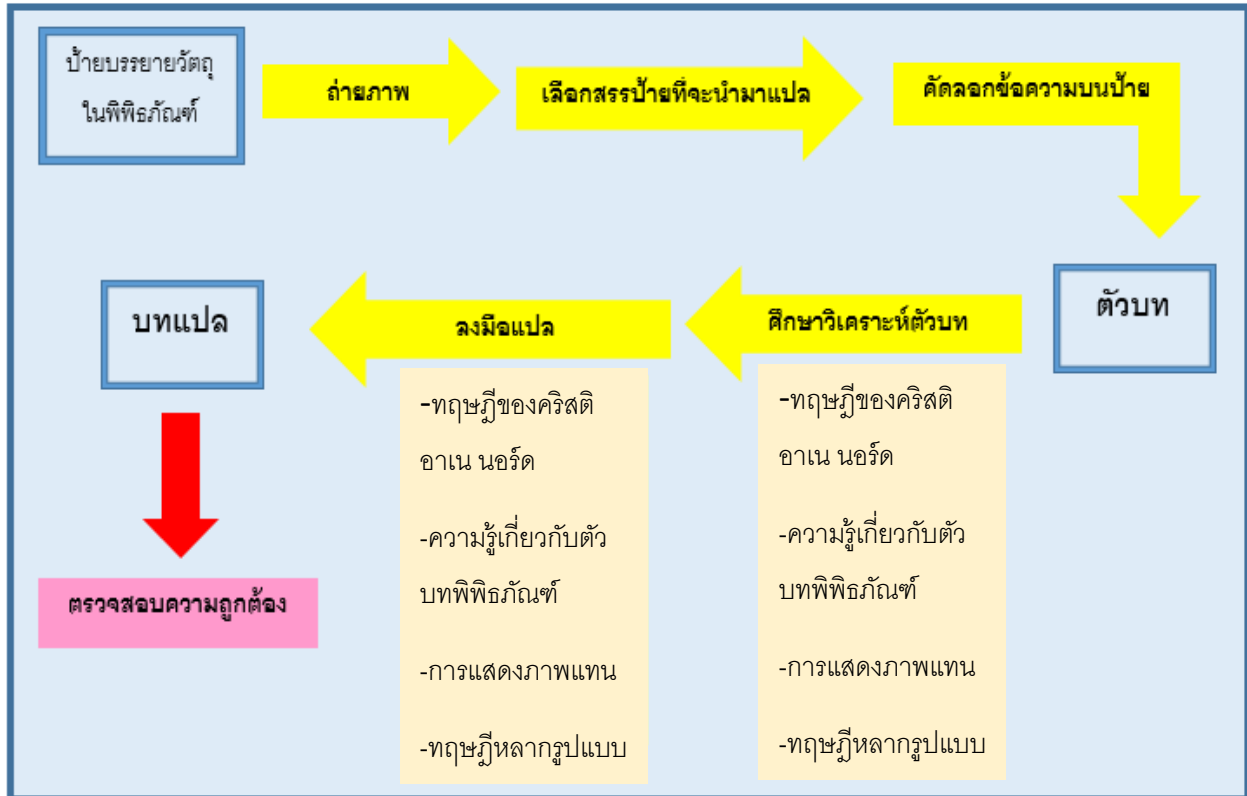

รูปที่ ๑.๒๘ เครื่องมือของชาวสวนเรียกว่า ตะขาบ

จากข้อความดังกล่าว หากอ่านแต่ข้อความเพียงอย่างเดียวผู้อ่านอาจจะไม่สามารถนึกภาพของ ตะขาบในบริบทนี้ออก ทราบเพียงแต่ว่าเป็นเครื่องมือของชาวสวนชนิดหนึ่งที่ทำจากไม้ หรือหากผู้อ่านเห็น เพียงรูป แต่ไม่อ่านข้อความก็จะทราบเพียงว่าเป็นเครื่องมือที่ทำจากไม้และถูกนำไปแขวนบนต้นไม้ แต่ไม่ทราบว่าเรียกว่าอะไร และมีหน้าที่ยังไง ดังนั้น ข้อความดังกล่าวจึงทำหน้าที่ในรูปแบบของการเสริม ความหมาย (Enhancement)

๓.๔ การวางแผนการแปล

ก่อนลงมือแปล ผู้แปลได้คัดลอกข้อความจากแผ่นป้ายในพิพิธภัณฑ์ จากนั้นนำมาจัดพิมพ์ แบ่งเป็นชั้น ๑ และ ชั้น ๒ และแบ่งเป็นนิทรรศการตามจุดต่าง ๆ จากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ด้วยบททั้งภายใน และภายนอกโดยอ้างอิงทฤษฎีการวิเคราะห์ด้วยบทของคริสตืออาน นอร์ด เพื่อให้เข้าใจด้วยบท ได้ครอบคลุม ผู้วิจัยยังได้ทบทวนความรู้เกี่ยวกับด้วยบทพิพิธภัณฑ์ การแสดงภาพแทน และทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เพื่อนำความรู้ทั้งหมดมาประยุกต์ใช้กับการแปลพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังราชวรวิหารใน บทที่ ๔ ต่อไป

รูปที่ ๑.๒๕ แผนผังแสดงการวางแผนการแปล

บทที่ ๔

ตัวบทต้นฉบับ บทแปล และคำอธิบาย

หลังจากที่ได้ศึกษาทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแปลตัวบทพิพิธภัณฑ์ในบทที่ ๒ และนำทฤษฎีดังกล่าวไปใช้ในการวิเคราะห์ตัวบทในบทที่ ๓ แล้ว ในบทที่ ๔ นี้ ผู้วิจัยจะลงมือแปล สรุปได้ ดังนี้

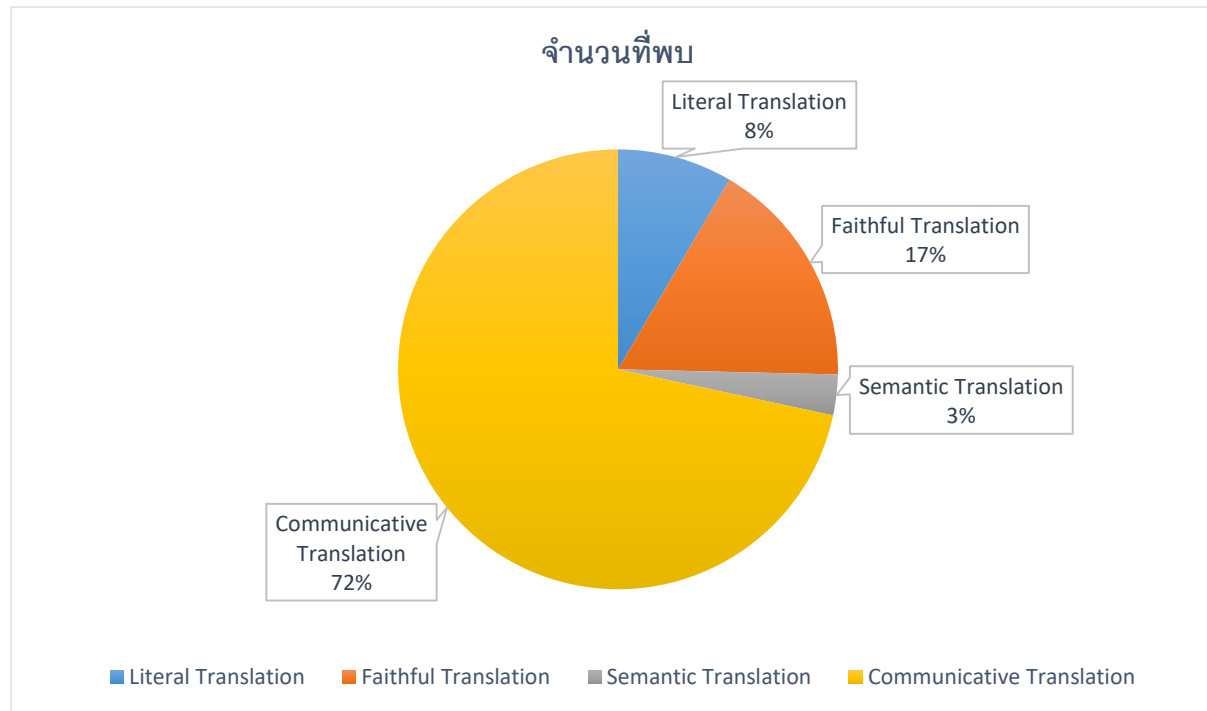
กลวิธีที่ใช้ในการแปลตัวบทพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหน้าฯ ในบทที่ ๔ นี้ ผู้วิจัยใช้กลวิธีการแปล ๔ วิธี ตามทฤษฎีการแปลของนิวมาร์ค (Newmark) ได้แก่

๑) วิธีการแปลตามตัวอักษร (Literal Translation) เป็นการแปลความหมายของคำทีละคำโดยไม่คำนึงถึงบริบทเช่นเดียวกับการแปลคำต่อคำ แต่ปรับบทแปลให้มีโครงสร้างเทียบเท่ากับโครงสร้างภาษาปลายทาง โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการแปลนี้กับคำที่สามารถแปลตรงตัวได้โดยไม่พบปัญหา เช่น วัตถุที่พบได้ทั่วไปในวัฒนธรรมอื่น พบวิธีการแปลรูปแบบดังกล่าวจำนวน ๑๑ ป้าย จากป้ายพิพิธภัณฑ์ที่เลือกแปลทั้งหมด

๒) วิธีการแปลแบบยึดต้นฉบับ (Faithful Translation) เป็นการแปลที่พยายามถ่ายทอดความหมายของบริบทให้ตรงกับต้นฉบับให้ได้มากที่สุดโดยใช้โครงสร้างของภาษาปลายทาง โดยเป็นการแปลที่พยายามถ่ายทอดความหมายของบริบทในต้นฉบับด้วยพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหน้าฯ ให้ตรงกับต้นฉบับให้ได้มากที่สุดโดยใช้โครงสร้างของภาษาปลายทาง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่ต่างจากต้นฉบับมากนัก โดยจะใช้วิธีการแปลดังกล่าวกับวัตถุที่พบคำแปลในภาษาปลายทาง หรือเป็นวัตถุที่มีในวัฒนธรรมปลายทางเช่นกัน พบวิธีการแปลรูปแบบดังกล่าวจำนวน ๓๔ ป้าย จากป้ายพิพิธภัณฑ์ที่เลือกแปลทั้งหมด

๓) วิธีการแปลเชิงอรรถศาสตร์ (Semantic Translation) เป็นการแปลที่คล้ายคลึงกับวิธีการแปลแบบยึดต้นฉบับ แต่ยืดหยุ่นกว่า เพื่อเพิ่มความสละสลวยของบทแปลให้เป็นธรรมชาติยิ่งขึ้น พบวิธีการแปลรูปแบบดังกล่าวจำนวน ๖ ป้าย จากป้ายพิพิธภัณฑ์ที่เลือกแปลทั้งหมด

๔) วิธีการแปลเชิงสื่อสาร (Communicative Translation) ตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยเป็นการแปลที่พยายามถ่ายทอดความหมายของบริบทในต้นฉบับด้วยบทพิพจน์เพื่อการศึกษาว่าดหนึ่งๆ โดยใช้รูปแบบภาษาที่เป็นที่ยอมรับและเข้าใจได้สำหรับผู้อ่านภาษาปลายทาง โดยเป็นวิธีการแปลที่มีการปรับโครงสร้างและขยายความมากที่สุด พบวิธีการแปลรูปแบบดังกล่าวจำนวน ๑๔๔ ป้าย จากป้ายพิพจน์ที่เลือกแปลทั้งหมด โดยพบเป็นจำนวนมากที่สุด ดังที่แสดงในรูปที่ ๑.๓๐

รูปที่ ๑.๓๐ แผนภูมิเปรียบเทียบวิธีการแปลทั้งหมดที่พบในงานวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุที่นำมาจัดแสดง กับบทแปลตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ (Multimodality) แบ่งได้เป็น ๓ รูปแบบ ได้แก่

๑) **การซ้ำความหมาย (Elaboration)** คือ การที่บทแปลไม่ได้ให้ความหมายใดเพิ่มกับวัตถุที่นำมาจัดแสดง เนื่องจากผู้เยี่ยมชมสามารถมองเห็นภาพของวัตถุชิ้นนั้นซึ่งมีอยู่ทั่วไปในเกือบทุกวัฒนธรรม ประกอบกับวัตถุชิ้นนั้นแสดงภาพแทนชัดเจนอยู่แล้วโดยตัวของมันเอง บทแปลจึงทำหน้าที่ในรูปแบบของการซ้ำความหมาย บทแปลที่ทำหน้าที่ซ้ำความหมายกับวัตถุในคัมภีร์พิพิธภัณฑสถานเพื่อการศึกษาวัดหนึ่งๆ นี้

๒) **การขยายความหมาย (Extension)** บทแปลทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุ เนื่องจากผู้เยี่ยมชมเมื่อเห็นภาพของวัตถุชิ้นนั้น แต่อาจจะไม่เข้าใจถึงนิยามหน้าที่การใช้งาน หรือองค์ประกอบของวัตถุชิ้นนั้นเนื่องจากเป็นวัตถุที่ไม่คุ้นเคยในวัฒนธรรมของผู้เยี่ยมชม ต้องพึ่งพาบทแปลประกอบในการทำความเข้าใจสภาพที่แท้จริงของวัตถุชิ้นนั้น บทแปลที่ทำหน้าที่ขยายความหมายกับวัตถุในคัมภีร์พิพิธภัณฑสถานเพื่อการศึกษาวัดหนึ่งๆ นี้

๓) **การเสริมความหมาย (Enhancement)** บทแปลจะไปทำหน้าที่เสริมความหมายของวัตถุ เนื่องจากผู้เยี่ยมชมอาจจะรู้จักวัตถุที่นำมาจัดแสดง แต่หากปราศจากบทแปลผู้เยี่ยมชมจะไม่ทราบว่าวัตถุชิ้นนั้นได้รับคำนิยามอย่างไร หรือมีหน้าที่การใช้งานอย่างไรในวัฒนธรรมของพิพิธภัณฑสถานนำวัตถุมาจัดแสดง ดังนั้นบทแปลจึงทำหน้าที่เข้าไปเสริมความหมายเพื่อให้ผู้เยี่ยมชมเกิดความเข้าใจในความหมายของวัตถุชิ้นนั้นมากยิ่งขึ้น บทแปลที่ทำหน้าที่เสริมความหมายกับวัตถุในคัมภีร์พิพิธภัณฑสถานเพื่อการศึกษาวัดหนึ่งๆ นี้

ผู้วิจัยจัดทำเป็นตาราง แบ่งเป็น ๓ แถว แถวแรกเป็นคัมภีร์ต้นฉบับภาษาไทยที่เลือกสรรจากป้ายบรรยายวัตถุแต่ละชิ้นในพิพิธภัณฑสถานเพื่อการศึกษาวัดหนึ่งๆ มาแปล แถวที่สองเป็นคัมภีร์แปลภาษาอังกฤษ โดยผู้วิจัยได้ใส่ประเภทของวิธีการแปลในแต่ละป้าย โดยใช้ตัวย่อ ดังนี้

LT แทน วิธีการแปลตามตัวอักษร (Literal Translation)

FT แทน วิธีการแปลแบบยึดต้นฉบับ (Faithful Translation)

ST แทน วิธีการแปลเชิงอรรถศาสตร์ (Semantic Translation)

CT แทน วิธีการแปลเชิงสื่อสาร (Communicative Translation)

และแถวที่สามเป็นบทวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาที่พบในการแปล และวิธีการแก้ไขในส่วนที่พบปัญหา เนื้อหาในตารางแบ่งตามหัวข้อของนิทรรศการในแต่ละจุด โดยผู้วิจัยได้ใส่ตัวเลขไว้หน้าเนื้อหาในทุกป้ายบรรยายวัตถุแต่ละชิ้น และจัดทำสารบัญรูปภาพตามตัวเลขของเนื้อหาเพื่อที่จะได้ดูรูปภาพประกอบเนื้อหาการแปลได้โดยสะดวก

จุดที่ ๑ และ จุดที่ ๒ ประวัติความเป็นมาทั่วไป

ต้นฉบับ	บทแปล	ปัญหาและการแก้ไข
<p>๑. <u>อิฐมอญดินเผาโบราณ</u> (1)</p> <p>๒. <u>อิฐมอญปัจจุบัน</u> (2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Ancient burnt clay bricks</u> (1) (CT) - <u>Burnt clay bricks</u> (2) (CT) 	<p>(1) (2) ในสมัยรัตนโกสินทร์ คนกลุ่มแรกที่เริ่มผลิตและจำหน่ายอิฐ ได้แก่ ชาวมอญ ซึ่งตั้งชุมชนอาศัยอยู่ตามริมแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณปากเกร็ด โดยใช้ดินที่งมจากแม่น้ำนั้นเองผสมกับแกลบ ขึ้นรูปแล้วนำไปเผา เสร็จแล้วจึงใส่เรือออกเร่ขายจนเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย ทำให้ชื่อ “อิฐมอญ” เป็นคำที่ใช้เรียกอิฐดินเผาจนกลายเป็นชื่อสามัญไป ซึ่งตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม อิฐก่อสร้างสามัญ หรือ มอก. ๗๗ ใช้ชื่อว่า “อิฐก่อสร้างสามัญ”</p> <p>ในยุคปัจจุบัน การทำอิฐส่วนใหญ่ นิยมใช้เครื่องจักรเข้ามาช่วยผลิตเราจึงนิยมเรียกอิฐมอญหรืออิฐก่อสร้างสามัญ ซึ่งผลิตจากเครื่องรีดอิฐนี้ว่า “อิฐมาตรฐาน หรืออิฐโซว์แนว” กรรมวิธีการผลิตอิฐโดยทั่ว ๆ ไป ทั้งที่ผลิตด้วยมือ หรือด้วยเครื่องจักรนั้น จะประกอบด้วยขั้นตอนหลัก ๆ คือ การเตรียมวัตถุดิบ</p>

		<p>การขึ้นรูปหรือการปั้นอิฐ การเผา และการเตรียมจัดจำหน่าย</p> <p>ที่มา: Cement and Applications (ปูนซีเมนต์และการประยุกต์ใช้งาน) โดย บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย อุตสาหกรรม จำกัด ผู้ผลิตและจำหน่ายปูนช่าง ปูนเสื่อในเครือซีเมนต์ไทย (SCG)</p> <p>จากข้อมูลดังกล่าวพิจารณาได้ว่า อิฐมอดินเผาโบราณ และอิฐมอดินเผาปัจจุบัน นั้นมีกรรมวิธีการผลิตสำคัญที่คล้ายคลึงกันนั่นคือ การนำดินไปขึ้นรูปและนำไปเผา จึงได้ชื่อว่าอิฐดินเผา ผู้แปลจึงเลือกใช้คำว่า Burnt clay bricks ในการแปล เพื่ออธิบายว่าอิฐดังกล่าวเป็นอิฐที่เกิดจากการนำดินไปเผา ซึ่งคาดว่าจะเป็นที่เข้าใจสำหรับผู้รับสารปลายทางต่างวัฒนธรรม เพราะอิฐดินเผานั้นมีในวัฒนธรรมอื่นด้วยเช่นกัน โดยจากงานวิจัยเรื่อง CRITICAL REVIEW ON TYPES OF BRICKS TYPE 5: COMMON BURNT CLAY BRICKS เขียนโดย 1MANISH KUMAR SAHU, 2LOKESH SINGH ให้ข้อมูลไว้ว่า A brick is a block made of clay burnt in a kiln. It is one of the primary</p>
--	--	---

		<p>building materials known to mankind. Burnt bricks were used in ancient Indian. The need for locally manufactured building materials has been emphasized in many countries of the world because of their easy availability and low cost.</p> <p>Ordinary building bricks are made of a mixture of clay, which is subjected to various processes, differing according to the nature of the material, the method of manufacture and the character of the finished product. After being properly prepared the clay is formed in molds to the desired shape, then dried and burnt. บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากทำให้ผู้อ่านทราบว่าอิฐที่นำมาจัดแสดงนั้นเป็นอิฐที่เกิดจากการนำดินไปขึ้นรูปและเผา</p>
--	--	---

<p>๓. เศษภาชนะดินเผา (3) และ เศษภาชนะ กระเบื้องเคลือบ (4) สมัยอยุธยา – รัตนโกสินทร์ พบในคลองด่าน (5) หน้า วัดหนัง (6) และบริเวณวัด</p> <p>๔. ภูมิทัศน์วัดหนังฯทางอากาศ แสดง แผนผังวัด ชุมชนและ คลองด่าน คลอง สายประวัติศาสตร์ หน้าวัดหนังฯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Broken pieces of <u>earthenware</u> (3) and <u>porcelain</u> (4) from the <i>Ayutthaya</i> and <i>Rattanakosin</i> periods found in <i>Khlong Darn canal</i> (5), in front of <i>Wat Nang</i> (6) and in the temple compound. (FT) - An aerial photograph of <i>Wat Nang</i> displaying layout plans of the temple and <i>Khlong Darn</i>, the historical canal in front of <i>Wat Nang</i>. (FT) 	<p>(3) (4) เครื่องปั้นดินเผา หมายถึง สิ่งของต่าง ๆ ที่เกิดจากการนำดินมาปั้นเป็นรูปร่างต่าง ๆ แล้วนำไปเผาไฟในเตาเผาให้เนื้อดินสุกเพื่อให้มีความแข็ง คำนี้นี้ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “เซรามิก” (ceramic) ซึ่งหมายถึง ดินเผา โดยแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ คือ เครื่องปั้นดินเผาชนิดเนื้อดิน เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “เอิร์ทเทินแวร์ (earthenware)” และ เครื่องปั้นดินเผาชนิดเนื้อกระเบื้อง เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “พอร์ซเลน (porcelain)”</p> <p>(5) ผู้แปลเลือกใช้คำทับศัพท์ตามด้วยคำว่า canal (คลอง) แทนชื่อเฉพาะของ “คลองด่าน”</p> <p>(6) ผู้แปลเลือกใช้คำทับศัพท์แทนชื่อเฉพาะของ “วัดหนัง”</p> <p>บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับ วัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากผู้อ่านต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจ ว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคือชิ้นส่วนของอะไร และมีที่มาอย่างไร</p>
--	--	---

<p>๕. ตาเหลว(7) หรือ ฉเลข (8) สัญลักษณ์ (9) ด้านเก็บภาษี</p>	<p>- <i>Tar-Laew</i> (7) or <i>Cha-Laew</i> (8), the <u>symbol</u> (9) of a tax collection point. (FT)</p>	<p>- (7)(8)(9) ผู้แปลเลือกใช้คำทับศัพท์เนื่องจาก “ตาเหลว” หรือ “ฉเลข” เป็นชื่อเฉพาะ ซึ่งหมายถึงไม้ไผ่ หรือหวายที่สานหัก หรือขัดกัน เป็นมุม ลักษณะ เหมือนตาชะลอม หรือเข่งปลาทุ มีหลายรูปแต่ นิยมมักเป็นรูปดาว เท่าที่พบมีตั้งแต่ ฉเลข 3 แฉก 5 แฉก 8 แฉก ไปถึง 12 แฉก ฉเลข ใช้ในความหมายหลายอย่าง ที่ใช้ปักลงบน หม้อยา โดยความเชื่อว่ามีให้ภูตผีมาข้าม หรือ คนมาเปิดดูตัวยา ป้องกัน ยาเสื่อมคุณภาพ ใช้ปัก บนที่ดินทั้ง 4 มุม เพื่อบอกอาณาเขตในการจับ จองที่นา แสดงว่าเป็นเขตหวงห้ามส่งสัญญาณ เตือนอันตราย หรือใช้เป็นสัญลักษณ์ร้านขายของ สัญลักษณ์ที่ตั้งด้านเก็บภาษี และใช้ในพิธีกรรมอยู่ ไฟหลังคลอด ส่วนคำว่า สัญลักษณ์ ในบริบทนี้ผู้ แปลเลือกใช้คำว่า symbol ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายว่า A shape or sign used to represent something such as an organization, e.g. a red cross or a Star of David.</p>
--	--	--

<p>๖. ตึกตาทินรูปเซียนของจีน (10) ของพระราชทานจากรัชกาลที่ ๓</p>	<p>- <u>Chinese deity sculptures (10)</u> given by <i>King Rama III (CT)</i></p>	<p>บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากผู้อ่านต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไร และมีที่มาอย่างไร</p> <p>(10) คำว่า ตึกตาทิน ผู้แปลเลือกใช้คำว่า <i>sculpture</i> ซึ่งแปลว่า รูปสลัก หรือรูปปั้น ส่วนคำว่า <i>เซียน</i> ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมายถึง ผู้สำเร็จ ผู้วิเศษ ในภาษาจีนตรงกับคำว่า 仙 [xiān] หมายถึง เซียน หรือเทวดา ผู้แปลจึงเลือกใช้คำว่า <i>deity</i> ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายว่า A representation of a god or goddess, such as a statue or carving. บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้นว่าตึกตาทินดังกล่าวมีความหมายและที่มาอย่างไร</p>
--	--	--

<p>๗. ฝาไม้หมาก (11) ทำจากต้นหมากผ่าเป็นซีก ชาวสวนนิยมใช้ทำเป็นฝากระต๊อบ</p> <p>๘. เรือสำเภาจีน (12) แสดงถึงการติดต่อค้าขายกับประเทศจีนในรัชสมัยของ <u>พระองค์ (13)</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Wall made of betel wood</u> (11), commonly used by fruit farmers as building materials for their houses (CT) - <u>Junk, or Chinese sailing vessel</u> (12), used by Chinese merchants in their trade with Siam during <u>the reign of King Rama III</u> (13). (CT) 	<p>(11) คำว่า “ฝาไม้หมาก” ในบริบทนี้หมายถึงฝาบ้านที่ทำจากต้นหมาก ผู้แปลจึงเลือกใช้วิธีการแปลแบบเน้นการสื่อสารเพื่ออธิบายว่าวัตถุดังกล่าวเป็นฝาบ้านซึ่งทำมาจากต้นหมาก บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้นว่าฝานี้ดังกล่าวทำมาจากอะไรและใช้งานอย่างไร</p> <p>(12) คำว่า เรือสำเภาจีน ผู้แปลเลือกใช้คำว่า junk or Chinese sailing vessel โดยจากการสืบค้นข้อมูลพบว่า A junk is a Chinese sailing vessel. The English name comes from Javanese djong (Malay: adjong), meaning 'ship' or 'large vessel'. Junks were originally developed during the Han Dynasty (220 B.C.E.–200 C.E.) and further evolved to represent one of the most successful ship designs in history. Junks were used both for military combat and for trade, traveling long distances on rough inland rivers</p>
---	--	---

		<p>and at across the sea. (junk คือ เรือเดินสมุทรขนาดใหญ่ของจีน โดยชื่อภาษาอังกฤษมาจากภาษาชวา ซึ่งมีความหมายว่า “เรือ” หรือ “เรือเดินสมุทรขนาดใหญ่” junk มีมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่น และนำมาใช้งานทั้งในด้านการทหาร การค้าขาย การเดินทางระยะทางไกลต่าง ๆ)</p> <p>(13) คำว่า รัชสมัยของพระองค์ ในบริบทนี้หมายถึงในรัชสมัยของรัชกาลที่ ๓ ซึ่งเป็นช่วงที่ความสัมพันธ์ด้านการค้าขายกับจีนมีความเจริญรุ่งเรือง ผู้แปลจึงเลือกแปลคำว่า พระองค์ เป็น King Rama III เนื่องจากในภาษาอังกฤษไม่มีคำแปลว่า พระองค์ และผู้อ่านอาจจะไม่ทราบว่าเป็นกษัตริย์พระองค์ใด</p> <p>บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากผู้อ่านอาจจะรู้จักเรือสำเภามาก่อนแล้ว แต่บทแปลได้ทำหน้าที่เสริมความหมายให้ทราบถึงที่มาและความสำคัญของเรือสำเภาดังกล่าว</p>
--	--	--

จุดที่ ๓ วิธีชีวิตชาวสวน

จุดที่ ๓ วิธีชีวิตชาวสวน		
<p style="text-align: center;">วิถีชีวิตของชาวสวน</p> <p>๙. <u>ลิ้นจี่ บางขุนเทียน</u> (14)</p> <p>ในอดีต พื้นที่ของบางขุนเทียนมีผลไม้ที่มีชื่อเสียงมากที่สุดก็คือ “ลิ้นจี่” มีปลูกกันมากแทบทุกสวน ลิ้นจี่ บางขุนเทียนมีรสชาติไม่เหมือนลิ้นจี่ถิ่นอื่นผลมีขนาดกลางไม่ใหญ่มากผิวสีแดงคล้ำออกไหม้ รสหวานจัดเม็ดเล็กเรียกกันว่า “<u>เม็ดตาย</u>”(15) เวลาแกะเปลือกออกจะมีเยื่อสีชมพูเหนียวอีกชั้นหนึ่ง เนื้อแห้งไม่ฉ่ำน้ำ พันธุ์ของลิ้นจี่ที่ว่านี้ก็คือพันธุ์ “<u>ใบยาว</u>”(16) รสชาติอร่อยกว่าพันธุ์อื่นและขายดีที่สุด นอกจากนั้นก็ยังมีพันธุ์ <u>กะโหลกใบอ้อ</u> <u>เขี้ยวหวาน</u> <u>กะโหลกยักษ์</u> <u>กะโหลกใบเตา</u> <u>กะโหลกใบชิง</u> <u>กะโหลกไฟไหม้</u></p>	<p>Fruit farmers’ way of life</p> <p>- <u>Bang Kun Tian Lychee</u> (14)</p> <p>In the past, the most famous and most commonly cultivated fruit in <i>Bang Kun Tian</i> was the “Lychee”. The fruit was medium in size, dull red in color and very sweet. Its small seed was called a “<u>Chicken tongue</u>” (15). It has a translucent pink aril between the rind and the edible portion, which was dry, not juicy. The most preferred cultivar was <u>Bai Yaw</u> (16), as it was considered more delicious than other cultivars grown elsewhere. (CT)</p>	<p>(14) ผู้แปลเลือกใช้คำทับศัพท์แทนชื่อเฉพาะของ “บางขุนเทียน” เนื่องจากเป็นชื่อสถานที่</p> <p>(15) เม็ดเล็กที่เรียกกันว่า “<u>เม็ดตาย</u>” ผู้แปลเลือกใช้คำว่า “Chicken tongue” เนื่องจาก “เม็ดตาย” ของลิ้นจี่หมายถึง เม็ดเล็ก ฝืด เนื้อหนา นำไปเพาะปลูกไม่ขึ้น ซึ่งตรงกับคำว่า “Chicken tongue” ในภาษาอังกฤษซึ่งใช้เรียกเมล็ดลิ้นจี่ที่มีลักษณะเล็กเหี่ยวยุ่น (small and shriveled)</p> <p>(16) ผู้แปลเลือกใช้คำทับศัพท์แทนชื่อเฉพาะของ “ลิ้นจี่ใบยาว”</p> <p>(17) ผู้แปลเลือกที่จะไม่แปลชื่อเฉพาะของลิ้นจี่พันธุ์ต่าง ๆ เนื่องจากพิจารณาแล้วว่าไม่มีความสำคัญต่อบริบท และการรับสารของผู้อ่าน เนื่องจากในต้นฉบับเป็นการกล่าวถึงลิ้นจี่บางขุนเทียนเป็นหลัก โดยต้นฉบับ</p>

<p><u>กระโถนทองพระโรง ไข่เต่า หัว</u> <u>ตลับนาถ (17) ฯลฯ</u></p> <p>๑๐. <u>ต้นทองหลาง</u></p> <p>ต้นทองหลางเป็นต้นไม้ที่เติบโตเร็วปลูกง่าย เมื่อต้นโตเต็มที่จะมีขนาดใหญ่ แต่เนื้อไม้เปราะหักง่าย ทองหลางเป็นพืชตระกูลถั่ว ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ดหรือใช้กิ่งปักชำ ชาวสวนมักจะปลูกทองหลางไว้ในร่องสวนเพื่อใช้ใบเป็นปุ๋ย เมื่อใบแก่จะร่วงลงในท้องร่องจมอยู่ในน้ำจนเน่าเปื่อยปนอยู่กับเลนโคลน ชาวสวนจะโกยตักขึ้นมาใส่ตามโคนต้นไม้ ทำต้นไม้เจริญงอกงามได้ดี โดยไม่ต้องใช้ปุ๋ยเคมี ทองหลางถือเป็น<u>ไม้มงคล (18)</u> ชนิดหนึ่ง ไม่มีผลมีแต่ดอก ใบรับประทานได้ กิ่งใช้ปักทำเป็นรั้ว หรือใช้ทำเสาเข็มเวลาปลูกสร้างบ้าน</p>	<p>- <u>Coral trees</u></p> <p>This is a fast growing and easy-to-grow tree. When fully grown, it is big but brittle. It is a member of the bean family, propagated by cuttings or seeds. Farmers usually planted it on the garden plot above the trench to use its leaves as fertilizer. When the coral tree's leaves fall into the water in the trench, they would decompose and mix with mud. Farmers would shovel out the buried leaves to cover trees roots, making the trees grow well without chemical fertilizer. The coral tree is <u>an auspicious plant. (18)</u> It had only flowers but no edible fruit, leaves can be eaten and the branches can be used to make fences or foundation piles for constructing houses. (CT)</p>	<p>ดังกล่าวผู้แปลใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสาร ตามทฤษฎีของนิวมาร์ค ซึ่งใช้รูปแบบภาษาที่เป็นที่ยอมรับและเข้าใจได้สำหรับผู้อ่านภาษาปลายทาง และมีการปรับโครงสร้างและขยายความในบทแปล</p> <p>- (18) คำว่า “ไม้มงคล” ในวัฒนธรรมไทยหมายถึงต้นไม้ที่นอกจากจะปลูกไว้เพื่อความร่มรื่นแล้วยังปลูกไว้เพื่อประดับตกแต่ง เสริมโชคลาภเพื่อความเป็นมงคลของบ้านและผู้อยู่อาศัย ผู้แปลเลือกใช้คำว่า “an auspicious tree” ซึ่งในภาษาอังกฤษหมายถึงต้นไม้ที่ปลูกไว้เพื่อประดับตกแต่งและนำมาซึ่งโชคดี</p>
--	--	--

<p>๑๑. <u>งอบ(19)</u> ใช้สวมศีรษะแบบหมวกกันแดดกันฝนของชาวนา และชาวสวน</p> <p>๑๒. เสื้อใส่ทำสวนของ <u>ร.ต. เลื่อน เนตรสุขำ (ลุงเลี้ยง) (20)</u></p> <p>๑๓. กิโล (พ.ศ. ๒๔๙๓) สำหรับชั่งผลไม้ของชาวสวน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Farmer's hat</u> (19) worn to protect from the sun and rain (CT) - <u>Farmer's shirt</u> belonging to Sub. Lt. Leun Netsukham (a gardener) (20) (CT) - Scale for weighing fruit (A.D. 1950) (FT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (19) ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลคำว่างอบให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเป็นหมวก (hat) ประเภทหนึ่งที่ชาวนาชาวสวนใช้สวมใส่ บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากผู้อ่านอาจจะรู้จักลักษณะการใช้งานของหมวก แต่บทแปลได้ทำหน้าที่เสริมความหมายให้ทราบว่าหมวกดังกล่าวเป็นหมวกที่ชาวสวนไว้ใช้สวมใส่โดยเฉพาะ - (20) ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเป็นเสื้อ (shirt) ที่ชาวสวน (ร.ต. เลื่อน เนตรสุขำ (ลุงเลี้ยง) บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากผู้อ่านอาจจะรู้จักเสื้อโดยทั่วไป แต่บทแปลได้ทำหน้าที่เสริมความหมายให้ทราบว่าเสื้อ
---	---	--

<p>๑๔. แบบจำลอง “<u>ชนิดสวนผลไม้</u>”(21)</p> <ul style="list-style-type: none"> - คลอง - คู - <u>ลำประโดง</u> (22) - <u>ท้องร่อง</u> (23) 	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Model of a typical orchard</u> (21) (CT) - Canal (LT) - Ditch (LT) - <u>Feeder ditch</u> (22) (CT) - <u>Trench for storing water</u> (23) (CT) 	<p>ตัวดังกล่าวที่นำมาจัดแสดงว่าเป็นสื่อของชาวสวน</p> <ul style="list-style-type: none"> - (21) “ชนิด” คือ ลักษณะนามที่ใช้เรียกสวนที่มีคันดินกันเป็นตอน ๆ ตรงกับคำว่า “plot” ในภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายถึงชนิดในรูปเอกพจน์ แต่จากภาพดังกล่าวเป็นแบบจำลองของสวนผลไม้ซึ่งมีหลายชนิด ผู้แปลจึงใช้คำว่า a typical orchard - (22) “ลำประโดง” หมายถึง ลำน้ำขนาดเล็กที่ขุดจากลำน้ำขนาดใหญ่เพื่อชักน้ำเข้ามาเข้าสวน ผู้แปลเลือกใช้คำว่า “feeder ditch” ซึ่งมีความหมายว่าคูชักน้ำ ตามคลังคำศัพท์ทางวิทยาศาสตร์ของ สวทช. - (23) “ท้องร่อง” หมายถึง ทางน้ำที่ขุดลงไปเป็นลำรางเพื่อขังน้ำไว้รดต้นไม้ ผู้แปลจึงเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงลักษณะและการใช้งานของท้องร่อง
--	---	--

<p>- <u>หลังร่อง(24)</u></p> <p>๑๕. ภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใน ท้องถื่น</p> <p>๑๖. พื้นที่สวนผลไม้กำลังเปลี่ยนเป็นหมู่บ้าน จัดสรร</p> <p>๑๗. สภาพของสวนผลไม้ที่ถูกถาง เพื่อปรับ พื้นที่เตรียมการก่อสร้าง</p> <p>๑๘. ในอดีตเมื่อ ๕๐ กว่าปีที่ผ่านมา วัดหนึ่ง มีสวนผลไม้ล้อมรอบ ปัจจุบันมี บ้านเรือนประชาชนเข้ามาแทนที่</p> <p>๑๙. ภาพคู คลอง น้ำเน่าเสียเต็มไปด้วยขยะ</p> <p>๒๐. เส้นทางด่วน และถนนกำลังตัดผ่านพื้นที่ สวนผลไม้</p> <p>๒๑. ชาวสวนประกาศขายที่หลังจากการ ทำสวนผลไม้ไม่ได้ผลตามต้องการ</p>	<p>- <u>Planting place above the trench which used soil from digging the trench below (24) (CT)</u></p> <p>- Changes in the <i>Wat Nang</i> Community (FT)</p> <p>- Orchards being replaced by a housing development (FT)</p> <p>- Orchards being cleared for construction (FT)</p> <p>- 50 years ago <i>Wat Nang</i> was surrounded by orchards but now they have been replaced by houses. (FT)</p> <p>- Canal polluted by garbage (FT)</p> <p>- Orchards being cut through by an expressway and other roads (FT)</p> <p>- Many farmers putting their orchards up for sale because of lower yields caused</p>	<p>- (24) “หลังร่อง” หมายถึง พื้นที่ที่ไว้ปลูกผลไม้ เกิดจากการขุดท้องร่องสวนทำให้มีดินถมเป็น หลังร่องสวนเพื่อใช้ปลูกไม้ผล ผู้แปลจึง เลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของ นิวมาร์ค เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงลักษณะและ การใช้งานของหลังร่อง</p>
--	--	--

ซึ่งเกิดจากสภาพภูมิอากาศ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง	by changing climate and environment. (FT)	
---	--	--

<p>อุปกรณ์ต่าง ๆ ของชาวสวน</p> <p>๒๒. พะอง (1) ทำจากไม้ไผ่ สำหรับปีนขึ้นเก็บลิ้นจี่ พะองมีสั้นและยาวหลายขนาดตามความเหมาะสมในการใช้งาน</p> <p>๒๓. ตะเกียงรั้ว สำหรับจุดให้แสงสว่างตอนกลางคืนในกระท่อฝ้ายสวน</p>	<p>Farmers tools</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Equipment made of bamboo, used for climbing a lychee tree. Its size varies according to its function.</u> (1) (CT) - barn lantern used to light the hut at night (CT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (1) คำว่า “พะอง” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งของชาวสวนมีไว้เพื่อใช้ประโยชน์อย่างไร บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากพะองเป็นวัตถุที่ไม่พบในวัฒนธรรมอื่น แม้แต่ในวัฒนธรรมไทยก็มีเพียงคนส่วนน้อยที่รู้จัก ผู้อ่านต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไร และมีที่มาอย่างไร - (2) คำว่า “บั้งกี” ผู้แปลเลือกใช้คำแปลว่า “Clam-shell shaped basket” เนื่องจากตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน บั้งกี
--	--	---

<p>๒๔. <u>บุงกี</u> (2) ทำจากไม้ไผ่สาน ใช้สำหรับโกยดิน</p> <p>๒๕. ประเภทของผลไม้ที่ชาวสวนในเขตจอมทองนิยมปลูก มะไฟ กล้วย ขนุน ส้มโอ มะปราง มะม่วง มะพร้าว ชมพู่มะเหมี่ยว กระท้อน ชมพู่ ละมุด ชมพู่สาแหรก</p> <p>๒๖. <u>ตะขอ</u> (3) สำหรับสอยทะลายหมากจากต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>clam-shell-shaped basket</u> (2) made of woven bamboo used to shovel soil (CT) - Common fruits planted by <i>Jom Thong</i> farmers (LT) Burmese grape, banana, jackfruit, pomelo, marian plum, mango, coconut, syzygium malaccense, santol, rose apple, sapodilla, malay rose apple (LT) - <u>tool used to pull betel cluster off the tree</u> (3) (CT) 	<p>มีความหมายว่า เครื่องสานรูปคล้ายเปลือกหอยแครง สำหรับใช้โกยดิน จึงเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากในวัฒนธรรมอื่นอาจจะมีวัตถุที่มีหน้าที่การใช้งานคล้ายกันกับบุงกี บทแปลจึงได้ทำหน้าที่เสริมความหมายให้บุงกีที่นำมาจัดแสดง ให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงหน้าที่การใช้งาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - (3) คำว่า “ตะขอ” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยเลือกที่จะไม่แปลคำทับศัพท์แต่แปลเชิงสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจว่าวัตถุดังกล่าวเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บผลไม้ชนิดหนึ่ง และมีหน้าที่การใช้งานอย่างไร บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากในวัฒนธรรมอื่นอาจจะมีวัตถุที่มีหน้าที่การใช้
---	--	--

<p>๒๗. โขงโลง (4) สำหรับตักเสาเลนโคลนใน ท้องร่องสวน</p> <p>๒๘. เสียม สำหรับขุดดิน, พรวนดิน</p> <p>๒๙. พลั่ว สำหรับใช้ขุดดิน ขุดหลุมปลูกต้นไม้</p> <p>๓๐. พลั่วไม้ เครื่องมือสำหรับขุดดินเหลวของ ชาวสวน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Farmers tool used to scoop mud from the trench and splash it around a tree's roots as fertilizer</u> (4) (CT) - spade used to dig and loosen soil (CT) - metal mattock used to dig holes for planting. (CT) - wooden mattock used to dig mud. (CT) 	<p>งานคล้ายกันกับตะขอ แต่ตะขอที่นำมาจัดแสดงในที่นี้มีลักษณะต่างจากตะขอในวัฒนธรรมอื่น คือมีลักษณะด้ามจับยาว และมีหน้าที่การใช้งานในการสอยทะเลายหมาก โดยเฉพาะ บทแปลจึงได้ทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างตะขอที่นำมาจัดแสดง กับตะขอในวัฒนธรรมอื่น รวมถึงหน้าที่การใช้งาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - (4) คำว่า “โขงโลง” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยเลือกที่จะไม่แปลคำทับศัพท์แต่แปลเชิงสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจว่าวัตถุดังกล่าวเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งของชาวสวนใช้ในการตักเอาเลนโคลนจากท้องร่องมาสาตรอบรากของต้นไม้เพื่อให้ต้นไม้เจริญเติบโต โดยเลือกอธิบายว่าเลนโคลนเหล่านั้นเป็นเหมือนปุ๋ย (fertilizer) ของต้นไม้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเหตุใดจึงต้องตักเสาเลนโคลนใส่ต้นไม้ บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่
--	--	---

<p>๓๑. ตะขาบ (5)</p> <p>ทำด้วยไม้ไผ่ลำใหญ่ ชาวสวนจะแขวนไว้บนต้นไม้เพื่อขับไล่สัตว์ด้วยการผูกเชือกที่ตัวตะขาบแล้วโยงมาไว้ที่บ้าน แล้วชักกระตุกเชือกให้ตะขาบเกิดเสียงดัง โป๊กๆ ทุกครึ่งชั่วโมง สัตว์จะตกใจกลัวเสียงตะขาบไม่กล้าเข้ามากินผลไม้</p>	<p>- <u>tool used by farmers to scare away animals harmful to their fruit. It was made of large bamboo halved lengthwise and hung to a tree at one end, while the other end was tied to a long string that connected the tool to the house of the farmer, who would pull it and let go of it every 30 minutes. The resulting banging sounds scared away unwanted animals.</u></p> <p>(5) (CT)</p>	<p>ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากโงงโงง อาจจะเป็นวัตถุที่ไม่พบในวัฒนธรรมอื่น แม้แต่ในวัฒนธรรมไทยก็มีเพียงคนส่วนน้อยที่รู้จัก ผู้อ่านต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไร และมีที่มาอย่างไร</p> <p>- (5) คำว่า “ตะขาบ” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยเลือกที่จะไม่แปลคำทับศัพท์แต่แปลเชิงสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจว่าวัตถุดังกล่าวเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งของชาวสวนใช้ในการขับไล่สัตว์ที่จะมากินผลไม้ และอธิบายวิธีการใช้งาน บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากตะขาบอาจจะเป็นวัตถุที่ไม่พบในวัฒนธรรมอื่น แม้แต่ในวัฒนธรรมไทยก็มีเพียงคนส่วนน้อยที่รู้จัก ผู้อ่านต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจว่าวัตถุที่</p>
---	---	---

<p>๓๒. <u>จอบง่าม (6)</u> เครื่องมือสำหรับพินดิน พรวนพรวนดินของชาวสวน</p> <p>๓๓. <u>จอบหน้าเต็ม (7)</u> สำหรับพินดิน ปรับ หน้าดิน</p> <p>๓๔. คราด สำหรับใช้เกี่ยวหญ้า ใบไม้ วัชพืช ในสวน</p> <p>๓๕. ระหัดวิดน้ำ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Forked hoe (6)</u> used to chop or loosen soil (CT) - <u>Digging hoe (7)</u> used to chop or level the surface of the soil (CT) - Rake, used to collect grass, leaves and weed in the orchard. (CT) - Water-wheels (LT) 	<p>นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไร และมีหน้าที่การ ใช้งานอย่างไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - (6) คำว่า “จอบง่าม” พบคำศัพท์คำว่า forked hoe ซึ่งมีความหมายเหมือนกัน ดังนั้น บทแปลจึงทำหน้าที่ชี้แจงความหมาย ตาม ทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ ผู้เยี่ยมชมสามารถ มองเห็นภาพของจอบง่ามซึ่งมีอยู่ทั่วไปใน เกือบทุกวัฒนธรรม ประกอบกับวัตถุแสดง ภาพแทนชัดเจนอยู่แล้วโดยตัวของมันเอง - (7) คำว่า “จอบหน้าเต็ม” พบคำศัพท์คำว่า digging hoe ซึ่งมีความหมายเหมือนกัน ดังนั้นบทแปลจึงทำหน้าที่ชี้แจงความหมาย ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ ผู้เยี่ยมชมสามารถ มองเห็นภาพของจอบง่ามซึ่งมีอยู่ทั่วไปใน เกือบทุกวัฒนธรรม ประกอบกับวัตถุแสดง ภาพแทนชัดเจนอยู่แล้วโดยตัวของมันเอง
---	---	---

<p>๓๖. <u>แครง</u> (8) สำหรับตักน้ำรดต้นไม้</p> <p>๓๗. <u>ขะขนาด</u> (9) (ออกเสียงว่า ขะ-ขนาด) สำหรับตักน้ำสาตรรดต้นไม้</p> <p>๓๘. ไม้ง่าม สำหรับเก็บ ลิ้นจี่, มะไฟ, มะยม</p> <p>๓๙. ไม้จ้ำปา สำหรับเก็บชมพู</p> <p>๔๐. <u>ตะกร้อ</u> (10) เก็บมะม่วง</p> <p>๔๑. ตะกร้อเล็ก สำหรับสอยละมุด มะปราง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>plant-watering implement</u> (8) (CT) - <u>plant-watering implement</u> (9) (CT) - prong for picking lychees, Burmese grapes and star gooseberries (CT) - forked pole for gathering rose apples (CT) - <u>A long-handled implement</u> (10) for picking mangoes (CT) - A small implement for picking sapodilla and marian plum. (CT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (8)(9) คำว่า “แครง” กับ “ขะขนาด” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยวัตถุทั้งสองอย่าง ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสำหรับใช้ตักน้ำรดต้นไม้ของชาวสวน มีรูปร่างคล้ายคลึงกัน ผู้แปลจึงเลือกแปลเหมือนกันว่าเป็นเครื่องมือสำหรับใช้รดน้ำต้นไม้ บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากแครงกับขะขนาดอาจจะเป็นวัตถุที่ไม่พบในวัฒนธรรมอื่น แม้แต่ในวัฒนธรรมไทยก็มีเพียงคนส่วนน้อยที่รู้จัก ผู้อ่านต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไร และมีหน้าที่การใช้งานอย่างไร - (10) คำว่า “ตะกร้อ” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลแบบอธิบายว่าเป็นเครื่องมือเก็บผลไม้ที่มีด้ามจับยาวใช้สำหรับเก็บมะม่วง บทแปล
--	--	--

<p>๔๒. ไม้สอยใบตอง (11) สำหรับใช้สอยหรือตัดใบตองกล้วยด้วย วิธีใช้มัดเกี่ยวที่โคนก้านใบแล้วกระชาก ให้ขาด</p>	<p>- <u>Stick</u> (11) used to pluck banana leaves with the help of the blade tied at one end of the pole (CT)</p>	<p>ดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากตะกร้ออาจจะเป็นวัตถุที่ไม่พบในวัฒนธรรมอื่น แม้แต่ในวัฒนธรรมไทยก็มีเพียงคนส่วนน้อยที่รู้จัก ผู้อ่านต้องพึ่งพาทบทวนแปลเพื่อทำความเข้าใจว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไร และมีหน้าที่การใช้งานอย่างไร</p> <p>- (11) คำว่า “ไม้สอยใบตอง” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลแบบอธิบายว่าเป็นเครื่องมือสอยใบกล้วยและมีคำอธิบายการใช้งานในตัวบทบทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากไม้สอยใบตองอาจจะเป็นวัตถุที่ไม่พบในวัฒนธรรมอื่น แม้แต่ในวัฒนธรรมไทยก็มีเพียงคนส่วนน้อยที่รู้จัก ผู้อ่านต้องพึ่งพาทบทวนแปลเพื่อทำความเข้าใจ</p>
--	--	--

<p>๔๓. ตะขोजิกมะพร้าว (ขอฉาย) (12) สำหรับ เก็บมะพร้าวที่หล่นจากต้น</p>	<p>- <u>Hook used for collecting fallen coconuts</u> (12) (CT)</p>	<p>เข้าใจว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไร และมีหน้าที่การใช้งานอย่างไร</p> <p>- (12) คำว่า “ตะขोजิกมะพร้าว (ขอฉาย)” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎี ของนิวมาร์ค โดยแปลแบบอธิบายว่าเป็น เครื่องมือ (ตะขอ) ที่ใช้ในการเก็บมะพร้าวที่ หล่นจากต้น บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากใน วัฒนธรรมอื่นอาจจะมีวัตถุที่มีหน้าที่การใช้ งานคล้ายกันกับตะขอ แต่ตะขอที่นำมาจัด แสดงในที่นี้มีลักษณะต่างจากตะขอใน วัฒนธรรมอื่น คือมีหน้าที่การใช้งานในการ ใช้จิกเก็บมะพร้าวที่หล่นจากต้นโดยเฉพาะ บทแปลจึงได้ทำหน้าที่เสริมความหมาย ให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ให้ผู้อ่านได้เข้าใจ ถึงความแตกต่างระหว่างตะขोजิกมะพร้าวที่ นำมาจัดแสดง กับตะขอในวัฒนธรรมอื่น รวมถึงหน้าที่การใช้งาน</p>
--	--	---

<p>๔๔. <u>พรั้าด้าม (13)</u> เครื่องมือดายหญ้าของ ชาวสวน</p> <p>๔๕. <u>ไม้คาน</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Long-handled knife (13)</u> used for mowing (CT) - Shoulder pole (CT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (13) คำว่า “พรั้าด้าม” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลแบบอธิบายว่าเป็นมีดซึ่งมีด้ามจับขนาดยาว ใช้สำหรับการดายหญ้า บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากพรั้าด้ามอาจจะเป็นวัตถุที่ไม่พบในวัฒนธรรมอื่น แม้แต่ในวัฒนธรรมไทยก็มีเพียงคนส่วนน้อยที่รู้จัก ผู้อ่านต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไร และมีหน้าที่การใช้งานอย่างไร
<p>๔๖. <u>กระบุง (14)</u> สำหรับใช้ใส่ผลไม้ ข้าวสาร หรือใส่ข้าวเปลือก</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Basket tightly woven with thin bamboo strips</u> used to store fruit, paddy and rice (14) (CT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (14) คำว่า “กระบุง” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลแบบอธิบายว่าเป็นเครื่องสานทำจากไม้ไผ่ที่สานกันแน่น บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากในวัฒนธรรมอื่นอาจจะมีวัตถุที่มีหน้าที่การใช้

<p>๔๗. <u>ชะลอม (15)</u> ทำจากไม้ไผ่สานเป็นภาชนะสำหรับใส่ผลไม้</p> <p>๔๘. <u>เข่ง (16)</u> ทำจากไม้ไผ่สานสำหรับใส่ผลไม้ของชาวสวน</p> <p>๔๙. ตะกร้าสำหรับใส่ผลไม้</p> <p>๕๐. กระจาดสำหรับใส่ผลไม้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Basket made of woven bamboo</u> used to hold fruit (15) (CT) - <u>Round woven bamboo basket</u> used to hold fruit (16) (CT) - Fruit basket (LT) - Flat fruit basket (CT) 	<p>งานคล้ายกันกับกระบุง บทแปลจึงได้ทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดงว่ากระบุงที่นำมาจัดแสดงมีหน้าที่การใช้งานอย่างไรในวัฒนธรรมไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - (15) คำว่า “ชะลอม” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลแบบอธิบายว่าเป็นตะกร้าสานทำจากไม้ไผ่ที่สานกัน บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดงตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากชะลอมอาจจะเป็นวัตถุที่ไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไร และมีหน้าที่การใช้งานอย่างไร - (16) คำว่า “เข่ง” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลแบบอธิบายว่าเป็นตะกร้าลักษณะกลมทำจากไม้ไผ่ที่สานกัน บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง
--	---	---

<p>๕๑. โองป่มผลไม้ (17)</p> <p>วิธีการบ่มผลไม้แบบนี้เป็นวิธีบ่มแบบโบราณ อันเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของชาวสวน</p>	<p>- <u>Earthenware jar for ripening fruit (17) (CT)</u></p> <p>Using an earthenware jar to ripen fruit was rural folk wisdom</p>	<p>ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากในวัฒนธรรมอื่นอาจจะมีวัตถุที่มีหน้าที่การใช้งานคล้ายกันกับเซ่ง บทแปลจึงได้ทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดงว่ากระบุงที่นำมาจัดแสดงมีหน้าที่การใช้งานอย่างไรในวัฒนธรรมไทย</p> <p>- (17) คำว่า “โองป่มผลไม้” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลให้ผู้อ่านทราบว่าโองดังกล่าวเป็นโองทำจากดินเผาใช้สำหรับการบ่มผลไม้ บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากโองบ่มผลไม้อาจจะเป็นวัตถุที่ไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไร และมีหน้าที่การใช้งานอย่างไร</p>
---	---	--

จุดที่ ๔ บ้านและครัวไทยในอดีต

ต้นฉบับ	บทแปล	ปัญหาและการแก้ไข
<p style="text-align: center;">บ้าน และครัวไทยในอดีต</p> <p><u>บ้านไทยจอมทอง (1)</u></p> <p>๕๒. ที่อาบน้ำของชาวบ้านในอดีต</p> <p>สมัยก่อนชาวบ้านในชนบทมักจะนิยมอาบน้ำกันในที่โล่ง ถ้าอยู่บ้านริมคลองก็จะอาบน้ำกันที่ท่าน้ำ <u>ผู้ชายนุ่งผ้าขาวม้า(2)</u> <u>ผู้หญิงนุ่งผ้าถุงกระโจมอก(3)</u> ไม่ได้อาบน้ำในห้องน้ำเหมือนในปัจจุบัน ส่วนห้องส้วมจะสร้างไว้นอกตัวบ้านห่างออกไป</p> <p>๕๕. เตียงนอนโบราณ</p> <p>๕๖. หมอน ทำจากลูกมะพร้าวใช้หนุนหัวนอนเล่น นอนพักผ่อน</p>	<p style="text-align: center;">Traditional Thai House and Kitchen</p> <p><u>Traditional Jom Thong Thai House (1)</u></p> <p>- Bathing place in the old days</p> <p>In the past, Thai people in rural areas bathed outdoors. Those who lived along the canal bathed at the waterside. Men, usually wore a <u>Thai traditional loincloth (2)</u> while women, usually wore <u>sarongs</u>. (3) They did not bathe in the bathroom like today and the toilet was built outside the house.</p> <p>(CT)</p> <p>- Thai bed (FT)</p> <p>- Pillow made of a dry coconut (CT)</p>	<p>- (1) คำว่า “บ้านไทยจอมทอง” ผู้แปลเลือกใช้คำทับศัพท์เนื่องจากคำว่าจอมทองเป็นชื่อสถานที่ในกรุงเทพมหานคร</p> <p>- (2) คำว่า “ผ้าขาวม้า” ไม่พบคำแปลโดยตรงในภาษาอังกฤษ ในที่นี้ผู้แปลเลือกใช้คำว่า loincloth ซึ่งตามพจนานุกรม Oxford ได้บัญญัติความหมายไว้ว่า A single piece of cloth wrapped round the hips, typically worn by men in some hot countries as their only garment. (ผ้าผืนเดี่ยวที่ไว้ใช้พันรอบสะโพก มักนิยมสวมใส่เป็นเครื่องแต่งกายของผู้ชายในบางประเทศที่มีอากาศร้อน) และเพิ่มคำขยายเข้าไปเป็น Thai Traditional Loincloth เพื่อให้ผู้อ่าน</p>

<p>๕๗. ปืนแก๊ป เป็นปืนที่ชาวบ้านประดิษฐ์เองไว้ใช้เฝ้าสวน หรือไว้ล่าสัตว์ เรายังจะใช้แก๊ปเป็นตัวทำให้เกิดประกายไฟไปจุดดินปืนเพื่อขับให้กระสุนที่ทำด้วยเม็ดตะกั่วพุ่งไปถูกเป้าหมาย</p> <p>๕๘. พัดลม พ.ศ. ๒๔๗๘</p> <p>๕๙. ของเล่นเด็กสมัยสุโขทัย</p> <p>๖๐. ของเล่นเด็กสมัยอยุธยา</p> <p>๖๑. ของเล่นเด็กสมัยต้นรัตนโกสินทร์ถึงพ.ศ. ๒๕๒๐</p> <p>๖๒. กำป็น หรือหีบเหล็ก สำหรับเก็บของมีค่า เช่น เงิน ทอง เสื้อผ้า และข้าวของเครื่องใช้ที่สำคัญ</p> <p>๖๓. วิทยุ พ.ศ. ๒๔๙๓</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Firelock, a gun made by villagers to protect their farms or for hunting. The lock makes a spark that ignites the charge. (CT) - Electric fan in 2478 B.E. (LT) - Toys in the <i>Sukhothai</i> era (FT) - Toys in the <i>Ayutthaya</i> era (FT) - Toys from the early <i>Rattanakosin</i> era to 2520 B.E. (FT) - A coffer, or an Iron casket, used to store valuables, like money, gold, clothes and other important items (ST) - Radio in 2493 B.E. (LT) 	<p>ในวัฒนธรรมปลายทางเข้าใจความหมายของคำนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - (3) คำว่า “ผ้าถุงกระโจมอก” ไม่พบคำแปลโดยตรงในภาษาอังกฤษ ในที่นี้ผู้แปลเลือกใช้คำว่า sarong ซึ่งตามพจนานุกรม Oxford ได้บัญญัติความหมายไว้ว่า A garment consisting of a long piece of cloth worn wrapped round the body and tucked at the waist or under the armpits, traditionally worn in SE Asia and now also by women in the West (เครื่องแต่งกายซึ่งประกอบด้วยผ้าผืนยาว สวมใส่โดยพันรอบลำตัว เหน็บชายผ้าไว้ที่เอวหรือใต้รักแร้ นิยมสวมใส่โดยผู้หญิงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และตะวันตกในปัจจุบัน) โดยคำว่า โสร่ง ตามความหมายของพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานหมายถึง ผ้านุ่งเป็นถุงมีลวดลายต่าง ๆ อย่างชาวชวามลาญนุ่งเป็นต้น
--	---	---

<p>๖๔. โทรทัศน์ขาวดำ เป็นของชาวบ้านในย่านนี้ T.V. เครื่องนี้เคยใช้เมื่อพ.ศ. ๒๕๑๗ เวลาเปิดต้องรอประมาณ ๒-๓ นาทีภาพจึงจะปรากฏ T.V. สมัยก่อนหาดูยากจะมีเฉพาะบ้านคนที่มีฐานะเท่านั้นที่มี T.V. ดู</p> <p>๖๕. รถลาก หรือรถเจ๊ก(4) และรถรางกับผู้คน ชาวบ้านในกรุงเทพฯ สมัยรัชกาลที่ ๕</p> <p>๖๖. บุรุษส่งไปรษณีย์สมัยรัชกาลที่ ๕</p> <p>๖๗. การแต่งกายของผู้ชายไทยปกติไม่นิยมสวมเสื้อ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - This black and white television belonged to some local dates back to 1974. After being turned on, it took 2 – 3 minutes for the pictures to appear. In the old days a television set was hard to find, only wealthy families could afford one. (CT) - <u>Rickshaws</u> (4), Trams and people in Bangkok in the reign of King Rama V (CT) - A postman in the reign of King Rama V (CT) - Thai men were usually bare-chested. (FT) 	<p>ผู้แปลจึงคิดว่าเมื่อเลือกใช้คำนี้อาจมีผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทางทราบความหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - (4) คำว่า “รถเจ๊ก” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลตามคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่พบตรงตัวว่า rickshaw เนื่องจากเป็นคำที่พบในวัฒนธรรมอื่นอยู่แล้ว จึงไม่แปลทับศัพท์คำว่ารถเจ๊ก
---	---	---

<p>๖๘. เด็กสมัยโบราณนิยมไว้ผมจุก ทั้งเด็กที่มีฐานะสูง และเด็กชาวบ้านธรรมดา</p> <p>๖๙. <u>เล่นตีสล้อ (5)</u></p> <p>๗๐. <u>เล่นเดินกะลา (6)</u></p> <p>๗๑. <u>หนังสติก (7)</u></p> <p>๗๒. ลูกกระสุนของหนังสติกทำจากดินเหนียวปั้น</p> <p>๗๓. ตุ่มใส่น้ำล้างเท้า</p> <p>๗๔. ที่อาบน้ำ ชักผ้า</p> <p>๗๕. เขาวัว ใช้สำหรับแขวนเสื้อ แขนวมวก</p>	<ul style="list-style-type: none"> - In the old day children usually wore topknots regardless of their social class (CT) - Thai children’s game: <u>Wheel rolling (5) (CT)</u> - Thai children’s game: <u>Walking on coconut shells (6) (CT)</u> - <u>wooden slingshot (7) (CT)</u> - Clay bullets for a wooden slingshot (CT) - big earthen jar used to store water for washing feet (CT) - bathing and washing area (LT) - cow horn used to hang clothes and hats (FT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (5)(6) ข้อมูลจากเว็บไซต์ของราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า “เล่นตีสล้อ” ไว้ว่า “Wheel rolling” และ “เล่นเดินกะลา” คือ “Walking with coconut shells” และเพิ่มคำอธิบายเพิ่มเติมว่าเป็นการเล่นของเด็กไทยประเภทหนึ่ง เพื่อให้ผู้รับสารของวัฒนธรรมปลายทางเข้าใจความหมายมากยิ่งขึ้น ตามทฤษฎีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค - (7) คำว่า “หนังสติก” ผู้แปลเลือกใช้คำว่า “slingshot” ซึ่งพจนานุกรม Oxford ให้ความหมายว่า A forked stick, to which an elastic strap (or a pair of elastic bands connected by a small sling) is fastened to the two prongs, typically used for shooting small stones; a
--	--	---

<p>๗๖. แส้ ทำจากจั่นของต้นจากสำหรับใช้ปิด ยุง หรือใช้ปิดไล่แมลง</p> <p>๗๗. ไม้เท้า ทำจากไม้ไผ่ เรียกกันว่า <u>ไม้ไผ่</u> <u>จระเข้ขบฟัน</u> (8) เพราะมีลักษณะคล้าย กับฟันจระเข้ที่ขบกันอยู่ ไม้เท้าอันนี้มี อายุ ๘๐ กว่าปีแล้ว</p> <p>๗๘. ตาชั่ง ใช้ชั่งสินค้า เช่นหมู เป็ด ไก่</p>	<ul style="list-style-type: none"> - whip made from the blossom of the Nipa palm used to repel mosquitoes and other insects (CT) - walking stick made of the so-called "<i>Ja-Ra-Kae Kob Fun</i>" bamboo (8). The bamboo is so named because its shape is similar to the gnashing of crocodile teeth. This walking stick is more than 80 years. (CT) - Balance used to weigh goods like pork, duck and chicken (FT) 	<p>catapult. (ไม้ที่มีลักษณะเป็นง่ามและมีสาย หนังซึ่งยึดหยუნได้ผูกติดกับง่ามทั้งสอง โดยทั่วไปใช้สำหรับยิงก้อนหินเล็ก ๆ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - (8) คำว่า “ไม้ไผ่จระเข้ขบฟัน” ผู้แปล เลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสาร เพื่ออธิบาย ที่มาของความหมายของชื่อไม้ไผ่จระเข้ขบฟัน ดังกล่าว บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยาย ความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตาม ทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากโองบ่มผลไม้ อาจจะเป็นวัตถุที่ไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจ ว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไร และมี หน้าที่การใช้งานอย่างไร
---	--	---

<p>ครัวไทยโบราณ</p> <p>๗๙. <u>เขียนหมาก (9) ภาชนะใส่หมาก พลู</u> <u>ปูนแดง (10) ยาจืด (11)</u></p>	<p>Traditional Thai Kitchen</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Receptacle for holding betel nuts and leaves (9), limestone paste (10) and chewing tobacco (11) (CT)</u> 	<ul style="list-style-type: none"> - (9) คำว่า “เขียนหมาก” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลให้ผู้อ่านทราบว่า เป็นภาชนะสำหรับใส่หมากพลู - (10) คำว่า “ปูนแดง” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึงปูนสุกที่เมื่อผสมกับผงขมิ้นและน้ำจะเป็นสีแดง สำหรับป้ายพลูกินกับหมาก ผู้แปลจึงเลือกใช้คำว่า “limestone paste” ซึ่งหมายถึง ปูนแดงที่มีลักษณะเหนียว โดยจากการค้นหาในเว็บไซต์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการทำอาหารไทยพบคำบรรยายว่า “The same limestone paste with a curiously pink hue was part of the betel chewing culture in the olden days and, therefore, a household ingredient(ปูนซึ่งมีลักษณะเหนียวและมีสีชมพูแปลกตาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมการเคี้ยวหมากในสมัยก่อน และเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในบ้านเรือนอีกด้วย)
--	---	---

<p>๘๐. ตะบันหมาก (12) ใช้ตำหมากพลูให้ แหลกก่อนจะกิน</p> <p>๘๑. ครกไม้สำหรับตำหมาก และพลู</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>a pestle used to shred betel leaves and betel nuts before chewing</u> (12) (CT) - A wooden mortar used to pound betel leaves and betel nuts (FT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (11) คำว่า “ยาจืด” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึงยาเส้นพื้นเมืองชนิดหนึ่ง เป็นเส้นละเอียด มีรสจืด สีเหลืองนวล ใช้เคี้ยวปากเคี้ยวฟันในเวลากินหมากแล้ว ม้วนเป็นก้อนเล็ก ๆ จุกไว้ที่มุมปาก ผู้แปลจึงเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงคือ “chewing tobacco” <p>บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากเขียนหมาก อาจจะเป็นวัตถุที่ไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไร และมีหน้าที่การใช้งานอย่างไร</p> <p>(12) คำว่า “ตะบันหมาก” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลให้ผู้อ่านทราบว่าเป็นสากใช้สำหรับตำบดใบหมากพลู บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมา</p>
--	--	--

<p>๘๒. หม้อเฟือง โถพลู (13) ใช้เก็บใบพลูสดไว้ได้นาน</p> <p>๘๓. คนโท ใส่น้ำดื่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>An earthen jar used to store fresh betel leaves (13) (CT)</u> - A ewer, a container for drinking water (FT) 	<p>จัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากตะบันหมากอาจจะเป็นวัตถุที่ไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจว่าวัตถุที่นำมาจัดแสดงนั้นคืออะไร และมีหน้าที่การใช้งานอย่างไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - (13) คำว่า “หม้อเฟือง” ไม่พบในการค้นหาคำว่า “โถพลู” ซึ่งหมายถึง โถทำจากดินเผา เคลือบสีเขียว ไว้ใช้เก็บใบพลูโดยเฉพาะ ผู้แปลจึงสันนิษฐานว่าคำว่า “หม้อเฟือง” เป็นอีกชื่อเรียกหนึ่งของ “โถพลู” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลแบบอธิบายว่าเป็นภาชนะทำจากดินเผาใช้เก็บใบพลูสด บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากภาชนะเก็บสิ่งของอาจจะพบในวัฒนธรรมอื่น แต่บท
--	---	---

<p>๔๔. <u>ตะบวยตักน้ำ (14)</u></p> <p>๔๕. <u>쿨เลอร์น้ำดื่มดินเผา</u> สำหรับใส่น้ำดื่ม ทำด้วยดินเผาแบบโบราณแต่มีการพัฒนาให้มีก๊อกสำหรับปิด-เปิดเวลาใช้งานโดยไม่ต้องใช้ตะบวยตักดื่มเหมือนสมัยก่อน ทำให้น้ำใน쿨เลอร์สะอาดและปลอดภัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>A dipper made of a coconut shell (14) (CT)</u> - An earthen cooler equipped with a tap, which makes a dipper unnecessary and the water cleaner and safer. (CT) 	<p>แปลทำหน้าที่เสริมว่าภาชนะที่นำมาจัดแสดงนั้นทำจากดินเผา มีไว้ใช้เก็บใบพลูด โดยเฉพาะ แตกต่างจากภาชนะในวัฒนธรรมอื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - (14) คำว่าตะบวย หรือกระบวย ตามความหมายของราชบัณฑิตสถานหมายถึงภาชนะสำหรับตักน้ำ ทำด้วยกะโหลกหรือกะลามะพร้าวขนาดเล็ก มีด้ามถือ ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลแบบอธิบายว่าเป็นวัตถุที่ใช้ตักน้ำ (dipper) และอธิบายเพิ่มเติมว่าทำจากเปลือกของลูกมะพร้าวซึ่งถือเป็นลักษณะเด่นของตะบวยตักน้ำดังกล่าว บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากตะบวยตักน้ำที่นำมาจัดแสดงอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น เนื่องจากด้วยลักษณะพิเศษของวัสดุที่ทำขึ้นมา
---	--	--

<p>๘๖.วิธีดองน้ำข้าว (15) หรือการรินน้ำข้าวออกจากหม้อ เรียกว่าการหุงข้าวแบบเช็ดน้ำ (16)</p>	<p>- <u>A traditional way of cooking rice using a technique to pour water from the boiled rice in the pot (15) (16) (CT)</u></p>	<p>ผู้อ่านจึงต้องพึงพาทแปลเพื่อทำความเข้าใจต่อวัตถุชิ้นดังกล่าว</p> <p>- (15)(16) ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลคำว่าวิธีดองน้ำข้าว และการหุงข้าวแบบเช็ดน้ำ อธิบายว่าเป็นวิธีการหุงข้าวดั้งเดิมโดยการใช้เทคนิคในการรินน้ำออกจากหม้อข้าวที่หุงเดือดแล้ว บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากในภาพดังกล่าวเป็นเพียงภาพของหม้อข้าว ไม่ได้แสดงวิธีการหุงข้าวดังกล่าว ผู้อ่านจึงต้องพึงพาทแปลเพื่อทำความเข้าใจถึงวิธีการหุงข้าวดังกล่าว และทำความเข้าใจว่าวัตถุดังกล่าวนั้นแสดงภาพแทนของอะไร ตะบวยตักน้ำที่นำมาจัดแสดงอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น เนื่องด้วยลักษณะพิเศษ</p>
---	--	---

<p>๘๗. แม่เตาไฟ (17) คือ กรอบไม้สี่เหลี่ยมสำหรับใส่ดิน หรือทรายเพื่อกันความร้อนลงสู่พื้นเวลาตั้งเตาหุงต้มอาหาร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>A wooden frame</u> designed to hold soil or sand and prevent the ground from heat by cooking (17) (CT) 	<p>ของวัสดุที่ทำขึ้นมา ผู้อ่านจึงต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจต่อวัตถุชิ้นดังกล่าว</p> <p>(17) คำว่า “แม่เตาไฟ” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลให้ผู้อ่านทราบว่าเป็นกรอบไม้ และมีคำอธิบายในตัวบทอธิบายถึงหน้าที่การใช้งานบทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุ เนื่องจากกรอบไม้กันความร้อนจากไฟดังกล่าวมีพบในวัฒนธรรมอื่นเช่นกัน แต่บทแปลอธิบายถึงลักษณะหน้าที่การใช้งานแม่เตาไฟดังกล่าวที่ใช้ในครัวโดยเฉพาะซึ่งต่างจากในวัฒนธรรมอื่น</p>
<p>๘๘. กระจ่า หรือจวัก (18) ทำด้วยกะลามะพร้าวใช้ตักแกง ตักข้าวแบบทัพพี หรือจะทำเป็นตะหลิวก็ได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>A long-handled ladle made from a coconut shell</u> (18) (CT) 	<p>(18) คำว่า “กระจ่า” และ “จวัก” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลให้ผู้อ่านทราบว่าเป็นทัพพีที่มีด้ามจับขนาดยาวทำจากกะลามะพร้าว</p>
<p>๘๙. ตะแกรงย่างปลา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Thai traditional gridiron (CT) 	<p>บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่เสริม</p>

<p>๙๐. กระจ่ายขูดมะพร้าว (19) ทำน้ำกะทิ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Thai coconut grater</u>(19) used to scrape coconut meat for making coconut milk (CT) 	<p>ความหมายให้กับวัตถุ เนื่องจากทัพพี หรือ ตะหลิมมีพบได้ในวัฒนธรรมอื่น แต่บทแปล ทำหน้าที่เสริมความหมายให้เข้าใจถึง ลักษณะเด่นของตำรับขนาดยาว และวัสดุ ที่นำมาใช้ทำกระจ่าย หรือจวกดั่งกล่าว ที่แตกต่างจากในวัฒนธรรมอื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - (19) คำว่า “กระจ่ายขูดมะพร้าว” ผู้แปล เลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของ นิวมาร์ค โดยแปลแบบอธิบายว่าเป็นที่ขูด มะพร้าวของไทย และมีคำอธิบายของตัวบท ที่อธิบายถึงการใช้งาน บทแปลดังกล่าวจึง ทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่ นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากกระจ่ายขูดมะพร้าวที่นำมาจัด แสดงอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่าน จึงต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจ วัตถุดังกล่าว
---	---	---

<p>๙๑. <u>เนี่ยน (20)</u> ทำด้วยกาบใบของต้นหมาก สำหรับใช้ตักเครื่องแกง หรือตักน้ำพริก ในครก แบบเดียวกับช้อน</p> <p>๙๒. <u>ตู้กับข้าว</u> สำหรับเก็บอาหารที่ปรุงสุกแล้ว</p> <p>๙๓. <u>ทะนาน (21)</u> ตวงข้าวสาร ทำจากกะลามะพร้าว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>A tool made from the leaf sheath of the betel palm, used as a spoon to scoop Thai spices or Thai chili paste out of a mortar (20) (CT)</u> - Cupboard for keeping cooked food (FT) - <u>Tool made of coconut shell used for measuring rice (CT)</u> 	<ul style="list-style-type: none"> - (20) คำว่า “เนี่ยน” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลแบบอธิบายว่าเป็นที่เครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้งานคล้ายกับช้อนในการตักเครื่องแกง และมีคำอธิบายของตัวบทที่อธิบายถึงการใช้งาน บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุที่นำมาจัดแสดงอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว - (21) คำว่า “ทะนาน” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลแบบอธิบายว่าเป็นสิ่งที่ใช้ตวงข้าวสาร ทำการกะลามะพร้าว บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากทะนานอาจจะไม่พบในวัฒนธรรม
---	--	--

<p>๙๔. <u>แป้งขนมครก (22) อายุ ๕๐ ปี</u></p> <p>๙๕. <u>เครื่องมือทำกล้วยทับ (23)</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>50-year-old pan with hemi-sphere indentations used for making <i>Kha-nom khrok</i>, or Thai coconut pancakes. (22) (CT)</u> - <u>Wooden press used for making Thai grilled bananas (23) (CT)</u> 	<p>อื่น ผู้อ่านจึงต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - (22) คำว่า “แป้งขนมครก” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยแปลแบบอธิบายจากลักษณะของแป้งทำขนมครกที่มีลักษณะเป็นกระทะซึ่งมีรอยบุ๋มทรงกลมไว้ใช้ทำขนมครก ส่วนคำว่า ขนมครก ผู้แปลเลือกแปลโดยใช้คำทับศัพท์ เนื่องจากเป็นชื่ออาหารที่อาจจะเป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว - (23) คำว่า “เครื่องมือทำกล้วยทับ” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค อธิบายในส่วนของตัวเครื่องมือว่ามีลักษณะทำจากไม้ไผ่กดทับเพื่อทำขนม ส่วน
--	--	---

<p>๙๖. <u>เครื่องมือทำขนมทองม้วน (24)</u></p> <p>๙๗. <u>เครื่องมือทำลอดช่อง (25)</u></p> <p>๙๘. <u>กระชอนกะลามะพร้าวทำขนมปรากฏิม ไข่เต่า (26)</u></p> <p>๙๙. <u>กระต่ายมือขูดมะพร้าวโรยหน้าขนม (27)</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Mold for making <i>Kha-nom Thong-muan</i>, or Thai crispy rolls. (24) (CT)</u> - <u>Tool for making <i>Lot-chong</i> (Thai dessert: rice noodles eaten with coconut cream) (25) (CT)</u> - <u>Thai traditional colander made from coconut shell used for making <i>Ka-nom Pla Grim Kai Tao</i> (Thai traditional dessert) (26) (CT)</u> - <u>Coconut hand grater used to scrape coconut meat scattered over desserts. (CT)</u> 	<p>คำว่า “กล้วยทับ” ผู้แปลเลือกแปลโดยอธิบายถึงลักษณะของกล้วยดังกล่าว ซึ่งเป็นกล้วยที่นำมาย่างไฟก่อนนำไปทับให้แบน บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - (24) (25) (26) ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลตามแบบข้อ (23) - (27) คำว่า “กระต่ายมือขูดมะพร้าว” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค เช่นเดียวกับการแปลกระต่ายขูดมะพร้าวบทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว
---	--	---

<p>๑๐๐.แม่พิมพ์ขนมทองเอก (28)</p> <p>๑๐๑. เครื่องมือทำขนมสลิ่ม (29)</p> <p>๑๐๒. แม่พิมพ์ตัวครองแครง (30)</p> <p>๑๐๓. โม่หิน สำหรับบดข้าวสารทำแป้ง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Wooden mold for making Ka-nom Thong-Ek (Thai traditional dessert: Wheat Flour Dumpling with Egg Yolks) (28) (CT)</u> - <u>Tool for making Ka-nom Sa-lim (Thai traditional dessert: Sweet Noodles in Coconut Milk) (29) (CT)</u> - <u>Wooden mold for making Ka-nom Krong Krang (Thai traditional dessert) (30) (CT)</u> - Millstone used for grinding rice (FT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (28) (29) (30) ผู้แปลเลือกแปลตามแบบข้อ (23)
---	--	---

จุดที่ ๕ ร้านค้าโบราณ

ต้นฉบับ	บทแปล	ปัญหาและการแก้ไข
<p style="text-align: center;">ร้านค้าโบราณ</p> <p>๑๐๔.สมัยเมื่อ ๕๐ - ๖๐ ปีก่อน ร้านค้าขายของสารพัดอย่าง มีทั้งของใช้ ของกิน จำพวกกาแฟ น้ำอัดลม ขนมเค้ก ผงซักฟอก สบู่ ยาสีฟัน ฯลฯ และของจิปาละมากมาย แตกต่างจากยุคสมัยนี้โดยสิ้นเชิง ในสมัยนั้นถ้าใครซื้อกาแฟหรือโอเลี้ยง(1) คนขายจะชงใส่กระป๋องนมที่เปิดแล้ว ตรงฝากระป๋องนมจะใช้เชือกกล้วย(2)ร้อยผูกเป็นหูหิ้ว ต่อมาช่วงหลังๆจึงจะมีถุงพลาสติกใส่ สภาพของร้านรุ่นเก่าไม่มีแอร์เย็นสบายเหมือนเซเว่น หรือตามห้าง เป็นวิถีชีวิตเรียบง่าย มีเงินแค่ ๑ สลึงก็ซื้อลูกอมได้ ๔ - ๕ เม็ด ซื้อขนมได้หลายอย่าง ปัจจุบันใครมีเงินแค่นี้ก็ไม่สามารถเข้าร้านค้าซื้อของได้ ร้านค้าในอดีตที่เห็นอยู่นี้อาจชวนให้เรารำลึกความหลัง วัน เดือน ปีเก่าๆได้อีกนับไม่ถ้วน</p>	<p style="text-align: center;">Shops in the past</p> <p>A Thai shop about half a century ago was completely different from today. It sold a wide range of products, such as coffee, soft drinks, snacks, powdered detergents, soaps, and toothpaste. At that time, before the advent of plastic, when you bought a take-away <u>Thai-style-iced black coffee</u> (1), the vendor would brew the drink in an empty condensed-milk can, with its lid tied to <u>a banana-fiber string</u> (2) serving as the handle. (CT)</p>	<p>(1) คำว่า “โอเลี้ยง” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยอธิบายว่าเป็นกาแฟดำเย็นในแบบของไทย บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากโอเลี้ยงอาจจะเป็นเครื่องดื่มไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว</p> <p>(2) คำว่า “เชือกกล้วย” หมายถึงเชือกซึ่งทำจากกาบกล้วย ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยอธิบายว่าเป็นเชือกที่ทำจากเส้นใยของกล้วย บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยาย</p>

		<p>ความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น อีกทั้งยังมีลักษณะการใช้งานเฉพาะ ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว</p> <p>ผู้แปลเลือกที่จะไม่แปลเนื้อหาตามตัวอักษรทุกคำ เนื่องจากพิจารณาแล้วว่าไม่มีความสำคัญต่อบริบท และการรับสารของผู้อ่าน โดยตัวบทดังกล่าว ผู้แปลใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค ซึ่งใช้รูปแบบภาษาที่เป็นที่ยอมรับและเข้าใจได้สำหรับผู้อ่านภาษาปลายทาง และมีการปรับโครงสร้างและขยายความในบทแปล</p>
--	--	--

จุดที่ ๖ และ ๘ เรือ กับวิถีชีวิตทางน้ำ

ต้นฉบับ	บทแปล	ปัญหาและการแก้ไข
<p style="text-align: center;">เรือ กับวิถีชีวิตทางน้ำ</p> <p><u>๑๐๕. เรืออีแปะ (1)</u> ใช้สำหรับพายขายของ</p> <p><u>๑๐๖. เรือสำปั้น (2)</u> เป็นเรือที่ชาวบ้านภาคกลาง นิยมใช้ค้าขาย บรรทุกของ หรือเดินทาง จัดอยู่ในประเภท “เรือต่อ” ทำจากไม้สัก เป็นแผ่นนำมาประกอบเป็นตัวเรือ เรือสำปั้นใหญ่จะใช้แจว ส่วนลำเล็ก หรือขนาดกลางจะใช้พาย</p>	<p style="text-align: center;">Boat and Waterway Life</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Little flat-bottomed boat (1) used by vendors (CT)</u> - <u>Sampan Boat (2)</u> This flat-bottomed boat, built of teak planks with a small shelter on board was commonly used by people in Thailand’s central region for selling and traveling. A relatively larger one was rowed while a smaller one was paddled. (CT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (1) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน คำว่า “เรืออีแปะ” หมายถึง เรือต่อชนิดหนึ่ง ท้องแบนเสริมกราบ รูปคล้ายเรือสำปั้น แต่หัวเรือสั้นกว่า ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค โดยอธิบายถึงลักษณะเด่นของเรือที่มีลักษณะท้องแบน มีขนาดเล็ก บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว - (2) ข้อมูลจากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ ๓๙ เรื่องที่ ๓ เรือไทย

<p>๑๐๗. <u>เรือสำปั้นเพรียว (3)</u></p> <p>สำหรับ พระสงฆ์ ใช้พาย ออก บิณฑบาตทางน้ำ ตัวเรือมีขนาดเล็ก และยาว เป็นเรือที่พายได้ยากกว่าเรือชนิดอื่น เพราะ จะโคลง และลှ่มได้ง่าย เรือลำนี้มีอายุเกือบ ๑๐๐ ปีแล้ว เดิมเป็นของหลวงปู่ผล อดีตเจ้า อาวาสวัดหนึ่งๆ ที่เคยใช้อยู่</p>	<p>- <u>Sampan for a single rower (3)</u></p> <p>This kind of boat was usually seen paddled by a monk on his trip to receive food from locals. Long and narrow, it was more difficult to maneuver than other vessels. It belonged to <i>Luang Pu abbot Phon</i>, a former abbot of Wat Nang. (CT)</p>	<p>พบว่า เรือสำปั้น เป็นเรือต่อขนาดเล็กสำหรับ คนทั่วไปใช้ในการเดินทางไปมาหาสู่กัน คำว่า "สำปั้น" มาจากภาษาจีนว่า "ซำปัง" (Sampan) หมายถึง เรือเล็กที่วาง อยู่บนเรือสำเภาใช้ช่วยชีวิตยามฉุกเฉิน หรือ ใช้พาย เข้ามาติดต่อกับชายฝั่งได้ ผู้แปลจึง เลือกแปลแบบใช้คำทับศัพท์เนื่องจากเป็นชื่อ เฉพาะ อาจจะมีผู้รับสารในวัฒนธรรม ปลายทางที่สามารถเข้าใจได้ ผู้แปลเลือกใช้ วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมาย ให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎี หลากหลายแบบ เนื่องจากเรือดังกล่าวพบใน วัฒนธรรมอื่นเช่นกัน บทแปลจึงเข้าไปเสริม ความหมายให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้น ต่อเรือที่นำมาจัดแสดงซึ่งถูกใช้งานใน วัฒนธรรมไทย</p> <p>- (3) ข้อมูลจากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ฯ เล่มที่ ๓๙ เรื่องที่ ๓ เรือไทย พบว่า เรือ</p>
---	---	--

		<p><u>สำปั้นเพรียว</u> เป็นเรือต่อด้วยไม้กระดาน ๕ แผ่น ตัวเรือจะแคบแต่ยาว หัวและท้ายเรือเรียว ค่อนข้างโคลง เรือสำปั้นเพรียวนี้ทางวัดต่อขึ้น สำหรับให้ภิกษุสามเณรใช้ออกไปบิณฑบาต ผู้แปลเลือกใช้คำว่า long มาขยายความจากการแปลคำว่า Sampan Boat เนื่องจากเรือสำปั้นเพรียวลักษณะเด่นคือหัวและท้ายเรือเรียวกว่าเรือสำปั้นธรรมดา ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์คในการอธิบายชื่อเรือ โดยใช้ลักษณะเด่นของเรือมาอธิบาย บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากเรือดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น เพราะเป็นเรือที่แตกต่างจากเรือสำปั้นแบบธรรมดา และในวัฒนธรรมไทย ใช้สำหรับให้ภิกษุสามเณรใช้ออกไปบิณฑบาต ผู้อ่านจึงต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว</p>
--	--	--

<p>๑๑๐. <u>กระทะใบบัว</u> (7)</p> <p>ใช้กวนน้ำตาล กวน<u>กะละแม</u> (8) <u>กวนกระยาสารท</u> (9) หรือเวลามีงานบุญใหญ่ เลี้ยงคนจำนวนมากก็จะใช้หุงข้าว หรือใช้ผัดหมี่และยังนำมาพายในน้ำแข่งกันที่เรียกกันว่า “<u>แข่งโล้กระทะ</u>” (10) อีกด้วย ส่วนที่เรียกว่ากระทะใบบัวก็เพราะมีลักษณะคล้ายบัวหลวงแก่ที่ห่อตัวเป็นแฉ่ง ขอบใบผายออก กระทะใบบัวนิยมทำด้วยเหล็ก แต่ในปัจจุบันหาได้ยากแล้ว</p>	<p>- <u>Bai Bua Wok</u> (7)</p> <p>This large wok is so called because its shape looks like a lotus (<i>Bua</i>) in full bloom. It is used commonly for stirring sugar to make Thai desserts like “<u>ka-la-mae</u>” (8) and “<u>Ka-yar-sart,</u>” (9) to feed a large number of people and in a local water sport known as “<u>wok paddling.</u>” (10) It is traditionally made of cast iron but is now becoming increasingly rare. (CT)</p>	<p>- (7) คำว่า “กระทะใบบัว” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลคำทับศัพท์ตรงชื่อเฉพาะ บทแปล ดังกล่าวทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว</p> <p>- (8) (9) คำว่า “กะละแม” และ “กระยาสารท” ผู้แปลเลือกแปลแบบถอดเสียง เนื่องจากคาดว่าจะมีผู้รับสารในวัฒนธรรมปลายทางรู้จักขนมชนิดนี้อยู่บ้าง</p> <p>- (10) คำว่า “แข่งโล้กระทะ” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์ค ในโดยอธิบายว่าเป็นกีฬาพื้นบ้านทางน้ำชนิดหนึ่ง บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากกีฬาดังกล่าว</p>
--	---	---

<p>๑๑๑. <u>ขันไม่มีด้าม (11) ใช้ตักน้ำในกระทะใบบัว</u></p> <p>๑๑๒. <u>มีดปาดตาล (12)</u></p> <p>๑๑๓. <u>ชาวสวนกำลังใช้มีดปาดตาลปาดที่จั่นของมะพร้าว</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Wooden bowl with a long handle (11) used for scooping water in a Bai Bua Wok (CT)</u> - <u>Knife used for slicing blossoms off a coconut tree (12) (CT)</u> - A fruit farmer using a knife to slice the blossoms off a coconut tree. (ST) 	<p>อาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาทแปลเพื่อทำความเข้าใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - (11) คำว่า “ขันไม่มีด้าม” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์คในโดยอธิบายถึงลักษณะเด่นและวัสดุของขันไม้ บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาทแปลเพื่อทำความเข้าใจ - (12) คำว่า “มีดปาดตาล” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์คในโดยอธิบายถึงการใช้งานของมีดว่ามีดดังกล่าวมีไว้ทำอะไร บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบใน
---	--	--

<p>๑๑๔. ตะลุมพุก (13) ใช้ตำข้าว</p> <p>๑๑๕. ไม้พาย สำหรับกวนน้ำตาลในกระทะใบบัว</p> <p>๑๑๖. ไม้พายเหล็กสำหรับกวนกาละแม</p> <p>๑๑๗. หม้อใส่น้ำตาลมะพร้าวทำด้วยดินเผา เรียกกันว่า “หม้อตาล” (14)</p> <p>๑๑๘. กระจบอกตาล กระจบอกไม้ไผ่สำหรับรองน้ำตาลจากจั่นของตาล และมะพร้าว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>rice-pounding mallet</u> (13) (CT) - Wooden spatula used for stirring sugar in a Bai Bua Wok (CT) - Spatula made of iron used for stewing <i>Ka-la-mare</i> (CT) - <u>An earthenware pot used to contain coconut palm sugar</u> (14) (CT) - Bamboo tube used for catching palm and coconut sap (CT) 	<p>วัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - (13) คำว่า “ตะลุมพุก” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์คินโดยอธิบายว่ามีลักษณะเป็นค้อนที่ใช้ตำข้าว บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจ - (14) คำว่า “หม้อตาล” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์คินโดยอธิบายถึงว่าเป็นหม้อดินเผา มีไว้ใส่น้ำตาลมะพร้าว บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจ
---	--	--

<p>๑๑๙. โค (15) ใช้ครอบลงในกระทะใบบัว กั้น ฟองน้ำตาลล้นกระทะ</p> <p>๑๒๐. ถังไม้ตวงข้าว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Tool used for covering a Bai Bua wok to prevent sugar from boiling over (15) (CT)</u> - Wooden bucket used for measuring rice (CT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (15) คำว่า “โค” ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารตามทฤษฎีของนิวมาร์คในโดยอธิบายถึงหน้าที่การใช้งาน บทแปลดังกล่าวจึงทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจ
--	--	--

จุดที่ ๗ เครื่องมือช่างไม้ เครื่องปั้นดินเผา ตะเกียงโบราณ

ต้นฉบับ	บทแปล	ปัญหาและการแก้ไข
<p data-bbox="309 363 689 403">เครื่องมือช่างไม้ เครื่องปั้นดินเผา</p> <p data-bbox="412 451 586 483">ตะเกียงโบราณ</p> <p data-bbox="203 531 293 563">ตะเกียง</p> <p data-bbox="297 611 797 831">๑๒๑. ตะเกียงเจ้าพายุ ชาวบ้านทั่วไปนิยมใช้ เพราะให้แสงสว่างได้มาก ที่เรียกกันว่า ตะเกียงเจ้าพายุนั้นก็เพราะว่า ลมพายุจะพัด แรงขนาดไหน ไฟในตะเกียงก็ไม่ดับ</p> <p data-bbox="297 914 797 1193">๑๒๒. ตะเกียงเจ้าพายุแสงอาทิตย์ (1) สมัย รัชกาลที่ ๕ ใช้จุดให้แสงสว่าง ด้านบน ตัวตะเกียงมีถังน้ำมันก๊าดสำหรับใช้เป็น เชื้อเพลิง นิยมใช้ตามบ้าน วัด และตาม งานต่างๆ ทั่วไป</p> <p data-bbox="297 1217 797 1377">๑๒๓. ตะเกียงเจ้าพายุแสงสุริยา (2) สมัย รัชกาลที่ ๕ ใช้จุดให้แสงสว่าง ตะเกียง ชนิดนี้จะมีถังใส่น้ำมันก๊าดที่ใช้เป็น</p>	<p data-bbox="904 371 1332 483">Carpenter's tools, Earthenware and Traditional Lanterns</p> <p data-bbox="819 531 931 563">Lantern</p> <ul data-bbox="869 619 1417 1329" style="list-style-type: none"> - Storm lanterns were commonly used because they give a lot of light. They were called "Storm lanterns" for the reason that the flame was not blown out during a storm. (CT) - <i>Saeng Athit Storm lantern</i> (1) used for lighting in the reign of King Rama V. The lantern fuel was a gas cap filler. It was usually used in houses, temples and at feasts. (CT) - <i>Saeng Suriya Storm lantern</i> (2) used for lighting in the reign of King Rama V. The 	<ul data-bbox="1487 531 2033 1369" style="list-style-type: none"> - (1) คำว่า “ตะเกียงเจ้าพายุแสงอาทิตย์” ผู้แปลเลือกแปลโดยใช้คำทับศัพท์แทนชื่อเรียกของตะเกียง บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวสามารถพบในวัฒนธรรมอื่น บทแปลจึงทำหน้าที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุนั้นในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง - (2) คำว่า “ตะเกียงเจ้าพายุแสงสุริยา” ผู้แปลเลือกแปลโดยใช้คำทับศัพท์แทนชื่อเรียกของตะเกียง บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าว

<p>เชื้อเพลิงอยู่ข้างบน นิยมใช้ตามบ้าน วัด และตามงานต่าง ๆ ทั่วไป</p> <p>๑๒๔. ตะเกียงไฟวอชิงตัน (3) สมัยรัชกาลที่ ๕ ผลิตในประเทศเบลเยียม ให้แสงสว่างได้มากเพราะมีขนาดใหญ่ ตะเกียงชนิดนี้ใช้น้ำมันก๊าดเป็นเชื้อเพลิง นิยมใช้จุดให้แสงสว่าง เช่นในวัด โรงละคร <u>โรงโขน</u> (4) <u>โรงลิเก</u> (5) <u>โรงจั่ว</u></p> <p>๑๒๕. ป้อน้ำมันก๊าด สำหรับใช้เติมตะเกียง</p> <p>๑๒๗. น้ำมันก๊าด สำหรับใช้เติมในตะเกียง เพื่อเป็นเชื้อเพลิงเวลาจุดไฟ</p>	<p>lantern fuel was a gas cap filler. It was usually used in houses, temples and at feasts. (CT)</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Washington lantern</u> (3) made in Belgium, was used in the reign of King Rama V. It created a large amount of light because of its large size. The lantern fuel is kerosene. It was used in temples, theaters and <u>Khon masked dance theaters</u> (4), <u>Li-ke</u> (Thai traditional dramatic performance) <u>theaters</u> (5) and Chinese opera theaters. (CT) - Kerosene bucket used to fill lanterns (FT) - Kerosene used to fill lanterns for lighting (CT) 	<p>สามารถพบในวัฒนธรรมอื่น บทแปลจึงทำหน้าที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุนั้นในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง</p> <ul style="list-style-type: none"> - (3) คำว่า “ตะเกียงไฟวอชิงตัน” ผู้แปลเลือกแปลคำว่า วอชิงตัน แบบถอดเสียง เนื่องจากเป็นชื่อเรียกเฉพาะ และในบริบทมีคำอธิบายถึงลักษณะที่แตกต่างจากตะเกียงประเภทอื่นแล้ว - (4) คำว่า โขน ผู้แปลเลือกใช้คำว่า theater ซึ่งหมายถึงโรงมหรสพได้ด้วย ส่วนคำว่า โขน ผู้แปลเลือกแปลแบบถอดเสียงเนื่องจากเป็นคำที่รู้จักกันดีในหมู่ผู้รับสารในวัฒนธรรมปลายทาง - (5) คำว่า โกรง ผู้แปลเลือกใช้คำว่า theater ซึ่งหมายถึงโรงมหรสพได้ด้วย ส่วนคำว่า ลิเก ผู้แปลเลือกแปลแบบถอดเสียงเนื่องจากคาดว่า เป็นคำที่ผู้รับสารในวัฒนธรรมปลายทาง อาจจะคุ้นเคย นอกจากนี้ผู้แปลยังใส่
---	---	--

<p>๑๒๘. ภาพบน แสดงการจุดตะเกียงวอชิงตัน</p> <p>๑๒๙. ภาพล่าง คือถังปั้มน้ำมันก๊าดที่ใช้กับตะเกียง</p> <p>๑๒๙. ตะเกียงหลอด (6) สำหรับแขวนที่ผนังหรือแขวนไว้ที่เสา (พ.ศ. ๒๔๘๗)</p> <p>๑๓๐. กา สำหรับใส่น้ำมันเติมตะเกียง</p> <p>๑๓๑. ตะเกียงกระป๋อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - The above picture shows the lighting of a Washington lantern. (ST) - The picture below shows a barrel pump applied to the lantern. (ST) - <u>Lantern for hanging on a wall or pillar (6) (B.E. 2487) (CT)</u> - Kettle for filling lanterns with oil (FT) - Can lantern (LT) 	<p>คำอธิบายเพิ่มเติมลงในวงเล็บอีกด้วย บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวสามารถพบในวัฒนธรรมอื่น บทแปลจึงทำหน้าที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุนั้นในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง</p> <ul style="list-style-type: none"> - (6) คำว่า “ตะเกียงหลอด” ผู้แปลเลือกแปลโดยใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค ไม่เลือกใช้คำทับศัพท์เนื่องจากคำว่า หลอด หากแปลทับศัพท์เป็น Lot จะตรงกับคำในภาษาอังกฤษที่มีความหมาย อาจทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนได้ บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวสามารถพบในวัฒนธรรมอื่น
--	--	---

<p>๑๓๒. <u>ตะเกียงเรือ (7)</u> สำหรับใช้แขวนในเรือที่ล่องไปตามแม่น้ำเพื่อเป็นสัญญาณไฟ ให้เรือที่แล่นสวนทางมามองเห็น</p> <p>๑๓๓. <u>ตะเกียงหลอดสี (8)</u> เป็นตะเกียงขนาดเล็ก มีสีสวยงาม ส่วนมากนิยมใช้จุดตั้งไว้ตามศาลเจ้า หรือศาลพระภูมิและที่โต๊ะพระ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Boat Lantern (7)</u> hung on a boat to ensure that it is visible to other boats coming in the opposite direction (CT) - <u>Small lanterns in beautiful colors (8)</u> were commonly seen at Thai shrines, spirit houses and on Buddhist altar tables. (CT) 	<p>บทแปลจึงทำหน้าที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุนั้นในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง</p> <ul style="list-style-type: none"> - (7) คำว่า “ตะเกียงเรือ” ผู้แปลเลือกแปลชื่อแบบตรงตัวเนื่องจากสามารถสื่อความหมายได้ตรงกับต้นฉบับ บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดงตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวสามารถพบในวัฒนธรรมอื่น บทแปลจึงทำหน้าที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุนั้นในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง - (8) คำว่า “ตะเกียงหลอดสี” ผู้แปลเลือกแปลโดยใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค อธิบายลักษณะเด่นของตะเกียง บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวสามารถพบในวัฒนธรรมอื่น บทแปลจึงทำหน้าที่เสริม
--	--	--

<p>เครื่องมือช่างไม้</p> <p><u>๑๓๔. คีมด้ามยาว (9)</u></p> <p><u>๑๓๕. กบบรรทัด (10)</u></p> <p><u>๑๓๖. กรรไกรตัดสังกะสี (11)</u></p> <p>๑๓๗. รอก</p> <p><u>๑๓๘. ปากกาอัดไม้ (12)</u></p> <p>๑๓๙. อีเตอร์ชุดหิน</p> <p>๑๔๐. อีเตอร์เครื่องมือชุดดิน ชุดหิน ในการก่อสร้างทางและถนน</p>	<p>Carpenter's tools</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Long-handled pliers (9) (CT)</u> - <u>Long wooden jack plane (10) (CT)</u> - <u>Scissors used for cutting galvanized iron (11) (CT)</u> - Pulley (LT) - <u>Woodworking vise (12) (CT)</u> - Pickaxe (LT) - Pickaxe used to dig soil and stones in road construction (CT) 	<p>ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุนั้นในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง</p> <ul style="list-style-type: none"> - (9) (10) (11) ผู้แปลเลือกแปลตามลักษณะของเครื่องมือที่ใช้งาน บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวสามารถพบในวัฒนธรรมอื่น บทแปลจึงทำหน้าที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุนั้นในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง - (12) คำว่า ปากกาอัดไม้ เป็นเครื่องมือในกลุ่มของ ปากกาจับชิ้นงาน (Vise) เป็นอุปกรณ์ที่มีความสำคัญในการปฏิบัติงานช่างทุกสาขา ใช้สำหรับ จับหรือยึดชิ้นงานให้แน่น เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงานประเภทอื่นต่อไป ปากกาอัดไม้หรือแม่แรงอัดไม้ เป็นปากกาสำหรับใช้ในการอัดไม้เข้าหากันให้แน่น เช่น การอัดพื้น อัดไม้แผ่น ผู้แปลจึง
--	--	---

<p>๑๔๒. <u>ค้อนตีตะปูเล็ก (13)</u></p> <p>๑๔๓. <u>หีบไม้เก็บเครื่องมือ</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Small hammer used for pounding nails (13) (CT)</u> - <u>Wooden casket used to store tools (FT)</u> 	<p>เลือกแปลว่า woodworking vise เพื่ออธิบายลักษณะการใช้งาน โดยใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวสามารถพบในวัฒนธรรมอื่น บทแปลจึงทำหน้าที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุนั้นในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง</p> <ul style="list-style-type: none"> - (13) ผู้แปลเลือกแปลตามลักษณะของเครื่องมือที่ใช้งาน บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวสามารถพบในวัฒนธรรมอื่น บทแปลจึงทำหน้าที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุนั้นในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง
--	--	--

<p>๑๔๓. <u>สองเกลอ (14)</u> สำหรับใช้ตอกเสาเข็ม หรือทุบดินให้ เรียบแน่น</p> <p>๑๔๔. กบไสไม้ ใช้ไสปรับแต่งผิวไม้ให้เรียบ</p> <p>๑๔๕. <u>กบทำบังใบ (15)</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Hand-operated pile driver (14)</u> used for pile driving or smashing soil. (CT) - Plane used to smooth a wooden surface (CT) - <u>Plane used to bevel opposite edges of a door or window. (15).</u>(CT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (14) ผู้แปลเลือกแปลโดยใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค อธิบายลักษณะเด่นในการใช้งานของเครื่องมือดังกล่าว บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวไม่พบในวัฒนธรรมอื่นโดยตรง อาจจะมีเพียงวัตถุที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาบทแปลในการทำความเข้าใจ - (15) ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน คำว่ากบบังใบ คือกบไสไม้ที่ใช้ไสทำบังใบของขอบประตูหน้าต่าง ตัวกบมีช่องบังคับให้ไสไปตามแนวกระดานให้เป็นบังใบ ผู้แปลจึงเลือกแปลแบบอธิบายถึงลักษณะเด่นของการใช้งาน โดยใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าว
---	--	---

<p>๑๔๖. กบทำบัว (16)</p>	<p>- <u>Rabbit plane (16)</u> (CT)</p>	<p>สามารถพบในวัฒนธรรมอื่น บทแปลจึงทำหน้าที่ย้ำเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุนั้นในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง</p> <p>- (16) ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน คำว่ากบทำบัว หมายถึง กบไสไม้ที่มีคมเป็นรูปต่าง ๆ ใช้ไสไม้ให้เป็นรูปตามต้องการ เช่น ไสเป็นบัวเชิงผนัง ไสเป็นรูปโค้งครึ่งวงกลม หรือโค้งอย่างเล็บมือ เป็นต้น และจากพจนานุกรม Oxford คำว่า Rabbit plane หมายถึง A plane for making a rabbit in a piece of wood ผู้แปลจึงเลือกใช้คำดังกล่าว บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวสามารถพบในวัฒนธรรมอื่น บทแปลจึงทำหน้าที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุนั้นในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง</p>
--------------------------	--	---

<p>เครื่องปั้นดินเผา</p> <p>๑๔๗. เครื่องปั้นดินเผายุคก่อนประวัติศาสตร์</p> <p>๑๔๘. เครื่องปั้นดินเผาสมัยสุโขทัย</p> <p>๑๔๙. เครื่องปั้นดินเผา ภาชนะเครื่องใช้ของ คนสมัยอยุธยา</p> <p>๑๕๐. หม้อทะนนเล็ก (17)</p> <p>๑๕๑. ครกดิน</p> <p>๑๕๒. หม้อดินเผาสมัยอยุธยา</p>	<p>Earthenware</p> <ul style="list-style-type: none"> - Earthenware from the Prehistoric period (FT) - Earthenware from the <i>Sukhothai</i> period (FT) - Earthenware from the <i>Ayutthaya</i> period (FT) - <u>a small pot for carrying water or palm sugar</u> (17) (CT) - Earthenware mortar (CT) - Earthenware pot from the Ayutthaya period (FT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (17) ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน คำว่า หม้อทะนน หมายถึง หม้อดินขนาดใหญ่ชนิดหนึ่ง ตัวหม้อกลมป้อม ปากแคบ มีขีดเป็นรอยโดยรอบ สำหรับใส่น้ำ น้ำตาลโตนด เป็นต้น ในที่นี้คำว่า หม้อทะนนเล็ก ผู้แปลใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์คอธิบายลักษณะการใช้งาน บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากหม้อดังกล่าวสามารถพบในวัฒนธรรมอื่น แต่บทแปลทำหน้าที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับหม้อใบดังกล่าวในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดงว่าถูกใช้งานแตกต่างจากหม้อในวัฒนธรรมอื่นอย่างไร
---	---	---

จุดที่ ๑ (ชั้น ๒) ยาแผนโบราณวัดหนังฯ

ต้นฉบับ	บทแปล	ปัญหาและการแก้ไข
<p style="text-align: center;">ยาแผนโบราณวัดหนัง</p> <p>๑๕๓. หมอชีวกโกมารภัจจ์ (1) แพทย์ประจำ พระพุทธรองค์และบรมครูหมอแผน โบราณ</p> <p>๑๕๔. หินฝน (2) หรือ หินบดยาสมุนไพร</p>	<p>Thai Traditional Medicine of Wat Nang</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Jivaka Komarabhacca</u> (1), the Buddha's personal physician and the father of traditional medicine (CT) - <u>Stone used for crushing herbal medicine</u> (2) (CT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (1) คำว่า “ชีวกโกมารภัจจ์” ผู้แปลเลือกใช้คำทับศัพท์กับชื่อเฉพาะ - (2) ผู้แปลเลือกแปลคำว่า “หินฝน” โดยใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค อธิบายถึงลักษณะการใช้งานของวัตถุ บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากหินสามารถพบในวัฒนธรรมอื่นทั่วไป บทแปลจึงทำหน้าที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับหินในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง ว่ามีการใช้งานที่แตกต่างจากวัฒนธรรมอื่นอย่างไร

<p>๑๕๕. หินนวดตัว (3) ใช้กดนวดในบริเวณที่ปวดเมื่อย</p>	<p>- <u>Stone used for rubbing of the body to relieve pain</u> (3) (CT)</p>	<p>- (3) ผู้แปลเลือกแปลคำว่า “หินนวดตัว” โดยใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค อธิบายถึงลักษณะการใช้งานของวัตถุ บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากหินสามารถพบในวัฒนธรรมอื่นทั่วไป บทแปลจึงทำหน้าที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับหินในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง ว่ามีการใช้งานที่แตกต่างจากวัฒนธรรมอื่นอย่างไร</p>
<p>๑๕๖. ฝาละมี (4) ใช้ฝนสมุนไพรสำหรับทาตัว</p>	<p>- <u>Lid of an earthen pot</u> (4) used for grinding herbal (CT)</p>	<p>- (4) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง สิ่งที่ปิดปากหม้อดินที่เป็นหม้อข้าวหม้อแกง ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค อธิบายถึงลักษณะการใช้งานของวัตถุ บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากฝาละมีไม่พบ</p>
<p>๑๕๗. หินสำหรับบดยา</p>	<p>- Stone used for crushing herbal medicine (CT)</p>	
<p>๑๕๘. ตาชั่ง ใช้สำหรับชั่งสมุนไพรให้ได้ส่วนก่อนนำไปปรุงเป็นยา</p>	<p>- Scale used to measure herbs before making medicine (CT)</p>	

<p>๑๕๙. หินลงอักขระตัวยันต์กัณโหิวาต์ (5) ที่ หลวงปู่ผลแชไว้ในน้ำมนต์ (6) แล้วแจก ให้ชาวบ้านเอาไปดื่มกิน</p>	<p>- <u>Stone with cabalistic writing believed to help prevent cholera</u>, (5) <i>Luang Pu Phon, the temple abbot</i>, soaked it in <u>holy water</u> (6) and distributed it to villagers, who would drink it. (CT)</p>	<p>ในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึงพาบท แปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว</p> <p>- (5) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน คำว่า อักขระ หมายถึง ตัวหนังสือ ส่วนคำว่า ตัวยันต์ หมายถึง ตารางหรือลายเส้นเป็นตัวเลข อักขระหรือรูปภาพที่เขียน สัก หรือแกะสลักลงบนแผ่นผ้า ผิวหนัง ไม้ โลหะ เป็นต้น ถือว่าเป็นของขลัง ผู้แปลจึงเลือกใช้คำว่า cabalistic writing ซึ่งหมายถึงการเขียนลงยันต์</p> <p>- (6) คำว่า น้ำมนต์ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน หมายถึง น้ำที่เข้าพิธีทางพระพุทธ-ศาสนาเพื่อให้อาบ กิน หรือประพรม เป็นต้น ถือกันว่าเป็นมงคล ผู้แปลจึงเลือกใช้คำว่า holy water แสดงถึงน้ำที่มีความศักดิ์สิทธิ์ ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค อธิบายถึงลักษณะการใช้งานของวัตถุ บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่ขยาย</p>
--	--	---

<p>๑๖๐. <u>ยันต์กันอหิวาต์ (7) ที่หลวงปู่ผลเขียนลงในกระดาษแจกให้กับชาวบ้านนำไปกิน</u></p> <p>๑๖๑. <u>ขวดยาแก้อหิวาตกโรค แก้วทองเสียดองร้าง</u></p> <p>๑๖๒. <u>ไม้สำหรับกดจุดตามร่างกาย (8)</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Cabalistic writing paper believed to help prevent cholera (7)</u>, <i>Luang Pu Phon, the temple abbot</i>, wrote cabalistic writing on the paper and distributed it to villagers to eat according to the belief of Thai people in the past. (CT) - Bottles used for storing anti-cholera and anti-diarrhea medicine (FT) - <u>Wooden massage stick used to relieve pain (8) (CT)</u> 	<p>ความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากเป็นวัตถุที่ไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - (7) ผู้แปลเลือกแปลเหมือนกับข้อ (5) แต่เปลี่ยนเป็นคำว่า paper เนื่องจากเป็นยันต์ที่เขียนลงบนกระดาษ - (8) คำว่า ไม้สำหรับกดจุดตามร่างกาย ผู้แปลเลือกแปลแบบอธิบายถึงลักษณะของการทำงาน เนื่องจากผู้รับสารเห็นวัตถุที่จัดแสดงแล้วอาจจะไม่สามารถเข้าใจได้ว่าใช้งานอย่างไร ใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค อธิบายถึงลักษณะการใช้งานของวัตถุ บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว
--	---	--

<p>๑๖๓. โอง์ทรงกลอง (สมัยรัชกาลที่ ๗) (9) เป็นของนำมาจากเมืองจีน ใช้บรรจุผักดอง หรือใช้เก็บข้าวสาร รูปร่างคล้ายกลอง ทำ จากดินเผาแล้วนำไปเคลือบให้เกิดความมัน วาว หลวงปู่ผลัดหนังกุใช้สำหรับเป็นที่เก็บ ตัวยาสมุนไพรที่ตากแห้งแล้ว</p> <p>๑๖๔. ครกหินใช้ตำ โขลกสมุนไพร</p> <p>๑๖๕. รางเหล็ก (10) สำหรับบดสมุนไพรให้ ละเอียด ก่อนจะนำไปปรุงเป็นยา สมุนไพรแผนโบราณ</p> <p>๑๖๖. เต้า หม้อต้มยาแผนโบราณ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Drum-shaped Jar (9)</u> Brought from China in the reign of King Rama VII, It was used for storing pickles or rice. Its shape was similar to a drum. It was made of enameled baked clay. Luang Pu Phon, abbot of Wat Nang, used it to store dried herbal medicine. (CT) - Stone mortar used to pound herbal medicine (FT) - (10) <u>A device used to pound herbs used as ingredients for traditional medicine (CT)</u> - Boiling set for traditional medicine, made up of a stove and a pot. (FT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (9) คำว่า โอง์ทรงกลอง ผู้แปลเลือกใช้วิธีการ แปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค อธิบายถึง ลักษณะเด่นของวัตถุ บทแปลดังกล่าวทำ หน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัด แสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจาก โอง์ดังกล่าวมีในวัฒนธรรมจีน บทแปลจึง ทำหน้าที่เสริมความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจ มากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับโอง์ทรงกลองที่นำมาจัด แสดงดังกล่าว - (10) คำว่า รางเหล็ก ผู้แปลใช้วิธีการแปลเชิง สื่อสารของนิวมาร์คเลือกแปลแบบอธิบายถึง ลักษณะของการใช้งาน เนื่องจากผู้เยี่ยมชม เห็นวัตถุที่จัดแสดงแล้วอาจจะไม่สามารถ เข้าใจได้ว่าใช้งานอย่างไร บทแปลดังกล่าว ทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่ นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบใน
--	--	---

<p>๑๖๗. ยาสมุนไพร (แก้ไขปวดเมื่อย) เตรียมไว้สำหรับต้มดื่ม</p> <p>๑๖๘. ถ้วยชา สำหรับใช้กินยา</p> <p>๑๖๙. เฉลว (ฉะ-เหลว) หรือตาเหลว (11) เป็นเครื่องหมายทำด้วยตอก หมายถึงยันต์ หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับยา ในทางแพทย์แผนโบราณจะใช้ปักไว้ที่ปากหม้อต้มยา</p> <p>๑๗๐. ใบอนุญาตปรุงยาแผนโบราณจากสภาการแพทย์ของหลวงปู่ผล พ.ศ. ๒๔๗๘</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Herbal medicine to relieve aches and pains is prepared to boil. (CT) - Tea tumbler for drinking medicine. (CT) - <u>Cha-leaw or Tar-leaw (11)</u> A star symbol made of thin bamboo-strips, believed to help prevent evil power from tainting the medicine being brewed over the fire. (CT) - License for making traditional Thai medicine issued by the Medical Council to <i>Luang Pu Phon</i> in 1934. (CT) 	<p>วัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึงพาบทแปล เพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว</p> <ul style="list-style-type: none"> - (11) คำว่า เฉลว ผู้แปลเลือกแปลแบบถอดเสียง เนื่องจากเป็นชื่อเรียกเฉพาะ และในตัวบทมีการอธิบายถึงลักษณะการใช้งานแล้ว บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว
---	---	---

<p>๑๗๑. ตำรายาแก้โรคอหิวาตกโรคของหลวงปู่ ผล วัดหนึ่งฯ</p> <p>๑๗๒. คัมภีร์ใบลาน บันทึกตำรายาแผน โบราณ</p> <p>๑๗๓. <u>สมุดข่อยไทยดำ (12)</u> จารึกตำรายา ตัวอักษร เขียนด้วยสีเหลืองที่ได้จาก ยางของ <u>ต้นรง (13)</u> ประมาณสมัย รัชกาลที่ ๔</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Luang Pu Phon's</i> medical formula for treating cholera (CT) - Palm-leaf manuscript recording traditional medical formulas (CT) - Dark Thai scrolls, (12) dating back to the reign of King Rama IV. recording medical formulas written in yellow ink made of gum resin from trees of the <u>Uricaceae family</u>. (13) (CT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (12) คำว่า สมุดข่อยไทยดำ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง สมุดไทยสมุดที่ทำด้วยกระดาษข่อยแผ่นยาว ๆ หน้าแคบ พับทางขวางทบกลับไปกลับมาคล้ายผ้าจีบ เป็นสมุดเล่มสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีทั้งชนิดกระดาษขาวและกระดาษดำ, สมุดข่อย ก็เรียก. ทั้งนี้คำว่า scroll ในภาษาอังกฤษมีความหมายว่า ม้วนหนังสือที่ใช้เขียนกันในสมัยโบราณ ทำจากหนังหรือกระดาษ ผู้แปลจึงเลือกใช้คำดังกล่าว - (13) คำว่า ต้นรง ผู้แปลเลือกแปลโดยใช้ชื่อเรียกทางวิทยาศาสตร์ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พบว่า รง (<i>G. hanburyi</i> Hook.f.) ให้ยางสีเหลืองเรียก รง ใช้ทำยาและเขียนหนังสือ บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดงตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวสามารถพบในวัฒนธรรมอื่น บทแปลจึงทำหน้าที่เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับ
--	---	--

<p>๑๗๔. สมุดข่อยไทยดำ จารึกตำรายาตัวอักษรเขียนด้วยดินสอขาว (14) (หินแร่ชนิดหนึ่ง) ประมาณสมัยรัชกาลที่ ๔</p> <p>๑๗๕. สมุดข่อยไทยขาว จารึกเรื่องการรักษาฝี ประมาณสมัยรัชกาลที่ ๔</p> <p>๑๗๖. สมุดข่อยไทยขาว แสดงจุดและเส้นต่างๆ ของร่างกายในการรักษาโรค</p> <p>๑๗๗. กระดูกสัตว์ ใช้เข้าเครื่องยาแผนโบราณ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dark Thai scrolls, dating back to the reign of King Rama IV, recording medical formulas written in <u>white pencil</u> (a kind of mineral). (14) (CT) - White Thai scrolls recording the treatments of abscess in the reign of King Rama IV. (CT) - White Thai scrolls showing the chart of pressure points and nerves on the body (CT) - Animal bones, an ingredient in traditional medicine (ST) 	<p>วัตถุในวัฒนธรรมที่นำมาจัดแสดง ว่ามีลักษณะและการใช้งานที่แตกต่างจากวัฒนธรรมอื่นอย่างไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - (14) คำว่า ดินสอขาว ผู้แปลเลือกแปลแบบตรงตัวเนื่องจากสามารถเข้าใจได้ตรงตัวเนื่องจากตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน คำว่า ดินสอ หมายถึง เครื่องเขียนอย่างหนึ่ง ทำด้วยวัตถุต่าง ๆ ชนิดที่ใส่ทำด้วยแกรไฟต์ผสมดินเหนียว มีไม้หุ้ม เรียกว่า ดินสอ หรือ ดินสอดำ ถ้าทำจากหินชนวน เรียกว่า ดินสอหิน ถ้าใส่มีสีต่าง ๆ เรียกว่า ดินสอสี.
--	---	--

<p>๑๗๘. ลูกประคบ (15)</p> <p>๑๗๙. เครื่องมือทำยาเม็ด</p> <p>๑๘๐. ครกบดยา</p> <p>สมุนไพร</p> <p>๑๘๑. <u>หญ้าหนวดแมว</u> (16) สรรพคุณ ลดเบาหวาน ลดความดัน</p> <p>๑๘๒. <u>ชะพลู</u> (17) สรรพคุณ แก้โรคน้ำเหลืองเสีย แก้โรคลม</p> <p>๑๘๓. <u>ใบมะกา</u> (18) สรรพคุณ ลดไข้ ยาระบาย</p> <p>๑๘๔. <u>ทองพันชั่ง</u> (19) สรรพคุณ แก้มะเร็ง แก้ลมพิษ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Herbal compress ball applied to affected parts of the body to relieve pain</u> (15) (CT) - Tool used for making pills (FT) - Mortars used to pound medicine (CT) <p>Herbs</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Orthosiphon Aristatus (cat's whiskers)</u> (16) for patients with diabetes and hypertension (CT) - <u>Piper sarmentosum Roxb</u> (17) for people suffering from lymph disease and epilepsy (CT) - <u>Bridelia ovata Decne</u> (18) used as a laxative and for relieving fever (CT) - <u>Rhinacanthus nasutus</u> (19) used for curing cancer and hives (CT) 	<ul style="list-style-type: none"> - (15) คำว่า ลูกประคบ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง ผ้าห่อเครื่องยาผูกเป็นลูกกลม ๆ ใช้อังไฟนอบหรือกดคลึงตามร่างกายตรงบริเวณที่ปวดหรือโนเป็นต้น ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค อธิบายถึงลักษณะเด่นของวัตถุดิบแปลดังกล่าวทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึ่งพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว - (16) – (24) ผู้แปลเลือกแปลโดยใช้ชื่อวิทยาศาสตร์ของสมุนไพร
--	---	--

<p>๑๘๕. <u>ใบสะเดา (20)</u> สรรพคุณ ลดไข้ ยา ระบาย</p>	<p>- <u>Azadirachta indica</u> (20) used as a laxative and to relieve fever (CT)</p>	
<p>๑๘๖. <u>หญ้างวงช้าง (21)</u> สรรพคุณ รักษาฝี ริดสีดวง</p>	<p>- <u>Heliotropium indicumL.</u> (21) used for treating abscesses and hemorrhoids. (CT)</p>	
<p>๑๘๗. <u>หญ้าใต้ใบ (22)</u> สรรพคุณ แก้เบาหวาน ความดัน ขับปัสสาวะ</p>	<p>- <u>Phyllanthus urinaria</u> (22) used for treating diabetes, hypertension and increasing the excretion of urine (CT)</p>	
<p>๑๘๘. <u>ใบมะขามแขก (23)</u> สรรพคุณ ใช้เป็น ยาระบายอ่อนๆ</p>	<p>- <u>Alexandria senna</u> (23) used as laxatives (CT)</p>	
<p>๑๘๙. <u>ผักเสี้ยนผี (24)</u> สรรพคุณ แก้ปวดข้อ ปวดเมื่อย</p>	<p>- <u>Cleome viscosa Linn.</u> (24) used for treating joint aches and pains (CT)</p>	

<p>๑๙๐. ยามวนเป่าผี (25)</p> <p>ลักษณะของยาเป่าเป็นมวนแบบ บุหรี่ใหญ่ ที่วัดต่างๆใช้ยาเป่ารักษากันมาแต่ ครั้งโบราณ เป็นที่เชื่อถือของบุคคลทั่วไปว่า ใช้รักษาได้ผลดี ใช้เป่ารักษาโรคได้หลายชนิด เช่น ริดสีดวงจมูก เริม งูสวัด ฝี ยาเป่านี้ถือเป็นของสูงเป็นยาคุณพระ ไม่ทราบที่มาแน่ชัด แต่ที่วัดต่างๆ ใช้ยาเป่ารักษากันมาแต่ ครั้งโบราณ เป็นที่เชื่อถือของผู้คนทั่วไปว่าใช้รักษาได้ผลดี ลักษณะของยาเป่าเป็นมวนแบบบุหรี่ใหญ่ประมาณ 6 นิ้วฟุต ใช้เป่ารักษาโรคได้หลายชนิด เช่น ริดสีดวงจมูก เริม งูสวัด ฝี ตัวยาก็ใช้มีใบตองกล้วยแห้งตัดขนาด 4 คูณ 6 นิ้ว ซี่ฝั้นกรอบ (ฝั้นที่สุบแล้ว) การบูร พิมเสน อย่างละ 1 กำมือ บดให้ละเอียด คลุกผสมกับยาเส้นที่สุบต่อ 1 มวน ใช้ใบตองแห้งที่ตัดไว้ห่อมวน ผูกคาคด้วยด้ายดิบ 3 เปราะ เพื่อกันมวนยาคลายออกจากกัน จากนั้นจึงเสกคาถากำกับเวลาเป่าต้องอม</p>	<p>- <u>Cigarette-shaped medicine (25)</u></p> <p>Its origin is still unknown, but it had been used for treating diseases since ancient times at <i>Wat Nang</i>. It was commonly believed to have effective treatments. This medicine looks like a big cigarette of 6 inches in length. It could be used to blow for treating many diseases like nasal polyps, herpes simplex, herpes zoster and abscess. The herbal ingredients include cut dried banana leaves 4 x 6 inches in size, and one handful of each of dried opium, menthol and borneo camphor mixed with a large pinch of loose-leaf tobacco. Put the herbal mixture on a dried banana leaf, form the pile wrapped inside the leaf in to the shape of a cigarette and bind it with unbleached cotton yarn to prevent the roll from loosening. Then a magic spell is cast on the medicine. For treatment, the “cigarette</p>	<p>- (25) คำว่า ยามวนเป่าผี ผู้แปลใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารของนิวมาร์ค โดยอธิบายว่าเป็นยาที่มีรูปร่างเหมือนกับบุหรี่ ตามลักษณะเด่นของยามวนเป่าผี บทแปลดังกล่าวทำหน้าที่ขยายความหมายให้กับวัตถุที่นำมาจัดแสดง ตามทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากวัตถุดังกล่าวอาจจะไม่พบในวัฒนธรรมอื่น ผู้อ่านจึงต้องพึงพาบทแปลเพื่อทำความเข้าใจวัตถุดังกล่าว</p>
--	--	--

<p>ตรงที่จุดไฟ เป่าย่อนควันให้ควันออกมาถูกตรงที่เป็นฝี ใช้มวนยาสวมลงในกระบอกไม้ไผ่เพื่อกันร้อน ขณะเป่าให้เป่าวนไปรอบ ๆ หัวฝีก่อน และต้องเป่าให้ร้อน ๆ เป่าวันละ 1 ครั้งหรือ 2 ครั้งไปทุกวัน จนกว่าจะหาย ยาเป่านี้ถือเป็นของสูงเป็นยาคุณพระห้ามนำเศษขี้เถ้าหรือเศษยาที่เหลือโยนทิ้งลงในกระโถนหรือตามพื้น ให้นำไปลอยทิ้งลงน้ำเท่านั้น</p> <p>๑๙๑. อุปกรณ์ปรุงยาเป่าฝี</p> <p>๑๙๒. ใบตองกล้วยแห้ง</p> <p>๑๙๓. ด้ายดิบสำหรับผู้กรรมานยา</p> <p>๑๙๔. ยาเส้นหรือยาสูบ</p>	<p>roll” is lit and the lit side is held in the mouth of the person treating the illness, who will blow the smoke over the infected area. This is done once or twice every day until the problem is gone. For safety, the lit “cigarette roll” is inserted into a bamboo tube. According to the ancient belief, the leftover of a cigarette-shaped medicine must be thrown into the river only. (CT)</p> <ul style="list-style-type: none"> - equipment for making Cigarette-shaped medicine (FT) - Dried banana leaf (LT) - Unbleached cotton yarn used for binding a roll of medicine (CT) - tobacco (LT) 	
---	---	--

<p>๑๙๕. การบูร</p> <p>๑๙๖. พิมเสน</p> <p>๑๙๗. กระบอกไม้ไผ่ สำหรับใช้เป่ายา</p>	<ul style="list-style-type: none">- Menthol (LT)- borneo camphor (LT)- Bamboo tube used for blowing Cigarette-shaped medicine (ST)	
--	--	--

บทที่ ๕

๕.๑ ทบทวนวัตถุประสงค์ของการค้นคว้าวิจัย

ในสารนิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการแปลตัวบทในพิพิธภัณฑ์ และแปลตัวบทต้นฉบับบางส่วนในพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังราชวรวิหาร โดยผู้วิจัยเลือกแปลป้าย พิพิธภัณฑ์ที่คัดสรรแล้วของพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังราชวรวิหาร รวมทั้งหมด ๒๖๗ ป้าย พิจารณา จากความสำคัญ และความต้องการของผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ โดยเน้นแปลป้ายพิพิธภัณฑ์บริเวณชั้น ๑ ที่เกี่ยวกับ วิถีชีวิตชาวสวนของชุมชนวัดหนังในอดีต รวมถึงเลือกแปลป้ายพิพิธภัณฑ์บริเวณชั้น ๒ คือจุดที่ ๒ แสดง ประวัติความเป็นมาของยาแผนโบราณวัดหนังฯ ซึ่งผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์กล่าวว่าเป็นเรื่องราวที่ถือเป็นเอกลักษณ์ สำคัญของวัดหนังฯ ผู้วิจัยใช้แนวทางในการวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับ ของคริสตืออาน นอร์ด ทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลพิพิธภัณฑ์ (Museum Translation) และความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการแปลพิพิธภัณฑ์ เพื่อศึกษาตัวบทและวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการแปลป้ายของพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังฯ และนำเสนอ วิธีการแก้ไขเพื่อพัฒนาแนวทางการแปลต่อไป

๕.๒ ทบทวนสมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของงานวิจัยชิ้นนี้ไว้ว่านอกจากแนวทางการวิเคราะห์ต้นฉบับของ ของคริสตืออาน นอร์ด แล้วนั้นความรู้เกี่ยวกับตัวบทพิพิธภัณฑ์ การแสดงภาพแทน การแปลกับวัฒนธรรม และทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ จะสามารถช่วยให้แก้ปัญหาในการแปลได้อย่างถูกต้อง และทำให้บทแปลมีเนื้อหา ที่ถูกต้องสมบูรณ์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการแปล

๕.๓ รายงานผลการวิจัย

จากการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยพบปัญหาหลักในการแปลคือ การเลือกใช้คำให้เหมาะสม กับกลุ่มผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทาง เนื่องจากสิ่งของที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ของวัดหนังฯ ส่วนใหญ่เป็น ของที่มีอยู่เฉพาะในท้องถิ่น บางชิ้นเป็นของโบราณหาชมได้ยากแม้ในกลุ่มของผู้อ่านในวัฒนธรรมต้นทาง เองก็ตาม ดังนั้นผู้แปลจึงต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในการเลือกใช้คำเพื่อให้สามารถถ่ายทอดไปยัง ผู้อ่านในวัฒนธรรมปลายทางได้มากที่สุด และตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้จัดทำมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า ป้ายบรรยายวัตถุที่จัดแสดงบางชิ้นใช้ข้อความสั้น ๆ ซึ่งเป็นที่เข้าใจเฉพาะในกลุ่มผู้อ่านในวัฒนธรรมต้นทาง

เท่านั้น ผู้แปลจึงต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในการเพิ่มเติมคำแปลเพื่ออธิบายความโดยไม่ให้กระทบกับตัวบทต้นฉบับ

ในขั้นแรก ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิเคราะห์ต้นฉบับของของคริสตอาน นอร์ด เพื่อศึกษาวิเคราะห์ให้เกิดความเข้าใจต่อพิพจน์เพื่อการศึกษาว่าดหนึ่งๆ โดยวิเคราะห์ทั้งตัวบทภายนอกและภายใน เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร เมื่อทราบถึงวัตถุประสงค์แล้วผู้แปลจึงได้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับตัวบทพิพจน์ การแปลกับวัฒนธรรม และทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาในการแปลได้อย่างถูกต้อง และทำให้บทแปลมีเนื้อหาที่ถูกต้องสมบูรณ์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการแปล โดยจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการแปลพิพจน์ของพิพจน์โรเบิร์ต นิเชอร์ เคท เซตริจ และมิน สุย เหลียว ทำให้ผู้แปลทราบว่าพิพจน์เพื่อการศึกษาว่าดหนึ่งๆ ถือเป็นภาพแทนทางวัฒนธรรมในการนำเสนอต่อสาธารณชน โดยมองภาพแทนของพิพจน์ว่าดหนึ่งๆ ในฐานะรูปแบบหนึ่งของการแปลทางวัฒนธรรม ซึ่งพิพจน์เพื่อการศึกษาว่าดหนึ่งๆ ได้แปลวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นออกมา ผู้แปลจึงศึกษาตัวบทพิพจน์เพื่อการศึกษาว่าดหนึ่งๆ ในฐานะภาษาที่ผลิตโดยพิพจน์ตามบริบททางสถาบันที่มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองการบริโภคของผู้เยี่ยมชม ต่อมาผู้แปลจึงลงมือแปลตัวบทโดยใช้ทฤษฎีของปีเตอร์ นิวมาร์ค ในการแปล โดยในการแปลตัวบทพิพจน์ดังกล่าวใช้กลวิธีการแปล จำนวน ๔ วิธี ตามทฤษฎีของนิวมาร์ค ได้แก่ วิธีการแปลตามตัวอักษร (Literal Translation) วิธีการแปลแบบยึดต้นฉบับ (Faithful Translation) วิธีการแปลเชิงอรรถศาสตร์ (Semantic Translation) และวิธีการแปลเชิงสื่อสาร (Communicative Translation)

จากผลการวิจัยพบว่า ในการแปลตัวบทพิพจน์ครั้งนี้ ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลเชิงสื่อสารมากที่สุด เนื่องจากวัตถุประสงค์ที่นำมาจัดแสดงในพิพจน์ส่วนใหญ่ไม่น่าพบในวัฒนธรรมปลายทาง ผู้เยี่ยมชมจึงไม่รู้จักวัตถุนั้นมาก่อน ว่ามีหน้าที่การใช้งาน หรือมีที่มาอย่างไร หรือวัตถุหลายชิ้น ผู้เยี่ยมชมอาจจะรู้จักในฐานะวัตถุที่มีอยู่ในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง แต่มีหน้าที่การใช้งาน และที่มาซึ่งต่างจากวัฒนธรรมต้นทาง ในกรณีดังกล่าวผู้แปลจึงเลือกใช้วิธีการแปลที่เน้นการสื่อสารให้ผู้เยี่ยมชมเข้าใจถึงสภาพที่แท้จริงของวัตถุที่นำมาจัดแสดง ซึ่งมีความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างและขยายความภาษาปลายทางเพื่อให้สามารถถ่ายทอดความหมายออกมาได้อย่างสมบูรณ์

กลวิธีการแปลที่พบมากที่สุดรองลงมาตามลำดับ คือ วิธีการแปลแบบยึดต้นฉบับ วิธีการแปลตามตัวอักษร และวิธีการแปลเชิงอรรถศาสตร์ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแปลเหล่านี้กับตัวบทต้นฉบับที่ไม่พบปัญหามากนักในการแปล เช่น คำศัพท์ทั่วไป วัตถุที่พบในวัฒนธรรมอื่น ชื่อสามัญของ

ผลไม้ คำบรรยายรูปภาพ ผู้แปลสามารถแปลตรงตัวได้โดยไม่พบปัญหา และไม่จำเป็นต้องปรับโครงสร้าง หรือมีการปรับโครงสร้างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

จากการแปลด้วยทพิพิภณท์ของวัดหนึ่งๆ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่ากลวิธีการแปลเชิงสื่อสาร นั้นเป็นกลวิธีที่เหมาะสมในการนำมาใช้แปลด้วยทพิพิภณท์ของวัดหนึ่งๆ เนื่องจากวัตถุที่นำมาจัดแสดง ในพิพิภณท์แห่งนี้ส่วนใหญ่เป็นวัตถุที่มีเฉพาะในชุมชนท้องถิ่นของวัฒนธรรมไทย ซึ่งไม่เป็นที่รู้จัก ในกลุ่มผู้เยี่ยมชมต่างวัฒนธรรม การใช้กลวิธีการแปลเชิงสื่อสารพิจารณาประกอบกับทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ จึงเป็นวิธีการแปลที่นอกจากจะมีการพิจารณาถึงการเลือกใช้คำและ โครงสร้างประโยคที่เหมาะสมกับผู้อ่าน ปลายทางแล้ว ยังมีการพิจารณาวัตถุที่นำมาจัดแสดงประกอบด้วย โดยในการแปลความหมายของวัตถุ แต่ละชิ้นต้องมีการตีความว่าการแปลนั้นเป็นการซ้ำความหมาย เสริมความหมาย หรือขยายความหมายของ วัตถุนั้นอย่างไร การใช้วิธีการแปลเชิงสื่อสารที่จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนคำและ โครงสร้างประโยคที่ใช้ ในการแปลใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุที่นำมาจัดแสดง จะสามารถทำให้ผู้อ่านได้รับความเข้าใจที่ถูกต้อง มากที่สุด

๕.๔ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและลงมือแปลด้วยทพิพิภณท์ที่เลือกสรรมาของพิพิภณท์เพื่อการศึกษาวัดหนึ่งๆ ผู้แปล มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการแปลพิพิภณท์ของ โรเบิร์ต นิเชอร์ เคท เสดิร์จ และมิน ฮุย เหลียว รวมถึงแนวทางการวิเคราะห์ด้วยทของคริสตืออาเน นอร์ด สามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการศึกษาด้วยทพิพิภณท์อื่นได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษาพิพิภณท์ในฐานะด้วยท และการแสดงภาพแทนของพิพิภณท์ ก่อนที่จะลงมือแปลด้วยทพิพิภณท์

๒. การใช้ทฤษฎีของปีเตอร์ นิวมาร์ก ประกอบกับทฤษฎีหลากหลายรูปแบบสามารถใช้เป็นแนวทาง มาตรฐานในการแปลด้วยทพิพิภณท์อื่นได้ เนื่องจากจะทำให้ผู้แปลสามารถเลือกใช้กลวิธีการแปลได้ อย่างเหมาะสมกับวัตถุต่าง ๆ ที่นำมาจัดแสดงในพิพิภณท์ โดยไม่เพียงคำนึงถึงเรื่องการเลือกใช้คำ และ โครงสร้างทางภาษาในการแปลเท่านั้น ยังต้องพิจารณาถึงสภาพที่แท้จริงของวัตถุที่นำมาจัดแสดง ประกอบด้วย ทำให้ผู้เยี่ยมชมพิพิภณท์เกิดความเข้าใจต่อวัตถุที่นำมาจัดแสดงได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้จัดทำ

๓. ป้ายพิพิภณท์ของวัดหนึ่งๆ ที่ผู้วิจัยคัดสรรมาแปลในงานศึกษานี้ ยังถือเป็นเพียงส่วนหนึ่ง ของป้ายจัดแสดงในพิพิภณท์วัดหนึ่งๆ ทั้งหมด เนื่องจากตัวพิพิภณท์มีสองชั้น และมีจุดนิทรรศการ หลากหลายซึ่งไม่สามารถเลือกมาแปลได้ทั้งหมด ผู้วิจัยจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าอาจจะมีผู้สนใจเลือกสรร

ตัวบทในพินิจกัณฑ์มาแปลเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาแนวทางในการแปลพินิจกัณฑ์ และเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เยี่ยมชมพินิจกัณฑ์ชาวต่างชาติ อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่ วัฒนธรรมไทยท้องถิ่นในอีกวิธีหนึ่งด้วย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ช่อแก้ว คะห์ลัน เชีค. (2560). การแปลหนังสือสำหรับเด็กประเภทหนังสือภาพเปิด-ปิด เรื่อง Stephen Biesty's Giant Vehicles ของ Green Rod และ Stephen Biesty. สารนิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการแปลและการล่าม คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชารีนา จุลธีระ. (2550). ศึกษาการจัดการพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษาวัดหนังราชวรวิหาร เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (โบราณคดี), ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วรรณมา แสงอร่ามเรือง. (2552). ทฤษฎีและหลักการแปล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Chen, C-L. and Liao, M-H. (2017). National Identity, International Visitors: Narration and Translation of the Taipei 228 Memorial Museum. In Museum and Society (pp. 15(1), 56-68)

Liao, M-H. (2018). Museum and creative industries: The contribution of Translation studies. In The Journal of Specialised of Translation (pp. 45-62)

Neather, R. (2012) Intertextuality, translation, and the semiotics of museum presentation: The case of bilingual texts in Chinese museums. Semiotica: De Gruyter (pp. 197-218)

Neather, R. (2018) Museums, material culture, and culture representations. In S. A. Harding and O. C. Cortes (Eds.), The Routledge Handbook of translation and Culture (pp. 361-378) London and New York: Routledge.

Newmark, P. (1988). A textbook of translation. Hertfordshire: Prentice Hall International.

Struge, K. (2007). Representing Others: Translation, Ethnography and Museum. Manchester: St. Jerome

ภาคผนวก

รูปภาพประกอบการแปล

<p>๑</p> 	<p>๒</p>
<p>๓</p> 	<p>๔</p>
<p>๕</p> 	<p>๖</p>

๖

๗

๘

๙

๑๐

๑๑

๑๒

๑๔

๑๕

๑๖

๑๗

๑๘

๑๙

๒๐

ႁႃ

ႁ႑

ႁ႔

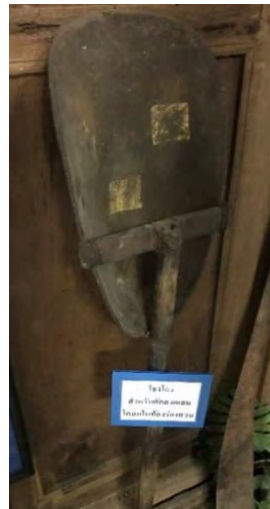
ႁ႕

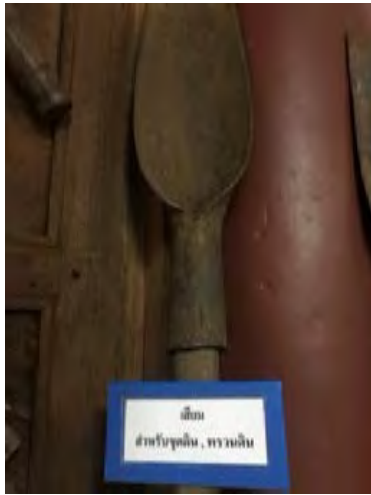
ႁႇ

ႁ႑

๒๘

๒๙

๓๐

๓๑

๓๒

๓๓

၈၄

၈၆

၈၇, ၈၈, ၈၉

ଓଠ,ଓଠ,ଓଠ,ଓଠ

ଓଓ,ଓଓ,ଓଓ,ଓଓ

๔๘

๔๙

๕๐

๕๑

๕๒

๕๓

៥៤

៥៥

៥៦

៥៧

၆၄

၆၅

၆၆

၆၇

၆၈

၆၉

၁၄

၁၅

၁၆

၁၇, ၁၈

၁၉

၂၀, ၂၁

၈၆

၈၇

၈၈

၈၉

၉၀

၉၁

๓๘

๓๙

๔๐

๔๑

๔๓, ๔๔

๘๔

๘๖

๘๗

๘๘

๘๙

๕๐

๕๑

๕๒

๕๓

๕๔

๕๕

๕๖

๕๗

๕๘

๕๙

๑๐๐

๑๐๑

၈၀၆

၈၀၇

๑๐๔

๑๐๕, ๑๐๖, ๑๐๗

୧୦୯

୧୦୯

୧୧୦

๑๑๑

๑๑๒

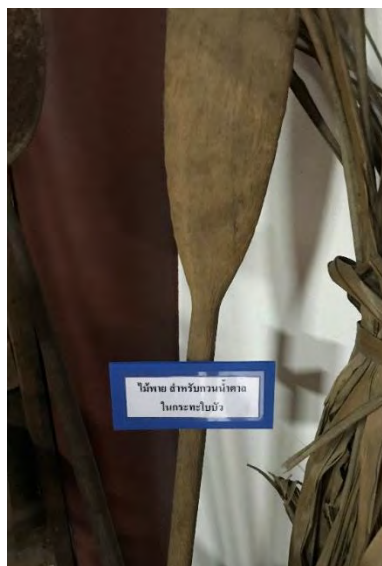
๑๑๓

๑๑๔

๑๑๕

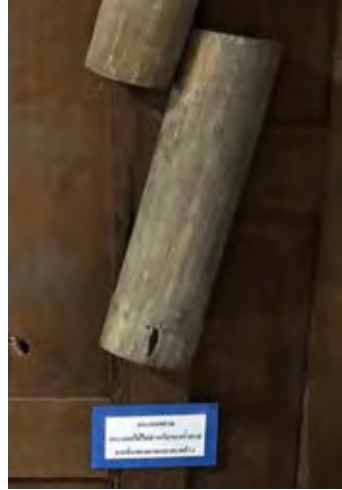
๑๑๖

୧୧୩

୧୧୪

୧୧୫

୧୧୬

୧୧୭

୧୧୮

෧෨

෧෪

෧෪, ෧෧

෧෧, ෧෪

๑๒๙

๑๓๐

๑๓๑, ๑๓๒

๑๓๓

๑๓๔

၈၈ၕ

၈၈၆

၈၈၇

၈၈၈

၈၈၉,၈၉၀

၈၉၁

୧୫୭

୧୫୮

୧୫୯, ୧୬୦, ୧୬୧

୧୬୨

୧୬୩

๑๔๘, ๑๕๐, ๑๕๑, ๑๕๒

เครื่องปั้นดินเผา
ลักษณะคล้ายใช้ของดิน
สมัยอยุธยา

๑๕๓

พระซีกโกลมารวิจิตร
แสดงพระจำพรรษาของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

๑๕๔

หินแผ่น หรือ หินบดยาสมุนไพร

๑๕๕

หินนวดตัว
ใช้กวดตัวในบริเวณที่ปวดเมื่อย

๑๕๖

ฝาละมี ใช้ในสมุนไพร
สำหรับกวดตัว

๑๕๗

หินบดสมุนไพร (หินบดยา)

๑๕๘

๑๕๙

๑๖๐

๑๖๑

๑๖๒

๑๖๓

๑๖๔

๑๖๕

๑๖๖

๑๖๗

๑๖๘

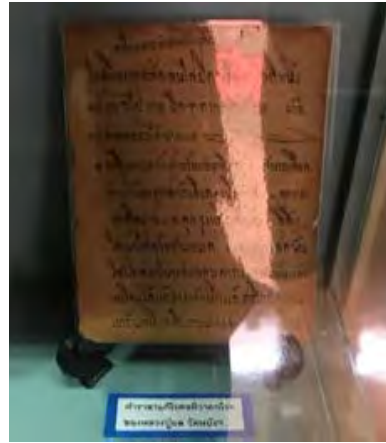
๑๖๙

๑๗๐

๑๗๑

๑๗๒

๑๗๓

๑๗๔

๑๗๕

କେବ

କେତ

କେସ, କେଟ

କେଠ

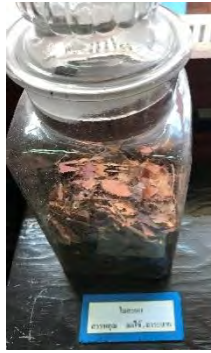
କେଠ, କେଠ

କେଠ, କେଠ

๑๗๕

๑๗๖

๑๗๗

๑๗๘

๑๗๙

๑๘๐

<p>๑๕๑</p> <p>ขุมนครปฐมภพปิ่น</p>	<p>๑๕๒</p> <p>ใบตองแห้ง</p>
<p>๑๕๓</p> <p>ด้ายดิบสำหรับผูกมัดมวนยา</p>	<p>๑๕๔</p> <p>เมล็ดกรีนเฮอช</p>
<p>๑๕๕</p> <p>ตราชูน</p>	<p>๑๕๖</p> <p>พริกอบ</p>
<p>๑๕๗</p> <p>ครกและโม่สำหรับโขลกยา</p>	